CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

NATIONAL INTEGRATION LANGUAGE SERIES

೩೦ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮೂಲಕ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕೆ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾತಾಡುವುದಕ್ಕೆ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಓದುವುದಕ್ಕೆ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ
ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಂಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ
ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಸುಯೋಗ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಇದು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

30 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆ

"BY LANGUAGES WE ARE MANY, BUT AS A NATION WE ARE ONE."

ರಚಯಿತ

ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದ

ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರಿ, ಬಿ. ಓ. ಎಲ್.,

ಶಿರೋಮಣಿ & ಹಿಂದೀವಿಶಾರದ

ಪರೀಕ್ಷಾಮಂತ್ರಿ

(ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರಿಣೀ ಸಭೆ, ಚಿತ್ತೂರು.)

BALAJI PUBLICATIONS

New # 235, Old # 103, Pycrofts Road,

Royapettah, Chennai - 600 014.

Phone : 2848 2831, 2848 2653.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

© Rights Reserved with the Publishers

Fifteenth Edition : 2017
Reprint

Price Rs. 45.00

Printed at : **Sri Janakiraman Offset Printers,**
69/32, Mir Bakshi Ali Street., Chennai-14. Ph: 2848 2612

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಶ್ರೀ ಕಾಂಚೀ ಕಾಮಕೋಟಿ ಪೀಠಾಧಿಪತಿ
ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಶ್ರೀ ಕಾಂಚೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಅನುವಾದ

ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಅಸ್ತಿಭಾರದಂತೆ ಇರುವುದು ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಅಷ್ಟಾದಶಪುರಾಣಗಳು, ಕಾಳಿದಾಸನಂತಹ ಮಹಾಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯಗಳು, ನಾಟಕಗಳು, ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಉಳ್ಳ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಮೂಲಕವಾಗಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಚಿತ್ತೂರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾ ಪ್ರಚಾರಿಣೀ ಸಭೆಯ ಪರೀಕ್ಷಾಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀ ಕೀಳಾತ್ತೂರು ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಮದರಾಸು ಬಾಲಾಜೀ ಪ್ರಚುರಾಲಯದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟ "30 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆ" ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ — ಅಕ್ಷರಗಳು, ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುಗಳು, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು, ಕತೆಗಳು, ವ್ಯಾಸಗಳು ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು, ನೀತಿಶ್ಲೋಕಗಳು, ಅನುವಾದಕ್ಕೋಸರ ವಾಕ್ಯಗಳು, ಶಬ್ದಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ ಮೊದಲಾದ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಾಕ್ಷರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಆಸ್ತಿಕಜನರು ಈ ಗ್ರಂಥ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು, ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಓದಿ ಫಲಿತವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಾನಕಿರಾಮನ ಬಾಲಾಜೀ ಪ್ರಚುರಾಲಯ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಚುರಿಸುತ್ತಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಿ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

English Version of the blessings of His Holiness

Without the knowledge of Sanskrit it is not possible to appreciate our Indian Culture and ideals treasured in the great epics like Ramayana and Mahabharata as well as Kavyas and Dramas and Poems of Mahakavi Kalidasa and other poets.

The book "LEARN SANSKRIT IN 30 DAYS" written by Kizhathur Srinivasachariar, P. O. L., Pariksha-mantri of Chittoor Samskrita Bhasha Pracharini Sabha, and published by Balaji Publications, Madras-14, is a valuable guide to learn the rudiments of Sanskrit language easily. It consists of four parts, dealing with alphabets, Nouns, Roots and Verbs and names of articles in daily use, stories, essays, conversations, moral passages, translations and glossary.

It is earnestly hoped that the general public will be able to study by themselves Sanskrit literature which is a veritable treasure-house in knowledge and be greatly benefited by the acquirement of sufficient knowledge in Sanskrit with the aid of this book.

May the Balaji Publications of Shri Janakiram grow from strength to strength and produce more and more useful books of this kind for the benefit of the public.

NARAYANA SMRITIH

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ರಚಯಿತರ ಪೂರ್ವಪೀಠಿಕೆ

"ಸಂಸ್ಕೃತಂ" ಎಂಬ ಶಬ್ದವು "ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು" ಅಥವಾ "ಸರಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು" ಎಂಬ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಪ್ರಪಂಚದೆಲ್ಲ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ಗ್ರಂಥವಾದ ವೇದಗಳು ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕರ್ಮಕಾಂಡಗಳು, ಉಪಾಸನಾ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವತ್ತೂ ದೇವತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿದೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ದೇವತೆಗಳ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಭಾರತೀಯರ ಅಚಂಚಲ ವಿಶ್ವಾಸ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಭಾಷೆ "ದೈವೀವಾಕ್" (ದೇವಭಾಷೆ) ಎಂದು ವೇದಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕ್ರಿಸ್ತ 7 ನೇ ಶತಾಬ್ದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈಯಾಕರಣರಾದ ಪಾಣಿನಿ ಮಹರ್ಷಿ ಈ ಭಾಷೆಗೆ ವ್ಯಾಕರಣ ರಚಿಸಿದನಂತರ ಈ ಭಾಷೆ "ಸಂಸ್ಕೃತಂ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಹೊಂದಿತು.

ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ, ಪುರಾಣಗಳು, ದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಳಿದಾಸ, ಭಾಸ, ಮಾಘ, ಭಾರವಿ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳ ನಾಟಕಗಳು, ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳೆಲ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಮಾನವ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಾದ ಭೂಗೋಳ, ಜ್ಯೋತಿಷ, ಆಯುರ್ವೇದ, ಶಿಲ್ಪ, ಭೌತಿಕಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಪ್ರಾಚೀನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ತಾನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡದೆ ಹೋದರೂ ಈ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಆ ಕಾಲದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮಾತಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ನವೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ, ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಲ್ಲ ಪಂಡಿತರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಒಂದು ಸಜೀವ ಭಾಷೆ ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಈ ಭಾಷೆ ಕೂಡ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದಲೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಜನರು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಉತ್ಸಾಹವು ಈ ನವೀನಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಇತೋಧಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆರಂಭ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು, ವ್ಯಾಕರಣಾಂಶಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಪದ್ಧತಿ ಈ ಕಾಲದವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನವೀನಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ಅನುಸರಿಸಿ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಲಿಪಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಐದು ಭಾಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಕ್ಷರಗಳು ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಗಳು, ಹಲ್ಲುಗಳು, ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳು ಇವೆಲ್ಲವೂ ಅದರ ಪ್ರಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಚ್ಚುಗಳನ್ನು, ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ವಿಧಾನವು ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಮೂಲಕವಾಗಿ ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಎರಡನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಮವಾಚಕಗಳು, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಇವುಗಳ ವಿಭಿನ್ನರೂಪಗಳು ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇವುಗಳು ಬಹುಶಃ ಶಬ್ದಮಂಜರಿ, ಧಾತುಮಂಜರಿಯಂತಹವು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾಮವಾಚಕ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಗಳನ್ನು ಸರ್ವವಿಭಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳನ್ನು ಪುರುಷವಚನ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೂರನೆಯ ಭಾಗ ಕೆಲವು ಸರ್ವನಾಮ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅವ್ಯಯಗಳಿಗೆ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಕಥೆಗಳು, ವ್ಯಾಸ ಗಳು, ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು, ನೀತಿಶ್ಲೋಕಗಳು ಮತ್ತು ಅನುವಾದ ವಾಕ್ಯ ಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ.

ಐದನೆಯ ಭಾಗ ಸಂಸ್ಕೃತ ಧಾತುಗಳು, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು, ಕೃದಂತ ಗಳು ಇವೆಲ್ಲವು ವಾಕ್ಯಪ್ರಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪುಸ್ತಕ ದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ವರ್ಗೀಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ಮತ್ತು ಶಬ್ದಾನು ಕ್ರಮಣಿಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ.

—ರಚಯಿತ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪ್ರಕಾಶಕರ ವಿಜ್ಞಪ್ತಿ

ಜಾತೀಯಭಾಷೆಗಳಾದ ಹದಿನೈದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಭಾರತೀಯಶಾಸನ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿರುವ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದೆ. ಈ ದೊಡ್ಡ ಭಾರತದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಮೈಕ್ಯಸಂಪಾದನಾ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ವೇದ, ಪುರಾಣ, ಸ್ಮೃತಿಗಳಂತಹ ಪ್ರಶಸ್ತಗ್ರಂಥಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಹತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದರಿಂದ ಭಾರತದೇಶ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಿಂದ ಈ ಭಾಷೆ ಕೂಡ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಹದಿನಾಲ್ಕು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಲೆಕ್ಕದ ಜನರು ಮಾತನಾಡಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಅವು ಜಾತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಆದವು. ಆದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಬರೆಯುವವರು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯಿಂದಲೇ ಅದು ಜಾತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಈ ಹದಿನೈದು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು "ಜಾತೀಯ ಸಮೈಕ್ಯಭಾಷಾ ಪ್ರಚುರಣಮಾಲೆ" ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದ ವಿಷಯ. ಆ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಈ ಗ್ರಂಥದ ರಚಯಿತ ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರಿ P.O.L., ಶಿರೋಮಣಿ, ಹಿಂದೀವಿಶಾರದ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ವಾಂಸರು. ಇವರು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯನ್ನು ಅತಿ ಸುಲಭ ರೀತಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರಮ ಸಫಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬುತ್ತೇವೆ.

—ಬಾಲಾಜೀ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಿಷಯಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

ಪುಟ

ಶ್ರೀ ಕಾಂಚೀ ಸ್ವಾಮಿಗಳ ಆಶೀರ್ವಾದದ ಅನುವಾದ ... 6

ಪ್ರಕಾಶಕರ ವಿಜ್ಞಪ್ತಿ ... 7

ರಚಯಿತರ ಪೂರ್ವ ಪೀಠಿಕೆ ... 8

ಅಚ್ಚುಗಳು ಬರೆಯುವದು ಹೇಗೆ ... 15

ಹಲ್ಲುಗಳು ಹೇಗೆ ಬರೆಯಬೇಕು ... 16

ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗ (ಅಕ್ಷರಗಳು)

ಅಚ್ಚುಗಳು ... 17

ಹಲ್ಲುಗಳು ... 18

ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರ್ತಿಸಿ ... 19

ಅಚ್ಚುಗಳ ಕುರುಹುಗಳು ... 20

ಮುಗ್ಗಿಗಳು ... 21

ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳು ... 28

ಎರಡನೆಯ ಭಾಗ (ನಾಮಗಳು ಕ್ರಿಯೆಗಳು)

ಅಕಾರಾಂತ ಪುಂಲಿಂಗ ರಾಮ ಶಬ್ದ ... 33

ಕೆಲವು ಅಕಾರಾಂತ ನಾಮಪದಗಳು ... 34

ಕೆಲವು ವರ್ತಮಾನಕಾಲದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ... 35

ವಾಕ್ಯಗಳು ... 36

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

		ಪುಟ
ನಾಮಗಳು - ಕ್ರಿಯೆಗಳು - ವಾಕ್ಯಗಳು - ಅನುವಾದ (ಪ್ರಥಮಾ - ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಗಳು)	...	37
,, ,, ,, (ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ)	...	41
,, ,, ,, (ಚತುರ್ಥೀ ವಿಭಕ್ತಿ) ,, ,, ,, (ಪಂಚಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ)	...	43
,, ,, ,, (ಷಷ್ಠೀ, ಸಪ್ತಮೀ ವಿಭಕ್ತಿ)	...	47
ಪ್ರಥಮಾ, ದ್ವಿತೀಯಾ ದ್ವಿವಚನಾಂತ ಪದಗಳು	...	49
ತೃತೀಯಾ, ಚತುರ್ಥೀ ದ್ವಿವಚನಾಂತ ಪದಗಳು	...	50
ಪಂಚಮೀ, ಷಷ್ಠೀ, ಸಪ್ತಮೀ ದ್ವಿವಚನಾಂತ ಪದಗಳು	...	51
ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ದ್ವಿವಚನ ಕ್ರಿಯೆ ಗಳು	...	53
ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ಏಕವಚನ ರೂಪಗಳು	...	55
ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ದ್ವಿವಚನ ರೂಪಗಳು	...	56
ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ಬಹುವಚನ ರೂಪಗಳು	...	57
ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷೈಕ ವಚನ ರೂಪಗಳು	...	59
ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ದ್ವಿವಚನ ರೂಪಗಳು	...	60
ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ಬಹುವಚನ ರೂಪಗಳು	...	61
ಇಕಾರಾಂತ ಪುಂಲಿಂಗ ಹರಿ ಶಬ್ದ	...	63
ಉಕಾರಾಂತ ಪುಂಲಿಂಗ ಗುರು ಶಬ್ದ	...	67
6-ನೇ ಗಣದ ಧಾತುಗಳು	...	69
ಋಕಾರಾಂತ ಪುಂಲಿಂಗ ಧಾತೃ, ಪಿತೃ ಶಬ್ದಗಳು	...	72

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪುಟ

ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ನಾಮಗಳು रमा - मति - गौरी - धेनु, मातृ ... 74

ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ ಪದಗಳು ज्ञान - वारि ... 82

ವಿಶೇಷ ಶಬ್ದಗಳು सखि - राजन् - नामन् - आत्मन् - मनस् ... 85

ಮೂರನೆಯ ಭಾಗ (ಸರ್ವನಾಮಗಳು)

ಸರ್ವನಾಮಗಳು अस्मद् - युष्मद् - तद् - किम् ... 90

ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳು ... 98

ಕೆಲವು ಅವ್ಯಯಗಳು ... 100

'ತ್ರಲ್' ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು ... 103

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ (ಅಭ್ಯಾಸಗಳು)

ವ್ಯಾಸಗಳು ... 107

ಕತೆಗಳು ... 109

ಸಂಭಾಷಣೆ ... 113

ರಾಮಾಯಣ ಕತೆ ... 120

ಭಾಗವತ ಕತೆ ... 122

ಮಹಾಭಾರತ ಕತೆ ... 126

ಅನುವಾದಗಳು ... 129

ಕೆಲವು ನೀತಿ ಶ್ಲೋಕಗಳು ... 137

ಉಪದೇಶ ವಾಕ್ಯಗಳು ... 142

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪುಟ

(ಐದನೆಯ ಭಾಗ (ಧಾತುಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು)

ಕಾಲವಾಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು	...	149
ಪರಸ್ಮೈಪದ ಧಾತು ರೂಪಗಳು	...	150
ಆತ್ಮನೇಪದ ಧಾತು ರೂಪಗಳು	...	153
ಉಭಯಪದ ಧಾತು ರೂಪಗಳು	...	155
ಪ್ರಯೋಗಗಳು	...	160

ಕೆಲವು ಧಾತುಜನ್ಯ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಅವ್ಯಯಗಳು

ಅವ್ಯಯಗಳು	...	165
ಶತೃಂತ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ವಾಕ್ಯಗಳು	...	167
ತುಮುನ್ನಂತ ಪದಗಳು	...	169
ಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು	...	171
ಲ್ಯಬಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು	...	173
ಕ್ತವತು ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಶಬ್ದಗಳು	...	175
ಭೂತಕಾಲಿಕ ಕ್ತಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಶಬ್ದಗಳು	...	177
ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ ಕರ್ಮಾರ್ಥಕ ತವ್ಯ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಶಬ್ದಗಳು	...	179
ಉಪಸರ್ಗಗಳು	...	181
ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು	...	184
ಕೆಲವು ವರ್ಗೀಕೃತ ನಾಮಪದಗಳು	...	186
ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳು	...	214
ಸಂಖ್ಯೇಯವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳು	...	217
ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು	...	222

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

क ख ग घ ङ

च छ ज झ ञ

ट ठ ड ढ ण

त थ द ध न

प फ ब भ म

य र ल व श

ष स ह ळ क्ष

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಮೊದಲನೆಯ ಭಾಗ

स्वराः (अचः)

ಅಚ್ಚುಗಳು

अ	ಅ
आ	ಆ
इ	ಇ
ई	ಈ
उ	ಉ
ऊ	ಊ
ऋ	ಋ
ॠ	ೠ
ॡ	ೡ
ए	ಏ
ऐ	ಐ
ओ	ಓ
औ	ಔ
अं	ಅಂ
अः	ಅಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

व्यञ्जनानि (हलः)

ಹಲ್ಲುಗಳು

1.	क	ख	ग	घ	ङ
	ಕ	ಖ	ಗ	ಘ	ಙ
2.	च	छ	ज	झ	ञ
	ಚ	ಛ	ಜ	ಝ	ಞ
3.	ट	ठ	ड	ढ	ण
	ಟ	ಠ	ಡ	ಢ	ಣ
4.	त	थ	द	ध	न
	ತ	ಥ	ದ	ಧ	ನ
5.	प	फ	ब	भ	म
	ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ
6.	य	र	ल	व	श
	ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ
7.	ष	स	ह	ळ	क्ष
	ಷ	ಸ	ಹ	ಳ	ಕ್ಷ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಗುರ್ತಿಸಿ

अ आ उ ऊ ओ औ अं

ज झ ञ

ट ठ ड ढ द

ड ङ इ ई ह ऋ

प ष ण

व ब च

फ क क्ष

य थ

ग म भ न

ध घ छ

त्र ल

र स ख ए ऐ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಅಚ್ಚುಗಳ ಕುರುಹುಗಳು

स्वरचिह्नानि

अ ಅ	....	....	ऌ ಌ	ॢ ೢ	क्लृप्तं ಕ್ಲೃಪ್ತಂ
आ ಆ	ा ಾ	रामः ರಾಮಃ	ए ಏ	े ೇ	केशः ಕೇಶಃ
इ ಇ	ि ಿ	शिवः ಶಿವಃ	ऐ ಐ	ै ೈ	दैवं ದೈವಂ
ई ಈ	ी ೀ	गीतं ಗೀತಂ	ओ ಓ	ो ೋ	लोकः ಲೋಕಃ
उ ಉ	ु ು	बुधः ಬುಧಃ	औ ಔ	ौ ೌ	गौरी ಗೌರೀ
ऊ ಊ	ू ೂ	दूतः ದೂತಃ	अं ಅಂ	ं ಂ	कंसः ಕಂಸಃ
ऋ ಋ	ृ ೃ	नृत्तं ನೃತ್ತಂ	अः ಅಃ	ः ಃ	नरः ನರಃ
ॠ ೠ	ॄ ೄ	पितॄणां ಪಿತೄಣಾಂ			

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಮಗ್ಗಿಗಳು

क ಕ	ख ಖ	ग ಗ	घ ಘ	ङ ಙ
का ಕಾ	खा ಖಾ	गा ಗಾ	घा ಘಾ	ङा ಙಾ
कि ಕಿ	खि ಖಿ	गि ಗಿ	घि ಘಿ	ङि ಙಿ
की ಕೀ	खी ಖೀ	गी ಗೀ	घी ಘೀ	ङी ಙೀ
कु ಕು	खु ಖು	गु ಗು	घु ಘು	ङु ಙು
कू ಕೂ	खू ಖೂ	गू ಗೂ	घू ಘೂ	ङू ಙೂ
कृ ಕೃ	खृ ಖೃ	गृ ಗೃ	घृ ಘೃ	ङृ ಙೃ
के ಕೇ	खे ಖೇ	गे ಗೇ	घे ಘೇ	ङे ಙೇ
कै ಕೈ	खै ಖೈ	गै ಗೈ	घै ಘೈ	ङै ಙೈ
को ಕೋ	खो ಖೋ	गो ಗೋ	घो ಘೋ	ङो ಙೋ
कौ ಕೌ	खौ ಖೌ	गौ ಗೌ	घौ ಘೌ	ङौ ಙೌ
कं ಕಂ	खं ಖಂ	गं ಗಂ	घं ಘಂ	ङं ಙಂ
कः ಕಃ	खः ಖಃ	गः ಗಃ	घः ಘಃ	ङः ಙಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

च ച	छ ഛ	ज ജ	झ ഝ	ञ ഞ
चा ചാ	छा ഛാ	जा ജാ	झा ഝാ	ञा ഞാ
चि ചി	छि ഛി	जि ജി	झि ഝി	ञि ഞി
ची ചീ	छी ഛീ	जी ജീ	झी ഝീ	ञी ഞീ
चु ചു	छु ഛു	जु ജു	झु ഝു	ञु ഞു
चू ചൂ	छू ഛൂ	जू ജൂ	झू ഝൂ	ञू ഞൂ
चृ ചൃ	छृ ഛൃ	जृ ജൃ	झृ ഝൃ	ञृ ഞൃ
चे ചേ	छे ഛേ	जे ജേ	झे ഝേ	ञे ഞേ
चै ചൈ	छै ഛൈ	जै ജൈ	झै ഝൈ	ञै ഞൈ
चो ചോ	छो ഛോ	जो ജോ	झो ഝോ	ञो ഞോ
चौ ചൌ	छौ ഛൌ	जौ ജൌ	झौ ഝൌ	ञौ ഞൌ
चं ചം	छं ഛം	जं ജം	झं ഝം	ञं ഞം
चः ചഃ	छः ഛഃ	जः ജഃ	झः ഝഃ	ञः ഞഃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ट ಟ	ठ ಠ	ड ಡ	ढ ಢ	ण ಣ
टा ಟಾ	ठा ಠಾ	डा ಡಾ	ढा ಢಾ	णा ಣಾ
टि ಟಿ	ठि ಠಿ	डि ಡಿ	ढि ಢಿ	णि ಣಿ
टी ಟೀ	ठी ಠೀ	डी ಡೀ	ढी ಢೀ	णी ಣೀ
टु ಟು	ठु ಠು	डु ಡು	ढु ಢು	णु ಣು
टू ಟೂ	ठू ಠೂ	डू ಡೂ	ढू ಢೂ	णू ಣೂ
टृ ಟೃ	ठृ ಠೃ	डृ ಡೃ	ढृ ಢೃ	णृ ಣೃ
टे ಟೇ	ठे ಠೇ	डे ಡೇ	ढे ಢೇ	णे ಣೇ
टै ಟೈ	ठै ಠೈ	डै ಡೈ	ढै ಢೈ	णै ಣೈ
टो ಟೋ	ठो ಠೋ	डो ಡೋ	ढो ಢೋ	णो ಣೋ
टौ ಟೌ	ठौ ಠೌ	डौ ಡೌ	ढौ ಢೌ	णौ ಣೌ
टं ಟಂ	ठं ಠಂ	डं ಡಂ	ढं ಢಂ	णं ಣಂ
टः ಟಃ	ठः ಠಃ	डः ಡಃ	ढः ಢಃ	णः ಣಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

त ತ	थ ಥ	द ದ	ध ಧ	न ನ
ता ತಾ	था ಥಾ	दा ದಾ	धा ಧಾ	ना ನಾ
ति ತಿ	थि ಥಿ	दि ದಿ	धि ಧಿ	नि ನಿ
ती ತೀ	थी ಥೀ	दी ದೀ	धी ಧೀ	नी ನೀ
तु ತು	थु ಥು	दु ದು	धु ಧು	नु ನು
तू ತೂ	थू ಥೂ	दू ದೂ	धू ಧೂ	नू ನೂ
तृ ತೃ	थृ ಥೃ	दृ ದೃ	धृ ಧೃ	नृ ನೃ
ते ತೇ	थे ಥೇ	दे ದೇ	धे ಧೇ	ने ನೇ
तै ತೈ	थै ಥೈ	दै ದೈ	धै ಧೈ	नै ನೈ
तो ತೋ	थो ಥೋ	दो ದೋ	धो ಧೋ	नो ನೋ
तौ ತೌ	थौ ಥೌ	दौ ದೌ	धौ ಧೌ	नौ ನೌ
तं ತಂ	थं ಥಂ	दं ದಂ	धं ಧಂ	नं ನಂ
तः ತಃ	थः ಥಃ	दः ದಃ	धः ಧಃ	नः ನಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

प	फ	ब	भ	म
ಪ	ಫ	ಬ	ಭ	ಮ
पा	फा	बा	भा	मा
ಪಾ	ಫಾ	ಬಾ	ಭಾ	ಮಾ
पि	फि	बि	भि	मि
ಪಿ	ಫಿ	ಬಿ	ಭಿ	ಮಿ
पी	फी	बी	भी	मी
ಪೀ	ಫೀ	ಬೀ	ಭೀ	ಮೀ
पु	फु	बु	भु	मु
ಪು	ಫು	ಬು	ಭು	ಮು
पू	फू	बू	भू	मू
ಪೂ	ಫೂ	ಬೂ	ಭೂ	ಮೂ
पृ	फृ	बृ	भृ	मृ
ಪೃ	ಫೃ	ಬೃ	ಭೃ	ಮೃ
पे	फे	बे	भे	मे
ಪೇ	ಫೇ	ಬೇ	ಭೇ	ಮೇ
पै	फै	बै	भै	मै
ಪೈ	ಫೈ	ಬೈ	ಭೈ	ಮೈ
पो	फो	बो	भो	मो
ಪೋ	ಫೋ	ಬೋ	ಭೋ	ಮೋ
पौ	फौ	बौ	भौ	मौ
ಪೌ	ಫೌ	ಬೌ	ಭೌ	ಮೌ
पं	फं	बं	भं	मं
ಪಂ	ಫಂ	ಬಂ	ಭಂ	ಮಂ
पः	फः	बः	भः	मः
ಪಃ	ಫಃ	ಬಃ	ಭಃ	ಮಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

य	र	ल	व	श
ಯ	ರ	ಲ	ವ	ಶ
या	रा	ला	वा	शा
ಯಾ	ರಾ	ಲಾ	ವಾ	ಶಾ
यि	रि	लि	वि	शि
ಯಿ	ರಿ	ಲಿ	ವಿ	ಶಿ
यी	री	ली	वी	शी
ಯೀ	ರೀ	ಲೀ	ವೀ	ಶೀ
यु	रु	लु	वु	शु
ಯು	ರು	ಲು	ವು	ಶು
यू	रू	लू	वू	शू
ಯೂ	ರೂ	ಲೂ	ವೂ	ಶೂ
यृ	....	....	वृ	शृ
ಯೃ			ವೃ	ಶೃ
ये	रे	ले	वे	शे
ಯೇ	ರೇ	ಲೇ	ವೇ	ಶೇ
यै	रै	लै	वै	शै
ಯೈ	ರೈ	ಲೈ	ವೈ	ಶೈ
यो	रो	लो	वो	शो
ಯೋ	ರೋ	ಲೋ	ವೋ	ಶೋ
यौ	रौ	लौ	वौ	शौ
ಯೌ	ರೌ	ಲೌ	ವೌ	ಶೌ
यं	रं	लं	वं	शं
ಯಂ	ರಂ	ಲಂ	ವಂ	ಶಂ
यः	रः	लः	वः	शः
ಯಃ	ರಃ	ಲಃ	ವಃ	ಶಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ष ಷ	स ಸ	ह ಹ	ळ ಳ	क्ष ಕ್ಷ
षा ಷಾ	सा ಸಾ	हा ಹಾ	ळा ಳಾ	क्षा ಕ್ಷಾ
षि ಷಿ	सि ಸಿ	हि ಹಿ	ळि ಳಿ	क्षि ಕ್ಷಿ
षी ಷೀ	सी ಸೀ	ही ಹೀ	ळी ಳೀ	क्षी ಕ್ಷೀ
षु ಷು	सु ಸು	हु ಹು	ळु ಳು	क्षु ಕ್ಷು
षू ಷೂ	सू ಸೂ	हू ಹೂ	ळू ಳೂ	क्षू ಕ್ಷೂ
षृ ಷೃ	सृ ಸೃ	हृ ಹೃ	ळृ ಳೃ	क्षृ ಕ್ಷೃ
षे ಷೇ	से ಸೇ	हे ಹೇ	ळे ಳೇ	क्षे ಕ್ಷೇ
षै ಷೈ	सै ಸೈ	है ಹೈ	ळै ಳೈ	क्षै ಕ್ಷೈ
षो ಷೋ	सो ಸೋ	हो ಹೋ	ळो ಳೋ	क्षो ಕ್ಷೋ
षौ ಷೌ	सौ ಸೌ	हौ ಹೌ	ळौ ಳೌ	क्षौ ಕ್ಷೌ
षं ಷಂ	सं ಸಂ	हं ಹಂ	ळं ಳಂ	क्षं ಕ್ಷಂ
षः ಷಃ	सः ಸಃ	हः ಹಃ	ळः ಳಃ	क्षः ಕ್ಷಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಯುಕ್ತಾಕ್ಷರಗಳು
संयुक्ताक्षराणि

क् + क = क्क	अक्का
ಕ್ + ಕ = ಕ್ಕ	ಅಕ್ಕಾ
क् + त = क्त	भक्तः
ಕ್ + ತ = ಕ್ತ	ಭಕ್ತಃ
क् + म = क्म	रुक्मं
ಕ್ + ಮ = ಕ್ಮ	ರುಕ್ಮಂ
क् + य = क्य	वाक्यं
ಕ್ + ಯ = ಕ್ಯ	ವಾಕ್ಯಂ
क् + र = क्र	वक्रं
ಕ್ + ರ = ಕ್ರ	ವಕ್ರಂ
क् + ल = क्ल	शुक्लं
ಕ್ + ಲ = ಕ್ಲ	ಶುಕ್ಲಂ
क् + व = क्व	पक्वं
ಕ್ + ವ = ಕ್ವ	ಪಕ್ವಂ
क् + ष = क्ष	दक्षः
ಕ್ + ಷ = ಕ್ಷ	ದಕ್ಷಃ
क्ष् + ण = क्ष्ण	तीक्ष्णः
ಕ್ಷ್ + ಣ = ಕ್ಷ್ಣ	ತೀಕ್ಷ್ಣಃ
क्ष् + म = क्ष्म	सूक्ष्मः
ಕ್ಷ್ + ಮ = ಕ್ಷ್ಮ	ಸೂಕ್ಷ್ಮಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

क्ष् + य = क्ष्य	लक्ष्यं
ಕ್ಷ್ + ಯ = ಕ್ಷ್ಯ	ಲಕ್ಷ್ಯಂ
ख् + य = ख्य	सख्यं
ಖ್ + ಯ = ಖ್ಯ	ಸಖ್ಯಂ
ग् + ध = ग्ध	मुग्धः
ಗ್ + ಧ = ಗ್ಧ	ಮುಗ್ಧಃ
ग् + न = ग्न	मग्नं
ಗ್ + ನ = ಗ್ನ	ಮಗ್ನಂ
ग् + र = ग्र	उग्रं
ಗ್ + ರ = ಗ್ರ	ಉಗ್ರಂ
घ् + न = घ्न	विघ्नः
ಘ್ + ನ = ಘ್ನ	ವಿಘ್ನಃ
घ् + र = घ्र	शीघ्रं
ಘ್ + ರ = ಘ್ರ	ಶೀಘ್ರಂ
ङ् + क = ङ्क	अङ्क
ಙ್ + ಕ = ಙ್ಕ	ಅಙ್ಕ
च् + च = च्च	उच्च
ಚ್ + ಚ = ಚ್ಚ	ಉಚ್ಚ
च् + छ = च्छ	गुच्छः
ಚ್ + ಛ = ಚ್ಛ	ಗುಚ್ಛಃ
च् + य = च्य	वाच्यं
ಚ್ + ಯ = ಚ್ಯ	ವಾಚ್ಯಂ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ज् + ञ = ज्ञ	आज्ञा
ಜ್ + ಞ = ಜ್ಞ	ಆಜ್ಞಾ
ज् + य = ज्य	राज्यं
ಜ್ + ಯ = ಜ್ಯ	ರಾಜ್ಯಂ
ट् + य = ट्य	नाट्यं
ಟ್ + ಯ = ಟ್ಯ	ನಾಟ್ಯಂ
ठ् + य = ठ्य	पाठ्यं
ಠ್ + ಯ = ಠ್ಯ	ಪಾಠ್ಯಂ
त् + त = त्त	चित्तं
ತ್ + ತ = ತ್ತ	ಚಿತ್ತಂ
त् + न = त्न	रत्नं
ತ್ + ನ = ತ್ನ	ರತ್ನಂ
त् + र = त्र	नेत्रं
ತ್ + ರ = ತ್ರ	ನೇತ್ರಂ
थ् + य = थ्य	रथ्य
ಥ್ + ಯ = ಥ್ಯ	ರಥ್ಯಃ
द् + ध = द्ध	बुद्धः
ದ್ + ಧ = ದ್ಧ	ಬುದ್ಧಃ
द् + म = द्म	सद्म
ದ್ + ಮ = ದ್ಮ	ಸದ್ಮ
द् + य = द्य	पद्यं
ದ್ + ಯ = ದ್ಯ	ಪದ್ಯಂ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

द् + र = द्र	मुद्रा
ದ್ + ರ = ದ್ರ	ಮುದ್ರಾ
द् + र् + य = द्र्य	दारिद्र्य
ದ್ + ರ್ + ಯ = ದ್ರ್ಯ	ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ
द् + व = द्व	विद्वान्
ದ್ + ವ = ದ್ವ	ವಿದ್ವಾನ್
ध् + य = ध्य	मध्यः
ಧ್ + ಯ = ಧ್ಯ	ಮಧ್ಯಃ
न् + त = न्त	सन्तः
ನ್ + ತ = ನ್ತ	ಸನ್ತಃ
न् + न = न्न	अन्नं
ನ್ + ನ = ನ್ನ	ಅನ್ನಂ
प् + र = प्र	प्रतिमा
ಪ್ + ರ = ಪ್ರ	ಪ್ರತಿಮಾ
ब् + द = ब्द	अब्दः
ಬ್ + ದ = ಬ್ದ	ಅಬ್ದಃ
ब् + र = ब्र	ब्रह्मा
ಬ್ + ರ = ಬ್ರ	ಬ್ರಹ್ಮಾ
म् + ब = म्ब	अम्बा
ಮ್ + ಬ = ಮ್ಬ	ಅಮ್ಬಾ
म् + भ = म्भ	स्तम्भः
ಮ್ + ಭ = ಮ್ಭ	ಸ್ತಮ್ಭಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

म् + र = म्र	ताम्रं
ಮ್ + ರ = ಮ್ರ	ತಾಮ್ರಂ
र् + म = र्म	कर्म
ರ್ + ಮ = ರ್ಮ	ಕರ್ಮ
र् + व = र्व	पर्वतः
ರ್ + ವ = ರ್ವ	ಪರ್ವತಃ
ल् + य = ल्य	कुल्या
ಲ್ + ಯ = ಲ್ಯ	ಕುಲ್ಯಾ
श् + र = श्र	मिश्रः
ಶ್ + ರ – ಶ್ರ	ಮಿಶ್ರಃ
स् + त् + र = स्त्र	शास्त्रं
ಸ್ + ತ್ + ರ = ಸ್ತ್ರ	ಶಾಸ್ತ್ರಂ
स् + म = स्म	विस्मयः
ಸ್ + ಮ = ಸ್ಮ	ವಿಸ್ಮಯಃ
स् + र = स्र	अस्रं
ಸ್ + ರ = ಸ್ರ	ಅಸ್ರಂ
ह् + न = ह्न	चिह्नं
ಹ್ + ನ = ಹ್ನ	ಚಿಹ್ನಂ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಅಕಾರಾಂತ: ಪುಂಲಿಂಗ: 'ರಾಮ' ಶಬ್ದ:
अकारान्त : पुंलिङ्ग : 'राम' शब्द :

(ವಿಭಕ್ತಿ)	(ಏಕ ವಚನ)	(ದ್ವಿವಚನ)	(ಬಹು ವಚನ)
1.	रामः ರಾಮ:	रामौ ರಾಮೌ	रामाः ರಾಮಾ:
2.	रामं ರಾಮಂ	रामौ ರಾಮೌ	रामान् ರಾಮಾನ್
3.	रामेण ರಾಮೇಣ	रामाभ्यां ರಾಮಾಭ್ಯಾಂ	रामैः ರಾಮೈ:
4.	रामाय ರಾಮಾಯ	रामाभ्यां ರಾಮಾಭ್ಯಾಂ	रामेभ्यः ರಾಮೇಭ್ಯ:
5.	रामात् ರಾಮಾತ್	रामाभ्यां ರಾಮಾಭ್ಯಾಂ	रामेभ्यः ರಾಮೇಭ್ಯ:
6.	रामस्य ರಾಮಸ್ಯ	रामयोः ರಾಮಯೋ:	रामाणां ರಾಮಾಣಾಂ
7.	रामे ರಾಮೇ	रामयोः ರಾಮಯೋ:	रामेषु ರಾಮೇಷು
8.	हे राम ಹೇರಾಮ	हे रामौ ಹೇರಾಮೌ	हे रामाः ಹೇರಾಮಾ:

ಏಕವಚನ ರೂಪದ ಅರ್ಥ—

1. ರಾಮ (ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃ) 2. ರಾಮನನ್ನು (ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮ) 3. ರಾಮನಿಂದ, ರಾಮನೊಂದಿಗೆ, ರಾಮನ ದ್ವಾರಾ 4, ರಾಮನಿಗೋಸ್ಕರ 5. ರಾಮನ ದೆಸೆಯಿಂದ 6, ರಾಮನ, ರಾಮನಿಗೆ 7. ರಾಮನಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ರಾಮನೇ!

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕೆಲವು ಅಕಾರಾಂತ ನಾಮಪದಗಳು

रामः
ರಾಮಃ ರಾಮ

नृपः
ನೃಪಃ ರಾಜ

कृष्णः
ಕೃಷ್ಣಃ ಕೃಷ್ಣ

सेवकः
ಸೇವಕಃ ಸೇವಕನು

बालः
ಬಾಲಃ ಹುಡುಗ

दूतः
ದೂತಃ ದೂತ

पुत्रः
ಪುತ್ರಃ ಮಗ

पान्थः
ಪಾನ್ಥಃ ಪಥಿಕ

बुधः
ಬುಧಃ ಪಂಡಿತನು

हरः
ಹರಃ ಶಿವ

ಒಂದನೇ ವಿಕರಣದ ಕೆಲವು ಧಾತುಗಳು

पठ
ಪಠ್ ಓದು

(गम्) गच्छ
(ಗಮ್) ಗಚ್ಛ್ ಹೋಗು

नम्
ನಮ್ ನಮಸ್ಕರಿಸು

(पा) पिब्
(ಪಾ) ಪಿಬ್ ಕುಡಿಯು

(जि) जय
(ಜಿ) ಜಯ್ ಜಯಿಸು

खाद्
ಖಾದ್ ತಿನ್ನು

(नी) नय
(ನೀ) ನಯ್ ಒಯ್ಯು

वद्
ವದ್ ಮಾತನಾಡು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri.

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕೆಲವು ವರ್ತಮಾನಕಾಲದ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು

1. पठ् (ಪಠ್) — ಓದು

(ಏಕ.)	(ದ್ವಿ.)	(ಬಹು.)
पठति	पठतः	पठन्ति
ಪಠತಿ	ಪಠಥಃ	ಪಠಂತಿ
पठसि	पठथः	पठथ
ಪಠಸಿ	ಪಠಥಃ	ಪಠಥ
पठामि	पठावः	पठामः
ಪಠಾಮಿ	ಪಠಾವಃ	ಪಠಾಮಃ

2. नम् (ನಮ್) — ನಮಸ್ಕರಿಸು

नमति	नमतः	नमन्ति
ನಮತಿ	ನಮತಃ	ನಮಂತಿ
नमसि	नमथः	नमथ
ನಮಸಿ	ನಮಥಃ	ನಮಥ
नमामि	नमावः	नमामः
ನಮಾಮಿ	ನಮಾವಃ	ನಮಾಮಃ

3. वद् (ವದ್) — ಮಾತನಾಡು

वदति	वदतः	वदन्ति
ವದತಿ	ವದತಃ	ವದಂತಿ
वदसि	वदथः	वदथ
ವದಸಿ	ವದಥಃ	ವದಥ
वदामि	वदावः	वदामः
ವದಾಮಿ	ವದಾವಃ	ವದಾಮಃ

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಧಾತುಗಳಿಗೆ ರೂಪವನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.

जय्, गच्छ, पिब्, नय्, खाद्

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಾಕ್ಯಗಳು

रामः	पठति	
ರಾಮ:	ಪಠತಿ	ರಾಮ ಓದುತ್ತಾನೆ
कृष्णः	वसति	
ಕೃಷ್ಣ:	ವಸತಿ	ಕೃಷ್ಣ ವಸತುತ್ತಾನೆ
बालः	नमति	
ಬಾಲ:	ನಮತಿ	ಹುಡುಗ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ
पुत्रः	वदति	
ಪುತ್ರ:	ವದತಿ	ಮಗನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ
बुधः	गच्छति	
ಬುಧ:	ಗಚ್ಛತಿ	ಪಂಡಿತನು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ
नृपः	जयति	
ನೃಪ:	ಜಯತಿ	ರಾಜ ಜಯಿಸುತ್ತಾನೆ

ಅಭ್ಯಾಸ

1. ಹುಡುಗ ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ
2. ಕೃಷ್ಣ ಕುಡಿಯುತ್ತಾನೆ
3. ರಾಮ ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಾನೆ
4. ವಿದ್ವಾಂಸನು ವಸಿತುತ್ತಾನೆ
5. ಪಥಿಕನು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ
6. ಸೇವಕನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ
7. ದೂತನು ಜಯಿಸುತ್ತಾನೆ
8. ಹರನು ಓದುತ್ತಾನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ನಾಮವಾಚಕಗಳು (ಜಂತುಗಳು)

अजः		बिडालः	
ಅಜ:	ಆಡು	ಬಿಡಾಲ:	ಬೆಕ್ಕು
गजः		वृकः	
ಗಜ:	ಆನೆ	ವೃಕ:	ತೋಳ/ನಾಯಿ
अश्वः		गर्दभः	
ಅಶ್ವ:	ಕುದರೆ	ಗರ್ದಭ:	ಕತ್ತೆ
वराहः		हरिणः	
ವರಾಹ:	ಹಂದಿ	ಹರಿಣ:	ಜಿಂಕೆ
वानरः		शृगालः	
ವಾನರ:	ಮಂಗ	ಶೃಗಾಲ:	ನರಿ

ಪ್ರಥಮ ವಿಕರಣದ ಕೆಲವು ಧಾತುಗಳು

धाव्		(हृ) हर्	
ಧಾವ್	ಓಡು	(ಹೃ) ಹರ್	ಒಯ್ಯು
(दृश्) पश्य्		पच्	
(ದೃಶ್) ಪಶ್ಯ್	ನೋಡು	ಪಚ್	ಅಡಿಗೆ ಮಾಡು
(स्मृ) स्मर्		त्यज्	
(ಸ್ಮೃ) ಸ್ಮರ್	ನೆನಪು	ತ್ಯಜ್	ಬಿಡು
वह्		(बुध्) बोध	
ವಹ್	ಹೊರೆಯು	(ಬುಧ್)ಬೋಧ್	ತಿಳಿಯು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಾಕ್ಯಗಳು

(ಕರ್ತೃ)	(ಕರ್ಮ)	(ಕ್ರಿಯೆ)
रामः	गजं	पश्यति
ರಾಮ:	ಗಜಂ	ಪಶ್ಯತಿ
ರಾಮ	ಆನೆಯನ್ನು	ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
अश्वः	वराहं	स्मरति
ಅಶ್ವ:	ವರಾಹಂ	ಸ್ಮರತಿ
ಕುದುರೆ	ಹಂದಿಯನ್ನು	ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದೆ
गजः	हरिणं	हरति
ಗಜ:	ಹರಿಣಂ	ಹರತಿ
ಆನೆ	ಚಿಗರೆಯನ್ನು	ಒಯ್ಯುತ್ತಿದೆ
वानरः	फलं	खादति
ವಾನರ:	ಫಲಂ	ಖಾದತಿ
ಮಂಗ	ಹಣ್ಣನ್ನು	ತಿನ್ನುತ್ತಿದೆ
बालः	पाठं	पठति
ಬಾಲ:	ಪಾಠಂ	ಪಠತಿ
ಹುಡುಗನು	ಪಾಠವನ್ನು	ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
सेवकः	अन्नं	पचति
ಸೇವಕ:	ಅನ್ನಂ	ಪಚತಿ
ಸೇವಕನು	ಅನ್ನವನ್ನು	ಪಕ್ವಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
गर्दभः	बिडालं	बोधति
ಗರ್ದಭ:	ಬಿಡಾಲಂ	ಬೋಧತಿ
ಕತ್ತೆ	ಬೆಕ್ಕನ್ನು	ತಿಳಿಯುತ್ತಿದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

1. ರಾಮ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
2. ವಿದ್ವಾಂಸನು ಪಾಠವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
3. ಅರಸನು ಆನೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
4. ಆಡು ಹಂದಿಯನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಿದೆ
5. ಕತ್ತೆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದೆ
6. ಸೇವಕನು ಆಹಾರವನ್ನು ಪಚನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
7. ಕುದುರೆ ಅರಸನನ್ನು ಹೊರೆಯುತ್ತಿದೆ
8. ಹುಡುಗ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
9. ದೂತನು ಪಾಂಥನನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
10. ಪೋನಾಯಿ ನರಿಯನ್ನು ಹೊರೆಯುತ್ತಿದೆ
11. ಮಂಗ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತಿದೆ
12. ಕುದುರೆ ರಾಜನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದೆ
13. ಆನೆ ಚಿಗರೆಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದೆ
14. ವಿದ್ವಾಂಸನು ಪಾಠವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ
15. ಹರ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
16. ನರಿಯು ಆಡನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದೆ
17. ಹುಡುಗ ಪಾಠವನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
18. ಪಥಿಕನು ಆಹಾರವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
19. ರಾಮ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ
20. ಆನೆ ರಾಜನನ್ನು ಹೊರಯುತ್ತಿದೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ನಾಮಪದಗಳು (ಸ್ಥಳಗಳು)

देशः		**कवाटः**	
ದೇಶ:	ದೇಶ	ಕವಾಟ:	ಬಾಗಿಲು
ग्रामः		**गवाक्षः**	
ಗ್ರಾಮ:	ಗ್ರಾಮ	ಗವಾಕ್ಷ:	ಕಿಡಕಿ
गेहः		**लोकः**	
ಗೇಹ:	ಮನೆ	ಲೋಕ:	ಪ್ರಪಂಚ
उटजः		**द्वीपः**	
ಉಟಜ:	ಗುಡಿಸಲು	ದ್ವೀಪ:	ದ್ವೀಪ
आश्रमः		**समुद्रः**	
ಆಶ್ರಮ:	ಆಶ್ರಮ	ಸಮುದ್ರ:	ಸಮುದ್ರ

ಪ್ರಥಮವಿಕರಣದ ಧಾತುಗಳು

(भू) भव्		**पत्**	
(ಭೂ) ಭವ್	ಇರು	ಪತ್	ಬೀಳು
क्रीड्		**(दा) यच्छ्**	
ಕ್ರೀಡ್	ಆಡು	(ದಾ) ಯಚ್ಛ್	ಕೊಡು
चर्		**ज्वल्**	
ಚರ್	ತಿರುಗಾಡು	ಜ್ವಲ್	ಉರಿಯು
(स्था) तिष्ठ्		**निन्द्**	
(ಸ್ಥಾ) ತಿಷ್ಠ್	ನಿಲ್ಲು	ನಿಂದ್	ನಿಂದಿಸು

ಗಮನಿಸಿ : 'ಸ್ಥಾ' ಧಾತುವು 'ಉತ್' ಎಂಬ ಉಪಸರ್ಗ ದೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದರೆ 'ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವದು' ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವದು. ಉದಾ : ಉತ್ತಿಷ್ಠತಿ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಾಕ್ಯಗಳು

(ಪ್ರಥಮಾಂತ ಕರ್ತೃ)	(ತೃತೀಯಾಂತ ಪದ)	(ವರ್ತಮಾನ ಕ್ರಿಯ)
रामः	कृष्णेन	चरति
ರಾಮಃ	ಕೃಷ್ಣೇನ	ಚರತಿ
ರಾಮನು	ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ	ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
गजः	अश्वेन	धावति
ಗಜಃ	ಅಶ್ವೇನ	ಧಾವತಿ
ಆನೆ	ಕುದುರೆಯೊಂದಿಗೆ	ಓಡುತ್ತಿದೆ
वानरः	वृकेण	तिष्ठति
ವಾನರಃ	ವೃಕೇಣ	ಗಚ್ಛತಿ
ವಾನರ	ತೋಳನಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ	ನಿಂತಿದೆ
बालः	वानरेण	क्रीडति
ಬಾಲಃ	ವಾನರೇಣ	ಕ್ರೀಡತಿ
ಹುಡುಗ	ಮಂಗದೊಂದಿಗೆ	ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
हरिणः	सृगालेन	तिष्ठति
ಹರಿಣಃ	ಸೃಗಾಲೇನ	ತಿಷ್ಠತಿ
ಚಿಗರೆ	ನರಿಯೊಂದಿಗೆ	ನಿಂತಿದೆ
नृपः	सेवकेन	गच्छति
ನೃಪಃ	ಸೇವಕೇನ	ಗಚ್ಛತಿ
ರಾಜನು	ಸೇವಕನೊಂದಿಗೆ	ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

ಗಮನಿಸಿ : ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತ್ಯಂತ ಶಬ್ದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವದಕ್ಕಾಗಿ 'ಸಹ' ಎಂಬ ಅವ್ಯಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಹೇಳುವದೂ ಉಂಟು.
ಉದಾ : ನೃಪಃ ಸೇವಕೇನ ಸಹ ಗಚ್ಛತಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

1. ರಾಮ ಕೃಷ್ಣನೊಂದಿಗೆ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
2. ಕುದುರೆ ಪೋನಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿದೆ
3. ಹುಡುಗ ಆನೆಯೊಂದಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ
4. ಬೆಗರೆ ಕುದುರೆಯೊಂದಿಗೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ
5. ಪಾಂಥನು ಚಿಗರೆಯೊಂದಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
6. ಸೇವಕನು ಹುಡುಗನೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
7. ದೂತನು ರಾಮನೊಂದಿಗ ಕದಲುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
8. ನರಿಯು ಹಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿದೆ
9. ಆಡು ಕತ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ಕದಲುತ್ತಿದೆ
10. ರಾಮನು ದೂತನೊಂದಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
11. ಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಥನೊಂದಿಗೆ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ
12. ಆನೆ ಚಿಗರೆಯೊಂದಿಗ ಓಡುತ್ತಿದೆ
13. ಪಾಂಥನು ಸೇವಕನೊಂದಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
14. ಹಂದಿಯು ನರಿಯೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ
15. ಆನೆ ಕತ್ತೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ
16. ಮಗನು ಪಾಂಥನೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
17 ವಿದ್ವಾಂಸನು ಹುಡುಗನೊಂದಿಗೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
18. ಹರ ಆನೆಯೊಂದಿಗೆ ಕದಲುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
19. ಬೆಕ್ಕು ನರಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿಂತಿದೆ
20. ರಾಮ ಗವಾಕ್ಷದದ್ವಾರಾ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ನಾಮಪದಗಳು (ಪಕ್ಷಿಗಳು)

काक:		**मयूर:**	
ಕಾಕ:	ಕಾಗೆ	ಮಯೂರ:	ನವಿಲು
शुक:		**बक:**	
ಶುಕ:	ಗಿಳಿ	ಬಕ:	ಕೊಕ್ಕರೆ
कुक्कुट:		**मधुप:**	
ಕುಕ್ಕುಟ:	ಕೋಳಿ	ಮಧುಪ:	ದುಂಬಿ
हंस:		**कोकिल:**	
ಹಂಸ:	ಹಂಸ	ಕೋಕಿಲ:	ಕೋಗಿಲೆ
कपोत:		**गरुड:**	
ಕಪೋತ:	ಪಾರಿವಾಳ	ಗರುಡ:	ಗರುಡ

ಕ್ರಿಯಾ ಪದಗಳು

रक्ष्		**वद्**	
ರಕ್ಷ್	ರಕ್ಷಿಸು	ವದ್	ಮಾತನಾಡು
(रुह) रोह		**अर्च्**	
(ರುಹ್)ರೋಹ್	ಮೊಳೆ	ಅರ್ಚ್	ಪೂಜಿಸು
हस्		**गर्ज्**	
ಹಸ್	ನಗು	ಗರ್ಜ್	ಗರ್ಜಿಸು
जप्		**(गै) गाय्**	
ಜಪ್	ಜಪಿಸು	(ಗೈ) ಗಾಯ್	ಹಾಡು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಚತುರ್ಥ್ಯಂತ ಪದಗಳು

नृप :	सेवकाय	फल	यच्छति
ನೃಪಃ	ಸೇವಕಾಯ	ಫಲಂ	ಯಚ್ಛತಿ
ರಾಜ	ಸೇವಕನಿಗೋಸ್ಕರ	ಹಣ್ಣನ್ನು	ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
बाल :	अन्नाय	ग्रामं	गच्छति
ಬಾಲಃ	ಅನ್ನಾಯ	ಗ್ರಾಮಂ	ಗಚ್ಛತಿ
ಹುಡುಗ	ಅನ್ನಕ್ಕೋಸ್ಕರ	ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ	ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
वानर :	फलाय	आश्रम	गच्छति
ವಾನರಃ	ಫಲಾಯ	ಆಶ್ರಮಂ	ಗಚ್ಛತಿ
ಮಂಗ	ಹಣ್ಣಿಗೋಸ್ಕರ	ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ	ಹೋಗುತ್ತಿದೆ
राम :	पान्थाय	फलं	यच्छति
ರಾಮಃ	ಪಾಂಥಾಯ	ಫಲಂ	ಯಚ್ಛತಿ
ರಾಮ	ಪಾಂಥನಿಗೋಸ್ಕರ	ಹಣ್ಣನ್ನು	ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

ಪಂಚಮ್ಯಂತ ಪದಗಳು

बुध :	आसनात्	उत्तिष्ठति
ಬುಧಃ	ಆಸನಾತ್	ಉತ್ತಿಷ್ಠತಿ
ಪಂಡಿತನು	ಆಸನದದೆಸೆಯಿಂದ	ಏಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
फलं	वृक्षात्	पतति
ಫಲಂ	ವೃಕ್ಷಾತ್	ಪತತಿ
ಹಣ್ಣು	ಮರದದೆಸೆಯಿಂದ	ಬೀಳುತ್ತಿದೆ
राम :	ग्रामात्	गच्छति
ರಾಮಃ	ಗ್ರಾಮಾತ್	ಗಚ್ಛತಿ
ರಾಮನು	ಗ್ರಾಮದದೆಸೆಯಿಂದ	ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

नृपः	गजात्	पतति
ನೃಪಃ	ಗಜಾತ್	ಪತತಿ
ರಾಜ	ಆನೆಯುದೆಸೆಯಿಂದ	ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

पान्थः	द्वीपात्	द्वीपं	चरति
ಪಾಂಥಃ	ದ್ವೀಪಾತ್	ದ್ವೀಪಂ	ಚರತಿ

ಪಥಿಕನು ಒಂದು ದ್ವೀಪದದೆಸೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದ್ವೀಪಕ್ಕೆ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

1. ಕೃಷ್ಣನು ಹಣ್ಣಿಗೋಸ್ಕರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
2. ಹುಡುಗ ಆಹಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
3. ಅರಸನು ಹಣ್ಣಿಗೋಸ್ಕರ ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
4. ರಾಮು ಸೇವಕನಿಗೆ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
5. ಪಥಿಕನು ಅಡಿಗೆಯವನಿಗೋಸ್ಕರ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
6. ಕೃಷ್ಣ ನರಿಯುದೆಸೆಯಿಂದ ಚಿಗರೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
7. ರಾಜ ದೇಶದದೆಸೆಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
8. ಹಂದಿ ಆಶ್ರಮದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಓಡುತ್ತಿದೆ
9. ಪಾಂಥನು ಒಂದು ದೇಶದದೆಸೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
10. ಚಿಗರೆ ದ್ವೀಪದದೆಸೆಯಿಂದ ಓಡುತ್ತಿದ
11. ಕುದುರೆ ಸಮುದ್ರದದೆಸೆಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ
12. ದೂತನು ಆಶ್ರಮದದೆಸೆಯಿಂನ ಚಿಗರೆಯನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
13. ಸೇವಕನು ಆಸನದದೆಸೆಯಿಂದ ಏಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
14. ಮಗನು ಅರಸನಿಗೋಸ್ಕರ ಹಣ್ಣನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

ನಾಮಪದಗಳು (ಶರೀರಾವಯವಗಳು)

मस्तक

ಮಸ್ತಕ: ತಲೆ

देह:

ದೇಹ: ಶರೀರ

कण्ठ:

ಕಂಠ: ಕುತ್ತಿಗೆ

कर:

ಕರ: ಕಯ್ಯು

कर्ण:

ಕರ್ಣ: ಕಿವಿ

पाद:

ಪಾದ: ಪಾದ

दन्त:

ದಂತ: ಹಲ್ಲು

नख:

ನಖ: ಉಗುರು

केश:

ಕೇಶ: ಕೂದಲು

भुज:

ಭುಜ: ಭುಜ

ಆರನೇ ವಿಕರಣದ ಧಾತುಗಳು

अट्

ಅಟ್ ತಿರುಗು

अर्ज्

ಅರ್ಜ್ ಸಂಪಾದಿಸು

अर्ह्

ಅರ್ಹ್ ಪೂಜಿಸು

कूज्

ಕೂಜ್ ಕೂಗು

कृष्

ಕೃಷ್ ಉಳಿಯು

(घ्रा) जिघ्र

(ಘ್ರಾ) ಜಿಘ್ರ್ ವಾಸನೆನೋಡು

(तॄ) तर

(ತ್ರಾ) ತರ್ ದಾಟು

(दंश) दश्

(ದಶ್) ದಂಶ್ ಕಚ್ಚು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಷಷ್ಠ್ಯಂತ ಸಪ್ತಮ್ಯಂತ ಪದಗಳು

रामस्य	**पुत्रः**	**ग्रामं**	**गच्छति**
ರಾಮಸ್ಯ	ಪುತ್ರ:	ಗ್ರಾಮಂ	ಗಚ್ಛತಿ
ರಾಮನ	ಮಗನು	ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ	ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
कृष्णस्य	**सेवकः**	**अश्वं**	**पश्यति**
ಕೃಷ್ಣಸ್ಯ	ಸೇವಕ:	ಅಶ್ವಂ	ಪಶ್ಯತಿ
ಕೃಷ್ಣನ	ಸೇವಕನು	ಕುದುರೆಯನ್ನು	ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
नृपस्य	**दूतः**	**गजं**	**नयति**
ನೃಪಸ್ಯ	ದೂತ:	ಗಜಂ	ನಯತಿ
ಅರಸನ	ದೂತನು	ಆನೆಯನ್ನು	ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
वानरः	**अश्वस्य**	**कर्णं**	**रक्षति**
ವಾನರ:	ಅಶ್ವಸ್ಯ	ಕರ್ಣಂ	ರಕ್ಷತಿ
ಮಂಗ	ಕುದುರೆಯ	ಕಿವಿಯನ್ನು	ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದೆ
गजः	**समुद्रे**		**चरति**
ಗಜ:	ಸಮುದ್ರೇ		ಚರತಿ
ಆನೆ	ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ		ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದೆ
नगरे	**नृपः**		**वसति**
ನಗರೇ	ನೃಪ:		ವಸತಿ
ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ	ರಾಜ		ವಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
ग्रामे	**रामः**	**कृष्णं**	**अर्चति**
ಗ್ರಾಮೇ	ರಾಮ:	ಕೃಷ್ಣಂ	ಅರ್ಚತಿ
ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ	ರಾಮ	ಕೃಷ್ಣನನ್ನು	ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
द्वीपे	**सिंहः**		**गर्जति**
ದ್ವೀಪೇ	ಸಿಂಹ:		ಗರ್ಜತಿ
ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ	ಸಿಂಹ		ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

1. ಕೃಷ್ಣನ ಸೇವಕನು ಗುಡಿಸಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
2. ರಾಮನ ಮಗನು ಆನೆಯನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
3. ಅರಸನ ಸೇವಕನು ಕುದುರೆಯನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
4. ಸೇವಕ ದೂತನ ಪಾದವನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
5. ಮಂಗ ಆಡಿನ ಶರೀರದನ್ನು ಸ್ಪರಿಸುತ್ತಿದೆ
6. ಪಂಡಿತನು ತನ್ನ ಮಗನ ಆಹಾರವನ್ನು ಪಾಂಥನಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
7. ನರಿ ಮಂಗದ ಕಯ್ಯಿಯನ್ನು ವಾಸನೆ ನೋಡುತ್ತಿದೆ
8. ಮಗ ಪಾಂಥನ ಕುದುರೆಯನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
9. ಹುಡುಗ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ನವಿಲನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
10. ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಕೋಗಿಲೆ ಕೂಗುತ್ತಿದೆ
11. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗ ಪಾಠವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
12. ನರಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದೆ
13. ಪಂಡಿತನು ಹುಡುಗನನ್ನು ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
14. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಣ್ಣು ಇದೆ
15. ಆನೆ ರಾಜನನ್ನು ದೇಶಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ.

ಧಾತುಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಾಮಪದಗಳಲ್ಲಿಯು, ಕ್ರಿಯಾ ಪದಗಳಲ್ಲಿಯು ಮೂರು ವಚನಗಳುಂಡು. ಅವು (1) ಏಕವಚನ (2) ದ್ವಿವಚನ (3) ಬಹುವಚನ. ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಮವಾಚಕ ಪದ ಏಕವಚನದಲ್ಲಿದ್ದರೇ ಕ್ರಿಯಾ ಪದವೂ ಏಕವಚನದಲ್ಲಿರಬೇಕು. ದ್ವಿವಚನದಲ್ಲಿದ್ದರೇ ದ್ವಿವಚನ. ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿದ್ದರೇ ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿರಬೇಕು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕ್ರಿಯಾ ಪದಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ, ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ, ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ ಎಂದು ಮೂರು ಪುರುಷಗಳುಂಟು. ಹಿಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ನಾಮವಾಚಕಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾ ಪದಗಳು ಏಕವಚನದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಮುಂದಿನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿವಚನದಲ್ಲಿಯೂ, ಬಹುವಚನದಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಥಮಾ ದ್ವಿವಚನಾಂತ ಪದಗಳು

रामौ	पठतः
ರಾಮೌ	ಪಠತಃ
ಇಬ್ಬರು ರಾಮರು	ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
कृष्णौ	नमतः
ಕೃಷ್ಣೌ	ನಮತಃ
ಇಬ್ಬರು ಕೃಷ್ಣರು	ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
बालौ	वसतः
ಬಾಲೌ	ವಸತಃ
ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು	ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ದ್ವಿತೀಯಾ ದ್ವಿವಚನಾಂತ ಪದಗಳು

रामः	गजौ	पश्यति
ರಾಮಃ	ಗಜೌ	ಪಶ್ಯತಿ
ರಾಮನು	ಎರಡು ಆನೆಗಳನ್ನು	ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
गजः	हरिणौ	स्मरति
ಗಜಃ	ಹರಿಣೌ	ಸ್ಮರತಿ
ಆನೆ	ಎರಡು ಜಿಂಕೆಗಳನ್ನು	ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

गर्दभः	सेवकौ	वहति
ಗರ್ದಭಃ	ಸೇವಕೌ	ವಹತಿ
ಕತ್ತೆ	ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರನ್ನು	ಹೊರೆಯುತ್ತಿದೆ

ತೃತೀಯಾ ದ್ವಿವಚನಾಂತ ಪದಗಳು

हरिणः	शृगालाभ्यां	तिष्ठति
ಹರಿಣಃ	ಶೃಗಾಲಾಭ್ಯಾಂ	ತಿಷ್ಠತಿ
ಚಿಗರೆ	ಎರಡು ನರಿಗಳೊಂದಿಗೆ	ನಿಂತಿದೆ
गजः	अश्वाभ्यां	धावति
ಗಜಃ	ಅಶ್ವಾಭ್ಯಾಂ	ಧಾವತಿ
ಆನೆ	ಎರಡು ಕುದುರೆಗಳೊಂದಿಗೆ	ಓಡುತ್ತಿದೆ
नृपः	सेवकाभ्यां	गच्छति
ನೃಪಃ	ಸೇವಕಾಭ್ಯಾಂ	ಗಚ್ಛತಿ
ರಾಜ	ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರೊಂದಿಗೆ	ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

ಚತುರ್ಥೀ ದ್ವಿವಚನಾಂತ ಪದಗಳು

नृपः	सेवकाभ्यां	फलं	यच्छति
ನೃಪಃ	ಸೇವಕಾಭ್ಯಾಂ	ಫಲಂ	ಯಚ್ಛತಿ
ರಾಜ	ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರಗೋಸ್ಕರ	ಹಣ್ಣನ್ನು	ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
रामः	वानराभ्यां	अन्नं	यच्छति
ರಾಮಃ	ವಾನರಾಭ್ಯಾಂ	ಅನ್ನಂ	ಯಚ್ಛತಿ
ರಾಮ	ಎರಡು ಮಂಗಗಳಿಗೋಸ್ಕರ	ಅನ್ನವನ್ನು	ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
वानरः	फलाभ्यां	आश्रमं	गच्छति
ವಾನರಃ	ಫಲಾಭ್ಯಾಂ	ಆಶ್ರಮಂ	ಗಚ್ಛತಿ
ಮಂಗ	ಎರಡು ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೋಸ್ಕರ	ಆಶ್ರಮಕ್ಕೆ	ಹೋಗುತ್ತಿದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪಂಚಮೀ ದ್ವಿವಚನಾಂತ ಪದಗಳು

रामः	ग्रामाभ्यां		आगच्छति
ರಾಮ:	ಗ್ರಾಮಾಭ್ಯಾಂ		ಆಗಚ್ಛತಿ
ರಾಮನು	ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳದೆಸೆಯಿಂದ		ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

वानरः	बिडालाभ्यां	फलं	हरति
ವಾನರ:	ಬಿಡಾಲಾಭ್ಯಾಂ	ಫಲಂ	ಹರತಿ
ಮಂಗ	ಎರಡು ಬೆಕ್ಕುಗಳದೆಸೆಯಿಂದ	ಹಣ್ಣನ್ನು	ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

बुधः	आसनाभ्यां		उत्तिष्ठति
ಬುಧ:	ಆಸನಾಭ್ಯಾಂ		ಉತ್ತಿಷ್ಠತಿ
ಪಂಡಿತ	ಎರಡು ಆಸನಗಳದೆಸೆಯಿಂದ		ಏಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

ಷಷ್ಠೀ ದ್ವಿವಚನಾಂತ ಪದಗಳು

सेवकयोः	गृहे	फलं	भवति
ಸೇವಕಯೋ:	ಗೃಹೇ	ಫಲಂ	ಭವತಿ
ಇಬ್ಬರ ಸೇವಕರ	ಮನೆಯಲ್ಲಿ	ಹಣ್ಣು	ಯಿರುತ್ತಿದೆ

हरिणयोः	आश्रमे	बिडालः	वसति
ಹರಿಣಯೋ:	ಆಶ್ರಮೇ	ಬಿಡಾಲ:	ವಸತಿ
ಎರಡು ಚಿಗರೆಗಳ	ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿ	ಬೆಕ್ಕು	ವಸಿಸುತ್ತಿದೆ

बालयोः	गृहे	हरिणः	भवति
ಬಾಲಯೋ:	ಗೃಹೇ	ಹರಿಣ:	ಭವತಿ
ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರ	ಮನೆಯಲ್ಲಿ	ಚಿಗರೆ	ಯಿರುತ್ತಿದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಪ್ತಮೀ ದ್ವಿವಚನಾಂತ ಪದಗಳು

आश्रमयोः	हरिणाः	भवन्ति
ಆಶ್ರಮಯೋಃ	ಹರಿಣಾಃ	ಭವಂತಿ
ಎರಡು ಆಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ	ಜಿಗರೆಗಳು	ಇರುತ್ತವೆ
द्वीपयोः	गजाः	अटन्ति
ದ್ವೀಪಯೋಃ	ಗಜಾಃ	ಅಟಂತಿ
ಎರಡು ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ	ಆನೆಗಳು	ತಿರುಗಾಡುತ್ತವೆ.
समुद्रयोः	अश्वाः	चरन्ति
ಸಮುದ್ರಯೋಃ	ಅಶ್ವಾಃ	ಚರಂತಿ
ಎರಡು ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ	ಕುದುರೆಗಳು	ಚರಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

1. ಕೃಷ್ಣನ ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರು ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
2. ರಾಮ ಎರಡು ಆನೆಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
3. ರಾಜ ಎರಡು ಕುದುರೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
4. ಸೇವಕನು ಎರಡು ಮನೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
5. ಪಂಡಿತನು ಇಬ್ಬರು ಪಾಂಥರಿಗೋಸ್ಕರ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
6. ಮಂಗದ ಎರಡು ಕೈಗಳಡೆಸೆಯಿಂದ ಹಣ್ಣು ಬೀಳುತ್ತಿದೆ
7. ದೂತ ಇಬ್ಬರ ಪಾಂಥರ ಎರಡು ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
8. ಹುಡುಗ ಆಶ್ರಮದ ಎರಡು ನವಿಲುಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
9. ಪಂಡಿತನು ಎರಡು ಗುಡಿಸಲುಗಳ ಯಿಬ್ಬರು ಹುಡುಗರನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ದ್ವಿವಚನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು

रामौ पठतः
ರಾಮೌ ಪಠತ:
ಇಬ್ಬರು ರಾಮರು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

बुधौ गच्छतः
ಬುಧೌ ಗಚ್ಛತ:
ಇಬ್ಬರು ಪಂಡಿತರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

पुत्रौ वदतः
ಪುತ್ರೌ ವದತ:
ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರ

सेवकौ वहतः
ಸೇವಕೌ ವಹತ:
ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾರ

ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ ಬಹುವಚನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು

बालाः तिष्ठन्ति
ಬಾಲಾ: ತಿಷ್ಠಂತಿ
ಹುಡುಗರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ

गजाः चरन्ति
ಗಜಾ: ಚರಂತಿ
ಆನೆಗಳು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿವೆ

जम्बुकाः धावन्ति
ಜಂಬುಕಾ: ಧಾವಂತಿ
ನರಿಗಳು ಓಡುತ್ತಿವೆ

पुत्राः नमन्ति
ಪುತ್ರಾ: ನಮಂತಿ
ಪುತ್ರರು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

1. ಇಬ್ಬರು ಹುಡುಗರು ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
2. ಇಬ್ಬರು ಪಂಡಿತರು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
3. ಇಬ್ಬರು ಸೇವಕರು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
4. ಇಬ್ಬರು ದೂತರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
5. ಇಬ್ಬರು ರಾಜರು ಜಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
6. ಎರಡು ಆಡುಗಳು ನೋಡುತ್ತಿವೆ
7. ಎರಡು ಕುದುರೆಗಳು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿವೆ
8. ಎರಡು ಆನೆಗಳು ಒಯ್ಯುತ್ತಿವೆ
9. ಕುದುರೆಗಳು ಓಡುತ್ತಿವೆ
10. ಆನೆಗಳು ಹೊರೆಯುತ್ತವೆ
11. ಹುಡುಗರು ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
12. ಹಂದಿಗಳು ಕುಡಿಯುತ್ತಿವೆ
13. ರಾಜರು ಜಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
14. ಪಾಂಥರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
15. ದೂತರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
16. ಕುದುರೆಗಳು ನೋಡುತ್ತಿವೆ
17. ನರಿಗಳು ಒಯ್ಯುತ್ತಿವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ-.
ಏಕವಚನ ರೂಪಗಳು

भवामि
ಭವಾಮಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

खादामि
ಖಾದಾಮಿ ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

पश्यामि
ಪಶ್ಯಾಮಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

वदामि
ವದಾಮಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

जिघ्रामि
ಜಿಘ್ರಾಮಿ ವಾಸನ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

तरामि
ತರಾಮಿ ದಾಟುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

यच्छामि
ಯಚ್ಛಾಮಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

दहामि
ದಹಾಮಿ ಸುಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

बोधामि
ಬೋಧಾಮಿ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

नयामि
ನಯಾಮಿ ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ-
ದ್ವಿವಚನ ರೂಪಗಳು

नन्दाव :
ನಂದಾವ: ನಾವಿಬ್ಬರು ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

नमाव :
ನಮಾವ: ನಾವಿಬ್ಬರು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

पठाव :
ಪಠಾವ: ನಾವಿಬ್ಬರು ಓದುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

पताव :
ಪತಾವ: ನಾವಿಬ್ಬರು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

पिबाव :
ಪಿಬಾವ: ನಾವಿಬ್ಬರು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

भ्रमाव :
ಭ್ರಮಾವ: ನಾವಿಬ್ಬರು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

रक्षाव :
ರಕ್ಷಾವ: ನಾವಿಬ್ಬರು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

वदाव :
ವದಾವ: ನಾವಿಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

व्रजाव :
ವ್ರಜಾವ: ನಾವಿಬ್ಬರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

तिष्ठाव :
ತಿಷ್ಠಾವ: ನಾವಿಬ್ಬರು ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ-
ಬಹುವಚನ ರೂಪಗಳು

स्मराम:
ಸ್ಮರಾಮಃ (ನಾವು) ಸ ರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

हसाम:
ಹಸಾಮಃ ,, ನಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

शंसाम:
ಶಂಸಾಮಃ ,, ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

निन्दाम:
ನಿಂದಾಮಃ ,, ನಿಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

वाञ्छाम:
ವಾಂಛಾಮಃ ,, ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

रक्षाम:
ರಕ್ಷಾಮಃ ,, ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

अर्चाम:
ಅರ್ಚಾಮಃ ,, ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

कर्षाम:
ಕರ್ಷಾಮಃ ,, ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

क्रीडाम:
ಕ್ರೀಡಾಮಃ ,, ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

खादाम:
ಖಾದಾಮಃ ,, ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

(ಉತ್ತಮ ಪುರುಷೈಕ ವಚನ)	(ಉ. ಪು. ದ್ವಿ.)	(ಉ. ಪು. ಬಹು.)
ನಾನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ವಾಸನ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವು ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ
ನಾನು ಜಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ಜಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ನಾನು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ನಾನು ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವು ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ಸುಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ನಾನು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವು ಓಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ನಾನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ನಾನು ಓಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ಓಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ
ನಾನು ಸುಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ನಿಂತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವು ನಿಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷೈಕ-
ವಚನ ರೂಪಗಳು

अर्चसि

ಅರ್ಚಸಿ ನೀನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿದ್ದಿ

नमसि

ನಮಸಿ ,, ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಿ

भ्रमसि

ಭ್ರಮಸಿ ,, ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಿ

व्रजसि

ವ್ರಜಸಿ ,, ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿ

वाञ्छसि

ವಾಂಛಸಿ ,, ಅಭಿಲಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಿ

खादसि

ಖಾದಸಿ ,, ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದಿ

तिष्ठसि

ತಿಷ್ಠಸಿ ,, ನಿಂತಿರುವಿ

तरसि

ತರಸಿ ,, ದಾಟುತ್ತಿರುವಿ

हससि

ಹಸಸಿ ,, ನಗುತ್ತಿರುವಿ

वदसि

ವದಸಿ ,, ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ-
ದ್ವಿವಚನ ರೂಪಗಳು

गर्जथ :
ಗರ್ಜಥ: ನೀವಿಬ್ಬರು ಗರ್ಜಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ

धावथ :
ಧಾವಥ: ,, ಓಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

पश्यथ :
ಪಶ್ಯಥ: ,, ನೋಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

अर्चथ :
ಅರ್ಚಥ: ,, ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ

कर्षथ :
ಕರ್ಷಥ: ,, ಉಳಿಯುತ್ತಿರುವಿರಿ

रक्षथ :
ರಕ್ಷಥ: ,, ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

भ्रमथ :
ಭ್ರಮಥ: ,, ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

वदथ :
ವದಥ: ,, ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

शंसथ :
ಶಂಸಥ: ,, ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

पिबथ :
ಪಿಬಥ: ,, ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವಿರಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ-
ಬಹುವಚನ ರೂಪಗಳು

खादथ
ಖಾದಥ ನೀವು ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಿರಿ

शंसथ
ಶಂಸಥ ,, ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

तिष्ठथ
ತಿಷ್ಠಥ ,, ನಿಂತಿರುವಿರಿ

वदथ
ವದಥ ,, ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

दहथ
ದಹಥ ,, ಸುಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

पश्यथ
ಪಶ್ಯಥ ,, ನೋಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

धावथ
ಧಾವಥ ,, ಓಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

रक्षथ
ರಕ್ಷಥ ,, ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ

निन्दथ
ನಿಂದಥ ,, ನಿಂದಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ

कर्षथ
ಕರ್ಷಥ ,, ಉಳುಯುತ್ತಿರುವಿರಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

(ಏಕವಚನ)	(ದ್ವಿವಚನ)	(ಬಹು ವಚನ)
ನೀನು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರು ಉಳಿಯುತ್ತಿರುವಿರಿ	ನೀವು ಜಯಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ
,, ಕಾಪಾಡುತ್ತಿರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರು ಆಡುತ್ತಿರುವಿರಿ	,, ಹಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ
,, ಆಟ ಆಡುತ್ತಿರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರು ಓದುತ್ತಿರುವಿರಿ	,, ಹೋಗುತ್ತಿರುವಿರಿ
,, ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ	,, ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ
,, ಓಡುತ್ತಿರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರು ಬೀಳುತ್ತಿರುವಿರಿ	,, ಸುಡುತ್ತಿರುವಿರಿ
,, ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರು ನಗುತ್ತಿರುವಿರಿ	,, ನೋಡುತ್ತಿರುವಿರಿ
,, ನಿಂದಿಸುತ್ತಿರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ	,, ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ
,, ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ	,, ತಿನ್ನುತ್ತಿರುವಿರಿ
,, ಪೂಜಿಸುತ್ತಿರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿರುವಿರಿ	,, ಕುಡಿಯುತ್ತಿರುವಿರಿ
,, ತಿರುಗಾಡುತ್ತಿರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಿರಿ	,, ನಿಂತಿರುವಿರಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

इकारान्त : पुंलिंग : 'हरि' शब्द :

हरिः ಹರಿ:	हरी ಹರೀ	हरयः ಹರಯಃ
हरिं ಹರಿಂ	हरी ಹರೀ	हरीन् ಹರೀನ್
हरिणा ಹರಿಣಾ	हरिभ्यां ಹರಿಭ್ಯಾಂ	हरिभिः ಹರಿಭಿಃ
हरये ಹರಯೇ	हरिभ्यां ಹರಿಭ್ಯಾಂ	हरिभ्यः ಹರಿಭ್ಯಃ
होरेः ಹರೇಃ	हरिभ्यां ಹರಿಭ್ಯಾಂ	हरिभ्यः ಹರಿಭ್ಯಃ
हरेः ಹರೇಃ	हर्योः ಹರ್ಯೋಃ	हरीणां ಹರೀಣಾಂ
हरौ ಹರೌ	हर्योः ಹರ್ಯೋಃ	हरिषु ಹರಿಷು
हे हरे ಹೇ ಹರೇ	हे हरी ಹೇ ಹರೀ	हे हरयः ಹೇ ಹರಯಃ

ಏಕವಚನ ರೂಪದ ಅರ್ಥ:—1. ಹರಿ (ಕರ್ತೃ) 2. ಹರಿಯನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ಹರಿಯಿಂದ, ಹರಿಯೊಂದಿಗೆ, ಹರಿಯದ್ವಾರಾ 4. ಹರಿಗೋಸ್ಕರ. 5. ಹರಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ. 6 ಹರಿಯ, ಹರಿಗೆ. 7. ಹರಿಯಲ್ಲಿ. 8. ಎಲೈ ಹರಿಯೇ!

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕೆಲವು ಇಕಾರಾಂತ ಪುಂಲಿಂಗ ನಾಮಪದಗಳು ('ಹರಿ' ಶಬ್ದದಂತೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು)

हरिः		**मणिः**	
ಹರಿಃ	ಹರಿ	ಮಣಿಃ	ಮಣಿ
कविः		**अग्निः**	
ಕವಿಃ	ಕವಿ	ಅಗ್ನಿಃ	ಬೆಂಕಿ
रविः		**अलिः**	
ರವಿಃ	ಸೂರ್ಯ	ಅಲಿಃ	ದುಂಬಿ
मुनिः		**भूपतिः**	
ಮುನಿಃ	ಋಷಿ	ಭೂಪತಿಃ	ರಾಜ
गिरिः		**अतिथिः**	
ಗಿರಿಃ	ಬೆಟ್ಟ	ಅತಿಥಿಃ	ಅತಿಥಿ
कलिः		**किटिः**	
ಕಲಿಃ	ಯುದ್ಧ	ಕಿಟಿಃ	ಹಂದಿ
कपिः		**पतत्रिः**	
ಕಪಿಃ	ಮಂಗ	ಪತತ್ರಿಃ	ಪಕ್ಷಿ
यतिः		**पाणिः**	
ಯತಿಃ	ಸನ್ಯಾಸಿ	ಪಾಣಿಃ	ಕಯ್ಯಿ
अरिः		**बलिः**	
ಅರಿಃ	ಶತ್ರುವು	ಬಲಿಃ	ಬಲಿ
ज्ञातिः		**विधिः**	
ಜ್ಞಾತಿಃ	ದಾಯಾದಿ	ವಿಧಿಃ	ದೈವ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

अतिथिः गच्छति
ಅತಿಥಿ: ಗಚ್ಛತಿ ಅತಿಥಿಯು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

ऋषिः हरिं नमति
ಋಷಿ: ಹರಿಂ ನಮತಿ
ಋಷಿಯು ಹರಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

कविः मणिना तिष्ठति
ಕವಿ: ಮಣಿನಾ ತಿಷ್ಠತಿ
ಕವಿಯು ಮಣಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಇರುತ್ತಿದ್ದಾನ

यतिः अग्नये बलिं यच्छति
ಯತಿ: ಅಗ್ನಯೇ ಬಲಿಂ ಯಚ್ಛತಿ
ಸನ್ಯಾಸಿಯು ಅಗ್ನಿಗೋಸ್ಕರ ಬಲಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

कवयः कपीन शंसन्ति
ಕವಯ: ಕಪೀನ್ ಶಂಸಂತಿ
ಕವಿಗಳು ಮಂಗಗಳನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ज्ञातयः राशीन हरन्ति
ಜ್ಞಾತಯ: ರಾಶೀನ್ ಹರಂತಿ
ದಾಯಿದ್ದರು ರಾಶಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

अरयः निधीन् नयन्ति
ಅರಯ: ನಿಧೀನ್ ನಯಂತಿ
ಶತ್ರುಗಳು ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

पाणयः मणिभिः पतन्ति
ಪಾಣಯ: ಮಣಿಭಿ: ಪತಂತಿ
ಕೈಗಳು ಮಣಿಗಳಿಂದಕೂಡಿ ಬೀಳುತ್ತಿವೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

(ಏಕವಚನ)	(ಬಹುವಚನ)
ನಾನು ಗುರುವನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತೇನೆ	ನಾವು ಋಷಿಯನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತೇವೆ
ನಾನು ಋಷಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ	ನಾವು ಗುಂಪನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ
ನನಗೊಬ್ಬ ಕವಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತು	ನಾವು ಒಂದು ರತ್ನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ
ನನಗೆ ಬಿಂಕಿಯು ನೆನಪಿದೆ	ನಾವು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇವೆ
ನಾನೊಬ್ಬ ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದೆ	ನಾವು ಕವಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ
ನೀನೊಂದು ಜೇನು ನೊಣವನ್ನು ನೋಡುವಿ	ನೀನು ಅತಿಥಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತಿ
ನೀನು ರಾಜನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿ	ನಿನಗೆ ಸಾಧುವನ್ನು ಗೊತ್ತು
ನೀನು ಋಷಿಯನ್ನು ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿ	ನೀನು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಿ
ನೀನು ಸಾಧುವನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತಿ	ನೀನು ಯುದ್ಧವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಿ
ನೀನು ರಾಶಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿ	ನೀನು ಕರಡಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿ
ಅವನು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ	ಅವರು ರಾಶಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ
ಅವನು ಕವಿಯನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತಾನೆ	ಅವರಿಗೆ ಸಾಧುವನ್ನು ಗೊತ್ತು
ಅವನು ಮಂಗವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾನೆ	ಅವರು ರಾಜನನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ
ಅವನೊಂದು ದಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ	ಆವರು ಕವಿಯನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತಾರೆ
ಅವನು ಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾನೆ	ಅವರು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸುತ್ತಾರೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

उकारान्तः पुंलिंग : 'गुरु' शब्द :
ಉಕಾರಾಂತ: ಪುಂಲಿಂಗ: 'ಗುರು' ಶಬ್ದ:

1.	गुरुः ಗುರು:	गुरू ಗುರೂ	गुरवः ಗುರವ:
2.	गुरुं ಗುರುಂ	गुरू ಗುರೂ	गुरून् ಗುರೂನ್
3.	गुरुणा ಗುರುಣಾ	गुरुभ्यां ಗರುಭ್ಯಾಂ	गुरुभिः ಗುರುಭಿ:
4.	गुरवे ಗುರವೇ	गुरुभ्यां ಗುರುಭ್ಯಾಂ	गुरुभ्यः ಗುರುಭ್ಯ:
5.	गुरोः ಗುರೋ:	गुरुभ्यां ಗುರುಭ್ಯಾಂ	गुरुभ्यः ಗುರುಭ್ಯ;
6.	गुरोः ಗುರೋ:	गुर्वोः ಗುರ್ವೋ:	गुरूणाम् ಗುರೂಣಾಂ
7.	गुरौ ಗುರೌ	गुर्वोः ಗುರ್ವೋ:	गुरुषु ಗುರುಷು
8.	हे गुरोः ಹೇ ಗುರೋ	हे गुरू ಹೇ ಗುರೂ	हे गुरवः ಹೇ ಗುರವ:

ಏಕವಚನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ (ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃ) 2. ಉಪಾಧ್ಯಾಯನನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಂದ 4. ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೋಸ್ಕರ 5. ಉಪಾಧ್ಯಾಯನ ದೆಸೆಯಿಂದ 6. ಉಪಾಧ್ಯಾಯನ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಿಗೆ 7. ಉಪಾಧ್ಯಾಯನಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನೇ!

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

गुरु :
ಗುರು: ಗುರುವು

शम्भु :
ಶಂಭು: ಶಿವನು

भानु :
ಭಾನು: ಸೂರ್ಯನು

विष्णु :
ವಿಷ್ಣು: ವಿಷ್ಣುವು

बन्धु :
ಬಂಧು: ಬಂಧುವು

तरु :
ತರು: ಮರವು

साधु :
ಸಾಧು: ಸಾಧುವು

मरु :
ಮರು: ಮರಳು ಭೂಮಿ

इक्षु :
ಇಕ್ಷು: ಕಬ್ಬು

सूनु :
ಸೂನು: ಮಗನು

इषु :
ಇಷು: ಬಾಣವು

इन्दु :
ಇಂದು: ಚಂದ್ರನು

पांसु :
ಪಾಂಸು: ಧೂಳಿಯು

वायु :
ವಾಯು: ಗಾಳಿಯು

बिन्दु :
ಬಿಂದು: ಚುಕ್ಕೆ

क्रतु :
ಕ್ರತು: ಯಜ್ಞವು

अणु :
ಅಣು: ಅಣು

बाहु :
ಬಾಹು: ಭುಜವು

सेतु :
ಸೇತು: ಸೇತುವೆ

जन्तु :
ಜಂತು: ಪ್ರಾಣಿಯು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

6-ನೇ ಗಣದ ಧಾತುಗಳು

(इष्) इच्छ्		(सद) सीद्		
(ಇಷ್) ಇಚ್ಛ್	ಇಚ್ಛಿಸು	(ಸದ್) ಸೀದ್	ಕೂತುಕೊಂಡು	
(प्रच्छ्) पृच्छ्		सृज्		
(ಪ್ರಚ್ಛ್) ಪೃಚ್ಛ್	ಪ್ರಶ್ನಿಸು	ಸೃಜ್	ಸೃಷ್ಟಿಸು	
(मस्ज्) मज्ज्		स्पृश		
(ಮಸ್ಜ್) ಮಜ್ಜ್	ಸ್ನಾನಮಾಡು	ಸ್ಪೃಶ್	ಮುಟ್ಟಿಸು	
लिख्		विश्		
ಲಿಖ್	ಬರಿಯು	ವಿಶ್	ಪ್ರವೇಶಿಸು	

ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲ

(विश्—ವಿಶ್)

विशति	विशतः	विशन्ति
ವಿಶತಿ	ವಿಶತ:	ವಿಶಂತಿ
विशसि	विशथः	विशथ
ವಿಶಸಿ	ವಿಶಥ:	ವಿಶಥ
विशामि	विशावः	विशामः
ವಿಶಾಮಿ	ವಿಶಾವ:	ವಿಶಾಮ:

(लिख् — ಲಿಖ್)

लिखति	लिखतः	लिखन्ति
ಲಿಖತಿ	ಲಿಖತ:	ಲಿಖಂತಿ
लिखसि	लिखथः	लिखथ
ಲಿಖಸಿ	ಲಿಖಥ:	ಲಿಖಥ
लिखामि	लिखावः	लिखामः
ಲಿಖಾಮಿ	ಲಿಖಾವ:	ಲಿಖಾಮ:

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

गुरुः	साधुं	पृच्छति
ಗುರು:	ಸಾಧುಂ	ಪೃಚ್ಛತಿ
बिन्दुः	सेतुं	स्पृशति
ಬಿಂದು:	ಸೇತುಂ	ಸ್ಪೃಶತಿ
जन्तुः	तरुं	विशति
ಜಂತು:	ತರುಂ	ವಿಶತಿ
विष्णुः	इषुणा	लिखति
ವಿಷ್ಣು:	ಇಷುಣಾ	ಲಿಖತಿ
साधू	बन्धुं	पृच्छतः
ಸಾಧೂ	ಬಂಧುಂ	ಪೃಚ್ಛತ:
गुरवः	साधून्	नमन्ति
ಗುರವ:	ಸಾಧೂನ್	ನಮಂತಿ
बाहवः	इषून्	स्पृशन्ति
ಬಾಹವ:	ಇಷೂನ್	ಸ್ಪೃಶಂತಿ
बन्धव	इक्षून्	इच्छन्ति
ಬಂಧವ:	ಇಕ್ಷೂನ್	ಇಚ್ಛಂತಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ

ಉಪಾಧ್ಯಾಯನು ಕೋರುತ್ತಾನೆ

ಮಗನು ಕೇಳುತ್ತಾನೆ

ವಿಷ್ಣು ಬರೆಯುತ್ತಾನೆ

ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯನು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾನೆ

ಮರಳು ಭೂಮಿ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದೆ

ಕಬ್ಬು ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಿದೆ

ಧೂಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತದೆ

ಗಾಳಿ ಧೂಳನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತದೆ

ನೀರಿನ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಮರದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿವೆ

ಜೀವಂತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ

ನೀರಿನ ಚುಕ್ಕೆ ಕೈಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ

ಕೈಗಳು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ

ಆನೆಗಳು ಕಬ್ಬನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ

ಮರಳು ಭೂಮಿ ಮಳೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ

ಒಳ್ಳೆಯ ಮನುಷ್ಯರು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ऋकारान्त : पुंलिंग: 'धातृ' शब्द:

ಋಕಾರಾಂತ: ಪುಂಲಿಂಗ: 'ಧಾತೃ' ಶಬ್ದ:

1.	धाता ಧಾತಾ	धातारौ ಧಾತಾರೌ	धातार: ಧಾತಾರ:
2.	धातारं ಧಾತಾರಂ	धातारौ ಧಾತಾರೌ	धातॄन ಧಾತ್ವೄನ್
3.	धात्रा ಧಾತ್ರಾ	धातृभ्यां ಧಾತೃಭ್ಯಾಂ	धातृभि: ಧಾತೃಭಿ:
4.	धात्रे ಧಾತ್ರೇ	धातृभ्यां ಧಾತೃಭ್ಯಾಂ	धातृभ्य: ಧಾತೃಭ್ಯ:
5.	धातु: ಧಾತು:	धातृभ्यां ಧಾತೃಭ್ಯಾಂ	धातृभ्य: ಧಾತೃಭ್ಯ:
6.	धातु: ಧಾತು:	धात्रो: ಧಾತ್ರೋ:	धातॄणाम् ಧಾತ್ವೄಣಾಂ
7.	धातरि ಧಾತರಿ	धात्रो: ಧಾತ್ರೋ:	धातृषु ಧಾತೃಷು
8.	हे धात: ಹೇ ಧಾತ:	हे धातारौ ಹೇ ಧಾತಾರೌ	हे धातार: ಹೇ ಧಾತಾರ:

ಏಕವಚನ ರೂಪದ ಅರ್ಥ—

1. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನು (ಕರ್ತ) 2. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ (ಕರ್ಮ) 3. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಂದ, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ಕೂಡ, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ದ್ವಾರಾ 4. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಗೋಸ್ಕರ 5. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಗಿಂತ 6. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಿಗೆ 7. ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನೆ! ಶಾಸ್ತೃ, ಕರ್ತೃ, ಭರ್ತೃ, ವಕ್ತೃ, ನಪ್ತೃ, ದಾತೃ, ಭೋಕ್ತೃ ಮೊದಲಾದ ಋಕಾರಾಂತ ಶಬ್ದಗಳ ರೂಪಗಳನ್ನು 'ಧಾತೃ' ಶಬ್ದದಂತೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ऋकारान्त : पुंलिंग : 'पितृ' शब्द :
ಋಕಾರಾಂತಃ ಪುಂಲಿಂಗಃ 'ಪಿತೃ' ಶಬ್ದಃ

1.	पिता ಪಿತಾ	पितरौ ಪಿತರೌ	पितरः ಪಿತರಃ
2.	पितरं ಪಿತರಂ	पितरौ ಪಿತರೌ	पितॄन् ಪಿತೄನ್
3.	पित्रा ಪಿತ್ರಾ	पितृभ्यां ಪಿತೃಭ್ಯಾಂ	पितृभिः ಪಿತೃಭಿಃ
4.	पित्रे ಪಿತ್ರೇ	पितृभ्यां ಪಿತೃಭ್ಯಾಂ	पितृभ्यः ಪಿತೃಭ್ಯಃ
5.	पितुः ಪಿತುಃ	पितृभ्यां ಪಿತೃಭ್ಯಾಂ	पितृभ्यः ಪಿತೃಭ್ಯಃ
6.	पितुः ಪಿತುಃ	पित्रोः ಪಿತ್ರೋಃ	पितॄणाम् ಪಿತೄಣಾಂ
7.	पितरि ಪಿತರಿ	पित्रोः ಪಿತ್ರೋಃ	पितृषु ಪಿತೃಷು
8.	हे पितः ಹೇ ಪಿತಃ	हे पितरौ ಹೇ ಪಿತರೌ	हे पितरः ಹೇ ಪಿತರಃ

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ತಂದೆಯು (ಕರ್ತೃ) 2. ತಂದೆಯನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ತಂದೆಯಿಂದ, ತಂದೆಯ ಕೂಡ, ತಂದೆಯ ದ್ವಾರಾ 4. ತಂದೆಗೋಸ್ಕರ 5. ತಂದೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ, ತಂದಗಿಂತಲು 6, ತಂದೆಗೆ, ತಂದೆಯ 7, ತಂದೆಯಲ್ಲಿ 8 ಎಲೆ, ತಂದೆಯೇ!

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ನಾಮಗಳು

रमा	ರಮಾ	ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು	सेना	ಸೇನಾ	ಸೈನ್ಯವು
सीता	ಸೀತಾ	ಸೀತೆಯು	कृपा	ಕೃಪಾ	ದಯೆಯು
भामा	ಭಾಮಾ	ಹೆಂಗಸು	निशा	ನಿಶಾ	ರಾತ್ರಿಯು
पद्मा	ಪದ್ಮಾ	ಲಕ್ಷ್ಮಿಯು	शाखा	ಶಾಖಾ	ಕೊಂಬೆಯು
कन्या	ಕನ್ಯಾ	ಹುಡುಗಿಯು	आज्ञा	ಆಜ್ಞಾ	ಅಪ್ಪಣೆಯು
गङ्गा	ಗಂಗಾ	ಗಂಗೆಯು	कथा	ಕಥಾ	ಕತೆಯು
माला	ಮಾಲಾ	ಮಾಲೆಯು	कला	ಕಲಾ	ಕಳೆಯು
लता	ಲತಾ	ಬಳ್ಳಿಯು	प्रजा	ಪ್ರಜಾ	ಜನವು
क्रीडा	ಕ್ರೀಡಾ	ಆಟವು	भार्या	ಭಾರ್ಯಾ	ಹೆಂಡತಿಯು
देवता	ದೇವತಾ	ದೇವತೆಯು	लज्जा	ಲಜ್ಜಾ	ನಾಚಿಕೆಯು

Sri Vidyatheerthi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

आकारान्त : स्त्रीलिंग : 'रमा' शब्द :

ಆಕಾರಾಂತ: ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ: 'ರಮಾ' ಶಬ್ದ:

1.	रमा ರಮಾ	रमे ರಮೇ	रमाः ರಮಾ:
2.	रमां ರಮಾಂ	रमे ರಮೇ	रमाः ರಮಾ:
3.	रमया ರಮಯಾ	रमाभ्यां ರಮಾಭ್ಯಾಂ	रमाभिः ರಮಾಭಿ:
4.	रमायै ರಮಾಯೈ	रमाभ्यां ರಮಾಭ್ಯಾಂ	रमाभ्यः ರಮಾಭ್ಯ:
5.	रमायाः ರಮಾಯಾ:	रमाभ्यां ರಮಾಭ್ಯಾಂ	रमाभ्यः ರಮಾಭ್ಯ:
6.	रमायाः ರಮಾಯಾ:	रमयोः ರಮಯೋ:	रमाणाम ರಮಾಣಾಂ
7.	रमायां ರಮಾಯಾಂ	रमयोः ರಮಯೋ:	रमासु ರಮಾಸು
8.	हे रमे ಹೇ ರಮೇ	हे रमे ಹೇ ರಮೇ	हे रमाः ಹೇ ರಮಾ:

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ಲಕ್ಷ್ಮಿ (ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃಪದ) 2. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಿಂದ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕೂಡ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ದ್ವಾರಾ 4. ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೋಸ್ಕರ 5. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಗಿಂತಲು 6 ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ, ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ 7. ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯೇ!

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

मतिः		**भक्तिः**	
ಮತಿಃ	ಬುದ್ಧಿಯು	ಭಕ್ತಿಃ	ಭಕ್ತಿಯು
गतिः		**भूमिः**	
ಗತಿಃ	ಗತಿಯು	ಭೂಮಿಃ	ಭೂಮಿಯು
श्रुतिः		**मुक्तिः**	
ಶ್ರುತಿಃ	ವೇದವು	ಮುಕ್ತಿಃ	ಮೋಕ್ಷವು
कृतिः		**मूर्तिः**	
ಕೃತಿಃ	ಕೃತಿಯು	ಮೂರ್ತಿಃ	ಆಕಾರವು
सृष्टिः		**रात्रिः**	
ಸೃಷ್ಟಿಃ	ಸೃಷ್ಟಿಯು	ರಾತ್ರಿಃ	ರಾತ್ರಿಯು
बुद्धिः		**रतिः**	
ಬುದ್ಧಿಃ	ಬುದ್ಧಿಯು	ರತಿಃ	ಪ್ರೀತಿಯು
रुचिः		**स्तुतिः**	
ರುಚಿಃ	ರುಚಿಯು	ಸ್ತುತಿಃ	ಸ್ತೋತ್ರವು
कीर्तिः		**वृत्तिः**	
ಕೀರ್ತಿಃ	ಕೀರ್ತಿಯು	ವೃತ್ತಿಃ	ಜೀವನವು
कान्तिः		**भूतिः**	
ಕಾಂತಿಃ	ಕಾಂತಿಯು	ಭೂತಿಃ	ಐಶ್ವರ್ಯವು
जातिः		**स्मृतिः**	
ಜಾತಿಃ	ಜಾತಿಯು	ಸ್ಮೃತಿಃ	ನೆನಪು
प्रीतिः		**नीतिः**	
ಪ್ರೀತಿಃ	ಪ್ರೀತಿಯು	ನೀತಿಃ	ನೀತಿಯು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

इकारान्त : स्त्रीलिंग : 'मति' शब्द :
ಇಕಾರಾಂತ: ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ: 'ಮತಿ' ಶಬ್ದ:

1.	मतिः ಮತಿಃ	मती ಮತೀ	मतयः ಮತಯಃ
2.	मतिं ಮತಿಂ	मती ಮತೀ	मतीः ಮತೀಃ
3.	मत्या ಮತ್ಯಾ	मतिभ्यां ಮತಿಭ್ಯಾಂ	मतिभिः ಮತಿಭಿಃ
4.	मत्यै, मतये ಮತ್ಯೈ, ಮತಯೇ	मतिभ्यां ಮತಿಭ್ಯಾಂ	मतिभ्यः ಮತಿಭ್ಯಃ
5	मत्याः. मतेः ಮತ್ಯಾಃ. ಮತೇಃ	मतिभ्यां ಮತಿಭ್ಯಾಂ	मतिभ्यः ಮತಿಭ್ಯಃ
6.	मत्याः, मतेः ಮತ್ಯಾಃ, ಮತೇಃ	मत्योः ಮತ್ಯೋಃ	मतीनाम् ಮತೀನಾಂ
7.	मत्यां, मतौ ಮತ್ಯಾಂ, ಮತೌ	मत्योः ಮತ್ಯೋಃ	मतिषु ಮತಿಷು
8.	हे मते ಹೇ ಮತೇ	हे मती ಹೇ ಮತೀ	हे मतयः ಹೇ ಮತಯಃ

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ಬುದ್ಧಿ (ಕರ್ತೃ) 2. ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಬುದ್ಧಿಯ ಕೂಡ 4. ಬುದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ 5. ಬುದ್ಧಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಬುದ್ಧಿಗಿಂತಲು 6. ಬುದ್ಧಿಯ, ಬುದ್ಧಿಗೆ 7. ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ಬುದ್ಧಿಯೇ!. ಮೇಲೆ ಕಂಡ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಚತುರ್ಥೀ, ಪಂಚಮೀ, ಷಷ್ಠೀ, ಸಪ್ತಮೀ ಏಕವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೂಪಗಳು ಗವನಿಸಬೇಕು.

76 ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಾಮವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಮತಿ' ಶಬ್ದದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

गौरी
ಗೌರೀ ಪಾರ್ವತಿ

वाणी
ವಾಣೀ ಸರಸ್ವತಿ

नदी
ನದೀ ನದಿ

नारी
ನಾರೀ ಹೆಂಗಸು

पत्नी
ಪತ್ನೀ ಹೆಂಡತಿ

सखी
ಸಖೀ ಗೆಳತಿ

पुरी
ಪುರೀ ಪಟ್ಟಣವು

नटी
ನಟೀ ನರ್ತಕಿ

मही
ಮಹೀ ಭೂಮಿ

कुमारी
ಕುಮಾರೀ ಕನ್ಯೆ

जननी
ಜನನೀ ತಾಯಿ

वापी
ವಾಪೀ ಬಾವಿ

दासी
ದಾಸೀ ಸೇವಕಳು

देवी
ದೇವೀ ದೇವತೆ

भागीरथी
ಭಾಗೀರಥೀ ಗಂಗಾನದಿ

श्रेणी
ಶ್ರೇಣೀ ಪಂಕ್ತಿ

सिंही
ಸಿಂಹೀ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಂಹವು

हरिणी
ಹರಿಣೀ ಹೆಣ್ಣು ಜಿಗರೆ

शर्वरी
ಶರ್ವರೀ ರಾತ್ರಿ

वेणी
ವೇಣೀ ಜಡೆ

मृगी
ಮೃಗೀ ಹೆಣ್ಣುಜಿಗರೆ

रजनी
ರಜನೀ ರಾತ್ರಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ईकारान्त स्त्रीलिंग : 'गौरी' शब्द :

ಈಕಾರಾಂತಃ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಃ 'ಗೌರೀ' ಶಬ್ದಃ

1.	गौरी ಗೌರೀ	गौर्यौ ಗೌರ್ಯೌ	गौर्यः ಗೌರ್ಯಃ
2.	गौरीं ಗೌರೀಂ	गौर्यौ ಗೌರ್ಯೌ	गौरीः ಗೌರೀಃ
3.	गौर्या ಗೌರ್ಯಾ	गौरीभ्यां ಗೌರೀಭ್ಯಾಂ	गौरीभिः ಗೌರೀಭಿಃ
4.	गौर्यै ಗೌರ್ಯೈ	गौरीभ्यां ಗೌರೀಭ್ಯಾಂ	गौरीभ्यः ಗೌರೀಭ್ಯಃ
5.	गौर्याः ಗೌರ್ಯಾಃ	गौरीभ्यां ಗೌರೀಭ್ಯಾಂ	गौरीभ्यः ಗೌರೀಭ್ಯಃ
6.	गौर्याः ಗೌರ್ಯಾಃ	गौर्योः ಗೌರ್ಯೋಃ	गौरीणाम् ಗೌರೀಣಾಂ
7.	गौर्यां ಗೌರ್ಯಾಂ	गौर्योः ಗೌರ್ಯೋಃ	गौरीषु ಗೌರೀಷು
8.	हे गौरि ಹೇ ಗೌರಿ	हे गौर्यौ ಹೇ ಗೌರ್ಯೌ	हे गौर्यः ಹೇ ಗೌರ್ಯಃ

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ಪಾರ್ವತಿ (ಕರ್ತೃ) 2. ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ಪಾರ್ವತಿಯಿಂದ, ಪಾರ್ವತಿಯ ಕೂಡೆ, ಪಾರ್ವತಿಯ ದ್ವಾರಾ 4. ಪಾರ್ವತಿಗೋಸ್ಕರ 5. ಪಾರ್ವತಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಪಾರ್ವತಿ ಗಿಂತಲು 6. ಪಾರ್ವತಿಯ, ಪಾರ್ವತಿಗೆ 7. ಪಾರ್ವತಿಯಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ಪಾರ್ವತಿಯೇ!

ಗಮನಿಸಿ:—78ನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಾಮವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಗೌರೀ' ಶಬ್ದದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಉಕಾರಾಂತಃ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಃ 'ಧೇನು' ಶಬ್ದಃ

1.	धेनुः ಧೇನು:	धेनू ಧೇನೂ	धेनवः ಧೇನವ:
2.	धेनुं ಧೇನುಂ	धेनू ಧೇನೂ	धेनूः ಧೇನೂ:
3.	धेन्वा ಧೇನ್ವಾ	धेनुभ्यां ಧೇನುಭ್ಯಾಂ	धेनुभिः ಧೇನುಭಿ:
4.	धेन्वै, धेनवे ಧೇನ್ವೈ, ಧೇನವೇ	धेनुभ्यां ಧೇನುಭ್ಯಾಂ	धेनुभ्यः ಧೇನುಭ್ಯ:
5.	धेन्वाः, धेनोः ಧೇನ್ವಾ:, ಧೇನೋ:	धेनुभ्यां ಧೇನುಭ್ಯಾಂ	धेनुभ्यः ಧೇನುಭ್ಯ:
6.	धेन्वाः, धेनोः ಧೇನ್ವಾ:, ಧೇನೋ:	धेन्वोः ಧೇನ್ವೋ:	धेनूनाम् ಧೇನೂನಾಂ
7.	धेन्वां, धेनौ ಧೇನ್ವಾಂ, ಧೇನೌ	धेन्वोः ಧೇನ್ವೋ:	धेनुषु ಧೇನುಷು
8.	हे धेनो ಹೇ ಧೇನೋ	हे धेनू ಹೇಧೇನೂ	हे धेनवः ಹೇಧೇನವ:

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ಹಸು (ಕರ್ತೃ) 2. ಹಸುವನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ಹಸುವಿನಿಂದ, ಹಸುವಿನ ಕೂಡ, ಹಸುವಿನದ್ವಾರಾ 4. ಹಸುವಿಗೋಸ್ಕರ 5. ಹಸುವಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಹಸುವಿಗಿಂತ 6. ಹಸುವಿನ, ಹಸುವಿಗೆ 7. ಹಸುವಿನಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ಹಸುವೇ!

ಗಮನಿಸಿ;—ಧೇನು ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಚತುರ್ಥೀ, ಪಂಚಮೀ, ಷಷ್ಠೀ, ಸಪ್ತಮೀ ಏಕವಚನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೂಪಗಳಿವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ऋकारान्त : स्त्रीलिंग : 'मातृ' शब्द :

ಋಕಾರಾಂತಃ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಃ 'ಮಾತೃ' ಶಬ್ದಃ

1.	माता ಮಾತಾ	मातरौ ಮಾತರೌ	मातरः ಮಾತರಃ
2.	मातरं ಮಾತರಂ	मातरौ ಮಾತರೌ	मातॄः ಮಾತೄಃ
3.	मात्रा ಮಾತ್ರಾ	मातृभ्यां ಮಾತೃಭ್ಯಾಂ	मातृभिः ಮಾತೃಭಿಃ
4.	मात्रे ಮಾತ್ರೇ	मातृभ्यां ಮಾತೃಭ್ಯಾಂ	मातृभ्यः ಮಾತೃಭ್ಯಃ
5.	मातुः ಮಾತುಃ	मातृभ्यां ಮಾತೃಭ್ಯಾಂ	मातृभ्यः ಮಾತೃಭ್ಯಃ
6.	मातुः ಮಾತುಃ	मात्रोः ಮಾತ್ರೋಃ	मातॄणाम् ಮಾತೄಣಾಂ
7.	मातरि ಮಾತರಿ	मात्रोः ಮಾತ್ರೋಃ	मातृषु ಮಾತೃಷು

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ತಾಯಿ (ಕರ್ತೃ) 2. ತಾಯಿಯನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ತಾಯಿಯಿಂದ, ತಾಯಿ ಕೂಡ, ತಾಯಿಯ ದ್ವಾರಾ 4. ತಾಯಿಗೋಸ್ಕರ 5. ತಾಯಿಯ ದೆಸೆಯಿಂದ, ತಾಯಿಗಿಂತ 6. ತಾಯಿಯ, ತಾಯಿಗೆ 7. ತಾಯಿಯಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ತಾಯಿಯೇ!

ಗವನಿಸಿ:—ಸ್ವಸೃ, ದುಹಿತೃ, ನನಾಂದೃ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಮಾತೃ' ಶಬ್ದದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು. 'ಮಾತೃ' ಶಬ್ದ ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಬಹುವಚನ ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ವಿಭಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಪಿತೃ' ಶಬ್ದದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗ ಪದಗಳು

ज्ञानं			वाक्यम्		
ಜ್ಞಾನಂ	ತಿಳವಳಿಕೆ		ವಾಕ್ಯಂ	ವಾಕ್ಯವು	
जलं			तत्त्वम्		
ಜಲಂ	ನೀರು		ತತ್ವಂ	ವಾಸ್ತವ	
फलं			दानम्		
ಫಲಂ	ಹಣ್ಣು		ದಾನಂ	ದಾನವು	
धनं			पुण्यम्		
ಧನಂ	ಹಣ		ಪುಣ್ಯಂ	ಪುಣ್ಯ	
वन			पापम्		
ವನಂ	ಕಾಡು		ಪಾಪಂ	ಪಾಪವು	
पद्म			अन्नम्		
ಪದ್ಮಂ	ಕಮಲವು		ಅನ್ನಂ	ಅನ್ನ	
नेत्रं			द्रव्यम्		
ನೇತ್ರಂ	ಕಣ್ಣು		ದ್ರವ್ಯಂ	ಹಣ	
गात्रं			शुभम्		
ಗಾತ್ರಂ	ದೇಹವು		ಶುಭಂ	ಮಂಗಳ	
सत्यं			भयम्		
ಸತ್ಯಂ	ಸತ್ಯ		ಭಯಂ	ಭಯ	
नृत्यं			भद्रम्		
ನೃತ್ಯಂ	ನಾಟ್ಯ		ಭದ್ರಂ	ಕ್ಷೇಮ	

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

अकारान्त नपुंसकलिंगो 'ज्ञान' शब्द :

ಅಕಾರಾಂತ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗೋ 'ಜ್ಞಾನ' ಶಬ್ದ:

1.	ज्ञानं ಜ್ಞಾನಂ	ज्ञाने ಜ್ಞಾನೇ	ज्ञानानि ಜ್ಞಾನಾನಿ
2.	ज्ञानं ಜ್ಞಾನಂ	ज्ञाने ಜ್ಞಾನೇ	ज्ञानानि ಜ್ಞಾನಾನಿ
3.	ज्ञानेन ಜ್ಞಾನೇನ	ज्ञानाभ्यां ಜ್ಞಾನಾಭ್ಯಾಂ	ज्ञानैः ಜ್ಞಾನೈಃ
4.	ज्ञानाय ಜ್ಞಾನಾಯ	ज्ञानाभ्यां ಜ್ಞಾನಾಭ್ಯಾಂ	ज्ञानेभ्यः ಜ್ಞಾನೇಭ್ಯಃ
5.	ज्ञानात् ಜ್ಞಾನಾತ್	ज्ञानाभ्यां ಜ್ಞಾನಾಭ್ಯಾಂ	ज्ञानेभ्यः ಜ್ಞಾನೇಭ್ಯಃ
6.	ज्ञानस्य ಜ್ಞಾನಸ್ಯ	ज्ञानयोः ಜ್ಞಾನಯೋಃ	ज्ञानानाम् ಜ್ಞಾನಾನಾಂ
7.	ज्ञाने ಜ್ಞಾನೇ	ज्ञानयोः ಜ್ಞಾನಯೋಃ	ज्ञानेषु ಜಾ ನೇಷು
8.	हे ज्ञान ! ಹೇ ಜ್ಞಾನ	हे ज्ञाने ! ಹೇ ಜ್ಞಾನೇ	हे ज्ञानानि ! ಹೇ ಜ್ಞಾನಾನಿ

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ತಿಳವಳಿಕೆ (ಕರ್ತ) 2. ತಿಳವಳಿಕೆಯನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ತಿಳವಳಿಕೆಯಿಂದ. ತಿಳವಳಿಕೆಯ ಕೂಡ 4. ತಿಳವಳಿಕ ಗೋಸ್ಕರ 5. ತಿಳವಳಿಕೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ, ತಿಳವಳಿಕೆಗಿಂತ 6. ತಿಳವಳಿಕೆಯ, ತಿಳವಳಿಕೆಗೆ 7. ತಿಳವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ತಿಳವಳಿಕಯೇ !

ಗವನಿಸಿ— ಈ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮಾ, ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಗಳ ರೂಪಗಳು ಒಂದೇ ತರಹ ಯಿರುತ್ತವೆ, ತೃತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಮೊದಲು 'ರಾಮ' ಶಬ್ದದಂತೆ ತಿಳಿಯಿರಿ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

इकारान्त नपुंसकलिंगः 'वारि' शब्दः
ಇಕಾರಾಂತ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗಃ 'ವಾರಿ' ಶಬ್ದಃ

	वारि ವಾರಿ	वारिणी ವಾರಿಣೀ	वारीणि ವಾರೀಣಿ
2.	वारि ವಾರಿ	वारिणी ವಾರಿಣೀ	वारीणि ವಾರೀಣಿ
3.	वारिणा ವಾರಿಣಾ	वारिभ्यां ವಾರಿಭ್ಯಾಂ	वारिभिः ವಾರಿಭಿಃ
4.	वारिणे ವಾರಿಣೇ	वारिभ्यां ವಾರಿಭ್ಯಾಂ	वारिभ्यः ವಾರಿಭ್ಯಃ
5.	वारिणः ವಾರಿಣಃ	वारिभ्यां ವಾರಿಭ್ಯಾಂ	वारिभ्यः ವಾರಿಭ್ಯಃ
6.	वारिणः ವಾರಿಣಃ	वारिणोः ವಾರಿಣೋಃ	वारीणाम् ಪಾರೀಣಾಂ
7.	वारिणि ವಾರಿಣಿ	वारिणोः ವಾರಿಣೋಃ	वारिषु ವಾರಿಷು
8.	हे वारे, हे वारि ಹೇ ವಾರೇ, ಹೇ ವಾರಿ	हे वारिणी ಹೇ ವಾರಿಣೀ	हे वारीणि ಹೇ ವಾರೀಣಿ

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ನೀರು (ಕರ್ತೃ) 2. ನೀರನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ನೀರಿನಿಂದ, ನೀರಿನ ಸಹ, ನೀರಿನ ದ್ವಾರಾ 4. ನೀರಿಗೋಸ್ಕರ 5. ನೀರಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ. ನೀರಿಗಿಂತ 6. ನೀರಿನ, ನೀರಿಗೆ 7. ನೀರಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ನೀರೇ !

ಗಮನಿಸಿ— ಇ, ಉ, ಋಕಾರಾಂತ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಸಂಬೋಧನ ಪ್ರಥಮೈಕ ವಚನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೂಪಗಳುಂಟು.

2. ಅಕ್ಷಿ, ಕಾರಾಂಘ್ರಿ, ಪಾದಪಾಣಿ. ಹರ ಹರಿ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ವಾರಿ' ಶಬ್ದದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಿಶೇಷ ಶಬ್ದಗಳು

इकारान्त : पुंलिंग : 'सखि' शब्द :

ಇಕಾರಾಂತಃ ಪುಂಲಿಂಗಃ 'ಸಖಿ' ಶಬ್ದಃ

1.	सखा ಸಖಾ	सखायौ ಸಖಾಯೌ	सखायः ಸಖಾಯಃ
2.	सखायं ಸಖಾಯಂ	सखायौ ಸಖಾಯೌ	सखीन् ಸಖೀನ್
3.	सख्या ಸಖ್ಯಾ	सखिभ्यां ನಖಿಭ್ಯಾಂ	सखिभिः ಸಖಿಭಿಃ
4.	सख्ये ಸಖ್ಯೇ	सखिभ्यां ಸಖಿಭ್ಯಾಂ	सखिभ्यः ಸಖಿಭ್ಯಃ
5.	सख्युः ಸಖ್ಯುಃ	सखिभ्यां ಸಖಿಭ್ಯಾಂ	सखिभ्यः ಸಖಿಭ್ಯಃ
6.	सख्युः ಸಖ್ಯುಃ	सख्योः ಸಖ್ಯೋಃ	सखीनाम् ಸಖೀನಾಂ
7.	सख्यौ ಸಖ್ಯೌ	सख्योः ಸಖ್ಯೋಃ	सखिषु ಸಖಿಷು
8.	हे सखे ಹೇ ಸಖೇ	हे सखायौ ಹೇ ಸಖಾಯೌ	हे सखायः ಹೇ ಸಖಾಯಃ

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ಮಿತ್ರನು (ಕರ್ತೃ) 2. ಮಿತ್ರನನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ಮಿತ್ರನಿಂದ ಮಿತ್ರನ ಕೂಡ 4. ಮಿತ್ರನಿಗೋಸ್ಕರ 5. ಮಿತ್ರನ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಮಿತ್ರನಿಗಿಂತ 6. ಮಿತ್ರನ, ಮಿತ್ರನಿಗೆ 7. ಮಿತ್ರನಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ಮಿತ್ರನೇ!

ಗಮನಿಸಿ— 'ಸಖಿ' ಶಬ್ದ ತತ್ಪುರುಷ ಸಮಾಸದಲ್ಲಿ ಅಕಾರಾಂತವಾಗಿ (ಸಖ ಎಂದು) ಆಗುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಖಃ-ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮಿತ್ರನು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

नकारान्तः पुंलिंग : 'राजन्' शब्द :

ನಕಾರಾಂತಃ ಪುಂಲಿಂಗಃ 'ರಾಜನ್' ಶಬ್ದಃ

1.	राजा ರಾಜಾ	राजानौ ರಾಜಾನೌ	राजानः ರಾಜಾನಃ
2.	राजानम् ರಾಜಾನಂ	राजानौ ರಾಜಾನೌ	राज्ञः ರಾಜ್ಞಃ
3.	राज्ञा ರಾಜ್ಞಾ	राजभ्यां ರಾಜಭ್ಯಾಂ	राजभिः ರಾಜಭಿಃ
4.	राज्ञे ರಾಜ್ಞೇ	राजभ्यां ರಾಜಭ್ಯಾಂ	राजभ्यः ರಾಜಭ್ಯಃ
5	राज्ञः ರಾಜ್ಞಃ	राजभ्यां ರಾಜಭ್ಯಾಂ	राजभ्यः ರಾಜಭ್ಯಃ
6	राज्ञः ರಾಜ್ಞಃ	राज्ञोः ರಾಜ್ಞೋಃ	राज्ञाम् ರಾಜ್ಞಾಂ
7.	राज्ञि, राजनि ರಾಜ್ಞಿ, ರಾಜನಿ	राज्ञोः ರಾಜ್ಞೋಃ	राजसु ರಾಜಸು
8.	हे राजन् ಹೇ ರಾಜನ್	हे राजानौ ಹೇ ರಾಜಾನೌ	हे राजानः ಹೇ ರಾಜಾನಃ

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ಅರಸನು (ಕರ್ತೃ) 2. ಅರಸನನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ಅರಸಿನಿಂದ. ಅರಸಿನ ಕೂಡ 4. ಅರಸಿನ ಗೋಸ್ಕರ 5. ಅರಸಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಅರಸಿಗಿಂತ 6. ಅರಸನ, ಅರಸಿಗೆ 7. ಅರಸಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ಅರಸನೇ!

ಗಮನಿಸಿ— 'ರಾಜನ್' ಶಬ್ದವು ತತ್ಪುರುಷ, ಕರ್ಮಧಾರಯ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಕಾರಾಂತವಾಗಿ (ರಾಜ ಎಂದು) ಆಗುತ್ತದೆ.

ಉದಾ:— ದೇವರಾಜಃ, ಮಹಾರಾಜಃ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

नकारान्त : नपुंसकलिंगः 'नामन्' शब्दः
ನಕಾರಾಂತ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗಃ 'ನಾಮನ್' ಶಬ್ದಃ

1.	नाम ನಾಮ	नाम्नी, नामनी ನಾಮ್ನೀ, ನಾಮನೀ	नामानि ನಾಮಾನಿ
2.	नाम ನಾಮ	नाम्नी, नामनी ನಾಮ್ನೀ, ನಾಮನೀ	नामानि ನಾಮಾನಿ
3.	नाम्ना ನಾಮ್ನಾ	नामभ्यां ನಾಮಭ್ಯಾಂ	नामभिः ನಾಮಭಿಃ
4.	नाम्ने ನಾಮ್ನೇ	नामभ्यां ನಾಮಭ್ಯಾಂ	नामभ्यः ನಾಮಭ್ಯಃ
5.	नाम्नः ನಾಮ್ನಃ	नामभ्यां ನಾಮಭ್ಯಾಂ	नामभ्यः ನಾಮಭ್ಯಃ
6.	नाम्नः ನಾಮ್ನಃ	नाम्नोः ನಾಮ್ನೋಃ	नाम्नां ನಾಮ್ನಾಂ
7.	नाम्नि, नामनि ನಾಮ್ನಿ, ನಾಮನಿ	नाम्नोः ನಾಮ್ನೋಃ	नामसु ನಾಮಸು
8.	हे नामन् - हे नाम ಹೇನಾಮನ್, ಹೇನಾಮ	हे नाम्नी-हे नामनी ಹೇನಾಮ್ನೀ, ಹೇನಾಮನೀ	हे नामानि ಹೇನಾಮಾನಿ

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ಹೆಸರು (ಕರ್ತೃ) 2. ಹೆಸರನ್ನು (ಕರ್ಮ) 3. ಹೆಸರಿನಿಂದ, ಹೆಸರಿನ ಕೂಡ 4. ಹೆಸರಿಗೋಸ್ಕರ 5. ಹೆಸರಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಹೆಸರಿಗಿಂತ 6. ಹೆಸರಿನ, ಹೆಸರಿಗೆ 7. ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ 8. ಎಲೈ ಹೆಸರೇ!

ಗಮನಿಸಿ—ಈ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮಾ, ದ್ವಿತೀಯಾ ದ್ವಿವಚನಗಳಲ್ಲಿಯು ಸಪ್ತಮ್ಯೇಕವಚನದಲ್ಲಿಯು. ಸಂಬೋಧನ ಪ್ರಥಮೈಕ ವಚನ, ದ್ವಿವಚನಗಳಲ್ಲಿಯು ಎರಡು ರೂಪಗಳುಂಟು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

नकारान्त : पुंलिंग 'आत्मन्' शब्द :
ನಕಾರಾಂತಃ ಪುಂಲಿಂಗಃ 'ಆತ್ಮನ್' ಶಬ್ದಃ

1.	आत्मा ಆತ್ಮಾ	आत्मानौ ಆತ್ಮಾನೌ	आत्मानः ಆತ್ಮಾನಃ
2.	आत्मानम् ಆತ್ಮಾನಂ	आत्मानौ ಆತ್ಮಾನೌ	आत्मनः ಆತ್ಮನಃ
3.	आत्मना ಆತ್ಮನಾ	आत्मभ्यां ಆತ್ಮಭ್ಯಾಂ	आत्मभिः ಆತ್ಮಭಿಃ
4.	आत्मने ಆತ್ಮನೇ	आत्मभ्यां ಆತ್ಮಭ್ಯಾಂ	आत्मभ्यः ಆತ್ಮಭ್ಯಃ
5.	आत्मनः ಆತ್ಮನಃ	आत्मभ्यां ಆತ್ಮಭ್ಯಾಂ	आत्मभ्यः ಆತ್ಮಭ್ಯಃ
6.	आत्मनः ಆತ್ಮನಃ	आत्मनोः ಆತ್ಮನೋಃ	आत्मनाम् ಆತ್ಮನಾಂ
7.	आत्मनि ಆತ್ಮನಿ	आत्मनोः ಆತ್ಮನೋಃ	आत्मसु ಆತ್ಮಸು
8.	हे आत्मन् ಹೇ ಆತ್ಮನ್	हे आत्मानौ ಹೇ ಆತ್ಮಾನೌ	हे आत्मानः ಹೇ ಆತ್ಮಾನಃ

ಗಮನಿಸಿ—ಅಧ್ವನ್, ಯಜ್ವನ್, ಬ್ರಹ್ಮನ್, ಸುಪರ್ವನ್ ಮೊ॥ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಆತ್ಮನ್' ಶಬ್ದದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

सकारान्त नपुंसकलिंग : 'मनस्' शब्द :

ಸಕಾರಾಂತ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗಃ 'ಮನಸ್' ಶಬ್ದಃ

1.	मन : ಮನ:	मनसी ಮನಸೀ	मनांसि ಮನಾಂಸಿ
2.	मन : ಮನ:	मनसी ಮನಸೀ	मनांसि ಮನಾಂಸಿ
3.	मनसा ಮನಸಾ	मनोभ्यां ಮನೋಭ್ಯಾಂ	मनोभिः ಮನೋಭಿ:
4.	मनसे ಮನಸೇ	मनोभ्यां ಮನೋಭ್ಯಾಂ	मनोभ्य : ಮನೋಭ್ಯ:
5.	मनस : ಮನಸ:	मनोभ्यां ಮನೋಭ್ಯಾಂ	मनोभ्य : ಮನೋಭ್ಯ:
6.	मनसः ಮನಸ:	मनसो : ಮನಸೋ:	मनसाम् ಮನಸಾಂ
7.	मनसि ಮನಸಿ	मनसो : ಮನಸೋ:	मनस्सु ಮನಸ್ಸು
8.	हे मन : ಹೇ ಮನ:	हे मनसी ಹೇ ಮನಸೀ	हे मनांसि ಹೇ ಮನಾಂಸಿ

ಗಮನಿಸಿ—ತಪಸ್, ಯಶಸ್, ಶ್ರೇಯಸ್ ಮೊ॥ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು 'ಮನಸ್' ಶಬ್ದದಂತೆ ಹೇಳಬೇಕು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸರ್ವನಾಮಗಳು

दकारान्तः (त्रिषु लिंगेषु समानः) 'युष्मद्' शब्दः
ದಕಾರಾಂತಃ (ತ್ರಿಷು ಲಿಂಗೇಷು ಸಮಾನಃ 'ಅಸ್ಮದ್' ಶಬ್ದಃ)

अहं	**आवां**	**वयम्**
ಅಹಂ	ಅವಾಂ	ವಯಂ
ನಾನು	ನಾವಿಬ್ಬರು	ನಾವು
मां, मा	**आवां, नौ**	**अस्मान्, नः**
ಮಾಂ, ಮಾ	ಆವಾಂ, ನೌ	ಅಸ್ಮಾಸ್, ನ:
ನನ್ನನ್ನು	ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು	ನಮ್ಮನ್ನು
मया	**आवाभ्यां**	**अस्माभिः**
ಮಯಾ	ಆವಾಭ್ಯಾಂ	ಅಸ್ಮಾಭಿ:
ನನ್ನಿಂದ	ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಂದ	ನಮ್ಮಿಂದ
मह्यं, मे	**आवाभ्यां, नौ**	**अस्मभ्यं, नः**
ಮಹ್ಯಂ, ಮೇ	ಆವಾಭ್ಯಾಂ, ನೌ	ಅಸ್ಮಭ್ಯಂ, ನ:
ನನಗೋಸ್ಕರ	ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೋಸ್ಕರ	ನಮಗೋಸ್ಕರ
मत्	**आवाभ्यां**	**अस्मत्**
ಮತ್	ಆವಾಭ್ಯಾಂ	ಅಸ್ಮತ್
ನನ್ನ ದೆಸೆಯಿಂದ	ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ದೆಸೆಯಿಂದ	ನಮ್ಮ ದೆಸೆಯಿಂದ
मम, मे	**आवयोः, नौ**	**अस्माकं, नः**
ಮಮ, ಮೇ	ಆವಯೋ: ನೌ	ಅಸ್ಮಾಕಂ, ನ:
ನನ್ನ, ನನಗೆ	ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ	ನಮ್ಮ, ನಮಗೆ
मयि	**आवयोः**	**अस्मासु**
ಮಯಿ	ಆವಯೋ:	ಅಸ್ಮಾಸು
ನನ್ನಲ್ಲಿ	ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ	ನಮ್ಮಲ್ಲಿ

ಗಮನಿಸಿ—ಮೇಲೆ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಶಬ್ದರೂಪಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಬೇಕು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

दकारान्तः (त्रिषु लिंगेषु समानः) 'युष्मद्' शब्दः
ದಕಾರಾಂತಃ (ತ್ರಿಷು ಲಿಂಗೇಷು ಸಮಾನಃ 'ಯುಷ್ಮದ್' ಶಬ್ದಃ)

त्वं	**युवां**	**यूयं**
ತ್ವಂ	ಯುವಾಂ	ಯೂಯಂ
ನೀನು	ನೀವಿಬ್ಬರು	ನೀವು
त्वां , त्वा	**युवां , वां**	**युष्मान् , वः**
ತ್ವಾಂ, ತ್ವಾ	ಯುವಾಂ, ವಾಂ	ಯುಷ್ಮಾನ್, ವಃ
ನಿನ್ನನ್ನು	ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನು	ನಿಮ್ಮನ್ನು
त्वया	**युवाभ्यां**	**युष्माभिः**
ತ್ವಯಾ	ಯುವಾಭ್ಯಾಂ	ಯುಷ್ಮಾಭಿಃ
ನಿನ್ನಿಂದ	ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಂದ	ನಿಮ್ಮಿಂದ
तुभ्यं ,	**युवाभ्यां, वां**	**युष्मभ्यं , वः**
ತುಭ್ಯಂ, ತೇ	ಯುವಾಭ್ಯಾಂ. ವಾಂ	ಯುಷ್ಮಭ್ಯಂ, ವಃ
ನಿನಗೋಸ್ಕರ	ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೋಸ್ಕರ	ನಿಮ್ಮಗೋಸ್ಕರ
त्वत्	**युवाभ्यां**	**युष्मत्**
ತ್ವತ್	ಯುವಾಭ್ಯಾಂ	ಯುಷ್ಮತ್
ನಿನ್ನದೆಸೆಯಿಂದ	ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ದೆಸೆಯಿಂದ	ನಿಮ್ಮ ದೆಸೆಯಿಂದ
तव . ते	**युवयोः , वां**	**युष्माकं, वः**
ತವ, ತೇ	ಯುವಯೋಃ, ವಾಂ	ಯುಷ್ಮಾಕಂ, ವಃ
ನಿನ್ನ, ನಿನಗೆ	ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ,ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೆ	ನಿಮ್ಮ, ನಿಮಗೆ
त्वयि	**युवयोः**	**युष्मासु**
ತ್ವಯಿ	ಯುವಯೋಃ	ಯುಷ್ಮಾಸು
ನಿನ್ನಲ್ಲಿ	ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ	ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ

ಗಮನಿಸಿ—ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೂಡ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡಬೇಕು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

दकारान्तः पुंलिंगः 'तद्' शब्दः
ದಕಾರಾಂತಃ ಪುಂಲಿಂಗಃ 'ತದ್' ಶಬ್ದಃ

सः	तौ	ते
ಸಃ	ತೌ	ತೇ
ಅವನು	ಅವರಿಬ್ಬರು	ಅವರು
तं	तौ	तान्
ತಂ	ತೌ	ತಾನ್
ಅವನನ್ನು	ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು	ಅವರನ್ನು
तेन	ताभ्यां	तैः
ತೇನ	ತಾಭ್ಯಾಂ	ತೈಃ
ಅವನಿಂದ	ಅವರಿಬ್ಬರಿಂದ	ಅವರಿಂದ
तस्मै	ताभ्यां	तेभ्यः
ತಸ್ಮೈ	ತಾಭ್ಯಾಂ	ತೇಭ್ಯಃ
ಅವನಿಗೋಸ್ಕರ	ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೋಸ್ಕರ	ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ
तस्मात्	ताभ्यां	तेभ्यः
ತಸ್ಮಾತ್	ತಾಭ್ಯಾಂ	ತೇಭ್ಯಃ
ಅವನ ದೆಸೆಯಿಂದ	ಅವರಿಬ್ಬರ ದೆಸೆಯಿಂದ	ಅವರ ದೆಸೆಯಿಂದ
तस्य	तयोः	तेषाम्
ತಸ್ಯ	ತಯೋಃ	ತೇಷಾಂ
ಅವನ, ಅವನಿಗೆ	ಅವರಿಬ್ಬರ, ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ	ಅವರ, ಅವರಿಗೆ
तस्मिन्	तयोः	तेषु
ತಸ್ಮಿನ್	ತಯೋಃ	ತೇಷು
ಅವನಲ್ಲಿ	ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ	ಅವರಲ್ಲಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

दकारान्तः स्त्रीलिंगः 'तद्' शब्दः
ದಕಾರಾಂತಃ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಃ 'ತದ್' ಶಬ್ದಃ

सा	ते	ताः
ಸಾ	ತೇ	ತಾಃ
ಅವಳು	ಅವರಿಬ್ಬರು	ಅವರು
ताम्	ते	ताः
ತಾಂ	ತೇ	ತಾಃ
ಅವಳನ್ನು	ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು	ಅವರನ್ನು
तया	ताभ्यां	ताभिः
ತಯಾ	ತಾಭ್ಯಾಂ	ತಾಭಿಃ
ಅವಳಿಂದ	ಅವರಿಬ್ಬರಿಂದ	ಅವರಿಂದ
तस्यै	ताभ्यां	ताभ्यः
ತಸ್ಯೈ	ತಾಭ್ಯಾಂ	ತಾಭ್ಯಃ
ಅವಳಿಗೋಸ್ಕರ	ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೋಸ್ಕರ	ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ
तस्याः	ताभ्यां	ताभ्यः
ತಸ್ಯಾಃ	ತಾಭ್ಯಾಂ	ತಾಭ್ಯಃ
ಅವಳ ದೆಸೆಯಿಂದ	ಅವರಿಬ್ಬರ ದೆಸೆಯಿಂದ	ಅವರ ದೆಸೆಯಿಂದ
तस्याः	तयोः	तासाम्
ತಸ್ಯಾಃ	ತಯೋಃ	ತಾಸಾಂ
ಅವಳ, ಅವಳಿಗೆ	ಅವರಿಬ್ಬರ, ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೆ	ಅವರ, ಅವರಿಗೆ
तस्यां	तयोः	तासु
ತಸ್ಯಾಂ	ತಯೋಃ	ತಾಸು
ಅವಳಲ್ಲಿ	ಅವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ	ಅವರಲ್ಲಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

दकारान्त नपुंसकलिंगः 'तद्' शब्दः
ದಕಾರಾಂತ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ: 'ತದ್' ಶಬ್ದ:

तत्	ते	तानि
ತತ್	ತೇ	ತಾನಿ
ಅದು	ಅದೆರಡು	ಅವುಗಳು
तत्	ते	तानि
ತತ್	ತೇ	ತಾನಿ
ಅದನ್ನು	ಅದೆರಡನ್ನು	ಅವುಗಳನ್ನು
तेन	ताभ्यां	तैः
ತೇನ	ತಾಭ್ಯಾಂ	ತೈಃ
ಅದರಿಂದ	ಅದೆರಡರಿಂದ	ಅವುಗಳಿಂದ
तस्मै	ताभ्यां	तेभ्यः
ತಸ್ಮೈ	ತಾಭ್ಯಾಂ	ತೇಭ್ಯಃ
ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ	ಅದೆರಡರಗೋಸ್ಕರ	ಅವುಗಳಿಗೋಸ್ಕರ
तस्मात्	ताभ्यां	तेभ्यः
ತಸ್ಮಾತ್	ತಾಭ್ಯಾಂ	ತೇಭ್ಯಃ
ಅದರ ದೆಸೆಯಿಂದ	ಅದೆರಡರ ದೆಸೆಯಿಂದ	ಅವುಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ
तस्य	तयोः	तेषाम्
ತಸ್ಯ	ತಯೋಃ	ತೇಷಾಂ
ಅದರ, ಅದಕ್ಕೆ	ಅದೆರಡರ, ಅದೆರಡಕ್ಕೆ	ಅವುಗಳ, ಅವುಗಳಿಗೆ
तस्मिन्	तयोः	तेषु
ತಸ್ಮಿನ್	ತಯೋಃ	ತೇಷು
ಅದರಲ್ಲಿ	ಅದೆರಡರಲ್ಲಿ	ಅವುಗಳಲ್ಲಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

मकारान्तः पुंलिंगः 'किम्' शब्दः

ವುಕಾರಾಂತ: ಪುಂಲಿಂಗ: 'ಕಿಂ' ಶಬ್ದ:

कः ಕ:	कौ ಕೌ	के ಕೇ
कम् ಕಂ	कौ ಕೌ	कान् ಕಾನ್
केन ಕೇನ	काभ्यां ಕಾಭ್ಯಾಂ	कैः ಕೈ:
कस्मै ಕಸ್ಮೈ	काभ्यां ಕಾಭ್ಯಾಂ	केभ्यः ಕೇಭ್ಯ:
कस्मात् ಕಸ್ಮಾತ್	काभ्यां ಕಾಭ್ಯಾಂ	केभ्यः ಕೇಭ್ಯ:
कस्य ಕಸ್ಯ	कयोः ಕಯೋ:	केषां ಕೇಷಾಂ
कस्मिन् ಕಸ್ಮಿನ್	कयोः ಕಯೋ:	केषु ಕೇಷು

1. ಯಾವಾತನು? 2. ಯಾವಾತನನ್ನು? 3. ಯಾವಾತನಿಂದ? 4. ಯಾವಾತನಿಗೋಸ್ಕರ? 5. ಯಾವಾತನ ದಸೆಯಿಂದ? 6. ಯಾವಾತನ?. ಯಾವಾತನಿಗೆ? 7. ಯಾವಾತನಲ್ಲಿ?

ಗವನಿಸಿ— ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪುಂಲಿಂಗ 'ಕಿಂ' ಶಬ್ದರೂಪಗಳು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

मकारान्त स्त्रीलिंग: 'किम्' शब्द:

ಮಕಾರಾಂತ: ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ: 'ಕಿಂ' ಶಬ್ದ:

का	के	का:
ಕಾ	ಕೇ	ಕಾ:
कां	के	का:
ಕಾಂ	ಕೇ	ಕಾ:
कया	काभ्यां	काभि:
ಕಯಾ	ಕಾಭ್ಯಾಂ	ಕಾಭಿ:
कस्यै	काभ्यां	काभ्य:
ಕಸ್ಯೈ	ಕಾಭ್ಯಾಂ	ಕಾಭ್ಯ:
कस्या:	काभ्यां	काभ्य:
ಕಸ್ಯಾ:	ಕಾಭ್ಯಾಂ	ಕಾಭ್ಯ:
कस्या:	कयो:	कासां
ಕಸ್ಯಾ:	ಕಯೋ:	ಕಾಸಾಂ
कस्यां	कयो:	कासु
ಕಸ್ಯಾಂ	ಕಯೋ:	ಕಾಸು

1. ಯಾವಾಕೆ? 2. ಯಾವಾಕೆಯನ್ನು? 3. ಯಾವಾಕೆಯಿಂದ? 4. ಯಾವಾಕೆ ಗೋಸ್ಕರ? 5. ಯಾವಾಕೆ ದೆಸೆಯಿಂದ? 6. ಯಾವಾಕೆಯ?, ಯಾವಾಕೆಯದು? 7. ಯಾವಾಕೆಯಲ್ಲಿ?

ಗಮನಿಸಿ—'ಕಿಂ' ಶಬ್ದದ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ರೂಪಗಳು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

मकारान्त नपुंसकलिंगः 'किम' शब्दः

ಮಕಾರಾಂತ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ: 'ಕಿಂ' ಶಬ್ದಃ

किं ಕಿಂ	के ಕೇ	कानि ಕಾನಿ
किं ಕಿಂ	के ಕೇ	कानि ಕಾನಿ
केन ಕೇನ	काभ्यां ಕಾಭ್ಯಾಂ	कैः ಕೈಃ
कस्मै ಕಸ್ಮೈ	काभ्यां ಕಾಭ್ಯಾಂ	केभ्यः ಕೇಭ್ಯಃ
कस्मात् ಕಸ್ಮಾತ್	काभ्यां ಕಾಭ್ಯಾಂ	केभ्यः ಕೇಭ್ಯಃ
कस्य ಕಸ್ಯ	कयोः ಕಯೋಃ	केषां ಕೇಷಾಂ
कस्मिन् ಕಸ್ಮಿನ್	कयोः ಕಯೋಃ	केषु ಕೇಷು

ಏಕವಚನ ರೂಪಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ—

1. ಯಾವದು? 2. ಯಾವದರನ್ನು? 3. ಯಾವದರಿಂದ? 4. ಯಾವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ? 5. ಯಾವದರ ದೆಸೆಯಿಂದ? 6. ಯಾವದರ? ಯಾವದಕ್ಕೆ? 7. ಯಾವದರಲ್ಲಿ?

ಗಮನಿಸಿ—'ಕಿಂ' ಶಬ್ದದ ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ ರೂಪಗಳು ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥಕ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟಾರ್ಥಕ ಸರ್ವನಾಮಗಳು

'ಕಿಮ್' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿಯು ಸರ್ವ ವಿಭಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿಯು ಚಿತ್, ಚನ, ಅಪಿ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವದುಂಟು. ಇಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸರ್ವನಾಮಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

पुंलिङ्गे — कः + चित् — कश्चित्
ಪುಂಲಿಂಗದಲ್ಲಿ— ಕಃ + ಚಿತ್ = ಕಶ್ಚಿತ್
कः + चन — कश्चन
ಕಃ + ಚನ = ಕಶ್ಚನ
कः + अपि — कोऽपि
ಕಃ + ಅಪಿ = ಕೋಽಪಿ
} ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬನು

स्त्रीलिङ्गे — का + चित् — काचित्
ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗದಲ್ಲಿ— ಕಾ + ಚಿತ್ = ಕಾಚಿತ್
का + चन — काचन
ಕಾ + ಚನ = ಕಾಚನ
का + अपि — कापि
ಕಾ + ಅಪಿ = ಕಾಪಿ
} ಒಬ್ಬಾನೊಬ್ಬಳು

नपुंसकलिङ्गे — किं + चित् — किञ्चित्
ನಪುಂಸಕಲಿಂಗದಲ್ಲಿ- ಕಿಂ + ಚಿತ್ = ಕಿಂಚಿತ್
किं + चन — किञ्चन
ಕಿಂ + ಚನ = ಕಿಂಚನ
किं + अपि — किमपि
ಕಿಂ + ಅಪಿ = ಕಿಮಪಿ
} ಒಂದಾನೊಂದು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಭಿನ್ನ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್, ಚನ, ಅಪಿ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ 'ಕಿಮ್' ಶಬ್ದದ ರೂಗಪಳು

1.	कश्चित् ಕಶ್ಚಿತ್	कौचित् ಕೌಚಿತ್	केचित् ಕೇಚಿತ್
2.	कंचित् ಕಂಚಿತ್	कौचित् ಕೌಚಿತ್	कांश्चित् ಕಾಂಶ್ಚಿತ್
3.	केनचित् ಕೇನಚಿತ್	काभ्यांचित् ಕಾಭ್ಯಾಂಚಿತ್	कैश्चित् ಕೈಶ್ಚಿತ್
4.	कस्मैचित् ಕಸ್ಮೈಚಿತ್	काभ्यांचित् ಕಾಭ್ಯಾಂಚಿತ್	केभ्यश्चित् ಕೇಭ್ಯಶ್ಚಿತ್
5.	कस्माच्चित् ಕಸ್ಮಾಚ್ಚಿತ್	काभ्यांचित् ಕಾಭ್ಯಾಂಚಿತ್	केभ्यश्चित् ಕೇಭ್ಯಶ್ಚಿತ್
6.	कस्यचित् ಕಸ್ಯಚಿತ್	कयोश्चित् ಕಯೋಶ್ಚಿತ್	केषांचित् ಕೇಷಾಂಚಿತ್
7.	कस्मिंश्चित् ಕಸ್ಮಿಂಶ್ಚಿತ್	कयोश्चित् ಕಯೋಶ್ಚಿತ್	केषुचित् ಕೇಷುಚಿತ್

ಗವನಿಸಿ—1. 'ಕಿಮ್' ಶಬ್ದಕ್ಕೆ 'ಚನ' ಸೇರಿಸಿದರೆ ಕಶ್ಚನ, ಕೌಚನ, ಕೇಚನ, ಕಂಚನ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳು, 'ಅಪಿ' ಸೇರಿಸಿದರೆ ಕೋಽಪಿ, ಕಾವಪಿ, ಕೇಽಪಿ, ಕಮಪಿ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳು, ಪುಂಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಅಗುತ್ತದೆ.

2. ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾಚನ, ಕೇಚನ, ಕಾಶ್ಚನ, ಕಾಂಚನ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳು, ಕಾಪಿ, ಕೇಽಪಿ, ಕಾಮಪಿ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ.

3. ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗದಲ್ಲಿ ಕಿಂಚನ, ಕೇಚನ, ಕಾನಿಚನ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳು, ಕಿಮಪಿ, ಕೇಽಪಿ, ಕಾನ್ಯಪಿ ಮೊದಲಾದ ರೂಪಗಳು ಅಗುತ್ತವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪದೇ ಪದೇ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ

ಕೆಲವು ಅವ್ಯಯಗಳು

अतः
ಅತಃ ಆದುದರಿಂದ

इति, एवम्
ಇತಿ, ಏವಂ ಎಂದು, ಹೀಗೆ

इत्थम्
ಇತ್ಥಂ ಈ ಪ್ರಕಾರ

इव
ಇವ ಅಂತೆ

एव
ಏವ ಕೇವಲ, ಮಾತ್ರ

किन्तु
ಕಿಂತು ಆದರೆ

च
ಚ ಮತ್ತು

ततः
ತತಃ ಅನಂತರ

तथा
ತಥಾ ಆರೀತಿಯಾಗಿ

पुनः
ಪುನಃ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ

पुरा
ಪುರಾ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ

वा
ವಾ ಅಥವಾ

वृथा
ವೃಥಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ

सुष्ठु
ಸುಷ್ಠು ಚೆನ್ನಾಗಿ

इह
ಇಹ ಇಲ್ಲಿ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ

अमुत्र
ಅಮುತ್ರ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಾಕ್ಯಗಳು

मम पिता पत्रं अलिखत् । अतः ग्रामं गच्छामि ।
ಮಮ ಪಿತಾ ಪತ್ರಂ ಅಲಿಖತ್: ಅತ: ಗ್ರಾಮಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ
ನನ್ನ ತಂದೆಯು ಪತ್ರ ಬರೆದನು: ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

सः एवं (इति) अवदत् ।
ಸ: ಏವಂ (ಇತಿ) ಅವದತ್ ಅವನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದನು

इत्थं तस्मै कथय ।
ಇತ್ಥಂ ತಸ್ಮೈ ಕಥಯ ಈ ಪ್ರಕಾರ ಅವನಿಗೆ ಹೇಳು

मुखं चन्द्रः इव भाति ।
ಮುಖಂ ಚಂದ್ರ: ಇವ ಭಾತಿ
ಮುಖವು ಚಂದ್ರನಂತೆ ಪ್ರಕಾಶಿಸುತ್ತಿದೆ

पार्थः एव धनुर्धरः ।
ಪಾರ್ಥ ಏವ ಧನುರ್ಧರ:
ಅರ್ಜುನ ನೊಬ್ಬನೇ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಧರಿಸಿದವನು

सः धनवान् । किन्तु पुत्रहीनः ।
ಸ: ಧನವಾನ್ ಕಿಂತು ಪುತ್ರಹೀನ:
ಅವನು ಹಣವಂತನೂ ಆದರೇ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದವನು

ततः रामः वनं अगच्छत् ।
ತತ: ರಾಮ: ವನಂ ಅಗಚ್ಛತ್
ಆದುದರಿಂದ ರಾಮನು ಕಾಡಿಗಿ ಹೋದನು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

तथा कथयित्वा सः विरराम ।
ತಥಾ ಕಥಯಿತ್ವಾ ಸಃ ವಿರರಾಮ
ಆರೀತಿ ಹೇಳಿ ಅವನು ಸುಮ್ಮನೆ ಯಿದ್ದನು

पुनः त्वां द्रक्ष्यामि ।
ಪುನಃ ತ್ವಾಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯಾಮಿ
ಮತ್ತು ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡುವೆನು

पुरा नलः नाम राजा अभवत् ।
ಪುರಾ ನಲಃ ನಾಮ ರಾಜಾ ಅಭವತ್
ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಲನೆಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು

धनं विद्यां वा आर्जय ।
ಧನಂ ವಿದ್ಯಾಂ ವಾ ಆರ್ಜಯ
ಹಣವನ್ನು ಅಥವಾ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಗಳಿಸು

वृथा कालं मा यापय ।
ವೃಥಾ ಕಾಲಂ ಮಾ ಯಾಪಯ
ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಡ

सुष्ठु पाठं पठसि ।
ಸುಷ್ಠು ಪಾಠಂ ಪಠಸಿ
ಚನ್ನಾಗಿ ಪಾಠವನ್ನು ಓದುತ್ತಿರುವಿ

इह लोके सुखं नास्ति ।
ಇಹ ಲೋಕೆ ಸುಖಂ ನಾಸ್ತಿ
ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

'ತ್ರಲ್' ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

अत्र
ಅತ್ರ ಇಲ್ಲಿ

तत्र
ತತ್ರ ಅಲ್ಲಿ

कुत्र
ಕುತ್ರ ಎಲ್ಲಿ?

सर्वत्र
ಸರ್ವತ್ರ ಎಲ್ಲಕಡೆಯು

बहुत्र
ಬಹುತ್ರ ಬಹು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ

एकत्र
ಏಕತ್ರ ಒಂದುಕಡೆ

यत्र (तत्र)
ಯತ್ರ (ತತ್ರ) ಎಲ್ಲಿಯೋ (ಅಲ್ಲಿ)

अन्यत्र
ಅನ್ಯತ್ರ ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ

परत्र
ಪರತ್ರ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ

ಗವನಿಸಿ—ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅವ್ಯಯಗಳು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಅಲ್ಲದೇ ಕಾಲವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಾಕ್ಯಗಳು

अत्र त्वं आगच्छ

ಅತ್ರ ತ್ವಂ ಆಗಚ್ಛ

ಇಲ್ಲಿ ನೀನು ಬಾ!

तत्र अहं गच्छामि

ತತ್ರ ಅಹಂ ಗಚ್ಛಾಮಿ

ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ

सः कुत्र पठति ?

ಸಃ ಕುತ್ರ ಪಠತಿ?

ಅವನು ಎಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಾನೆ?

सर्वत्र वर्षाः पतन्ति

ಸರ್ವತ್ರ ವರ್ಷಾಃ ಪತಂತಿ

ಎಲ್ಲಕಡೆಯು ಮಳೆಗಳು ಬೀಳುತ್ತಿವೆ

त्वं बहुत्र दृष्टः

ತ್ವಂ ಬಹುತ್ರ ದೃಷ್ಟಃ

ನೀನು ಬಹಳಕಡೆ ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ते एकत्र संमिलिता :
ತೇ ಏಕತ್ರ ಸಂಮಿಲಿತಾ:
ಅವರು ಒಂದುಕಡೆ ಸೇರಿರುತ್ತಾರೆ

यत्र धेनु : गच्छति तत्र वत्स : अनुसरति
ಯತ್ರ ಧೇನು: ಗಚ್ಛತಿ ತತ್ರ ವತ್ಸ: ಅನುಸರತಿ
ಎಲ್ಲಿ ಹಸು ಹೋಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಕರು ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದೆ.

अन्यत्र तं अहं अपश्यम्
ಅನ್ಯತ್ರ ತಂ ಅಹಂ ಅಪಶ್ಯಂ
ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ ಅವನನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆನು

अमुत्र शाश्वतं सुखं भवति
ಅಮುತ್ರ ಶಾಶ್ವತಂ ಸುಖಂ ಭವತಿ
ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಸುಖ ವುಂಟು

एकत्र पुस्तकं अस्ति
ಏಕತ್ರ ಪುಸ್ತಕಂ ಅಸ್ತಿ
ಒಂದೊಕಡೆ ಪುಸ್ತಕ ಇದೆ

अन्यत्र बाल : स्वपिति
ಅನ್ಯತ್ರ ಬಾಲಃ ಸ್ವಪಿತಿ
ಮತ್ತೊಂದುಕಡೆ ಹುಡುಗನು ನಿದ್ದೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗ

(ಅಭ್ಯಾಸಗಳು)

ಈ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಭಾಗದ ಉದ್ದೇಶ್ಯವೇನೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿನ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವಾಗಿ ಓದುವದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅನುವದಿಸುವದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವು.

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಯ ಪದಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಪಾಠಕರು ತಾವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು.

ಕೆಲವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು (1) ಕತೆಗಳು (2) ವ್ಯಾಸಗಳು (3) ಸಂಭಾಷಣೆ (4) ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ.

ಪಾಠಕರು ಇದುವರಿಗು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅನುವಾದವನ್ನು, ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಕ್ಯಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟ ಶಬ್ದಾನುಕ್ರಮಣಿಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಲು ಉಪಯೋಗಪಡುತ್ತದೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವ್ಯಾಸಗಳು

धेनुः

1. धेनुः ग्राम्यः पशुः ।
2. धेनुः मधुरं दुग्धं ददाति ।
3. सा धान्यं, तृणं, घासं च भक्षयति ।
4. धेनोः दुग्धं दधि भवति ।
5. दधि मथित्वा तक्रं साधयन्ति ।
6. दध्नः नवनीतं जायते ।
7. नवनीतात् घृतं भवति ।
8. धेनोः क्षीरं, दधि, तक्रं, घृतं च पथ्यानि भवन्ति ।
9. भारतदेशे जनैः धेनुः पूज्यते ।
10. धेनोः द्वे शृङ्गे वर्तेते ।
11. तस्याः एकं दीर्घं पुच्छं अस्ति ।
12. तस्याः चत्वारः पादाः सन्ति ।
13. धेनवः शुक्लाः, श्यामाः, रक्ताश्च भवन्ति ।
14. शिशवः रुग्णाश्च धेनुदुग्धं पिबन्ति ।
15. धेनोः परिपालनं क्षेमाय भवति ।

ಗಮನಿಸಿ—107, 109, 111 ಪುಟಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯವಾಗಿ ಅನುವಾದಮಾಡಿ, ಈ ಪುಟಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಕ ಪುಟಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಹೋಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಹಸು

1. ಹಸು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಪಶುವು

2. ಹಸು ಸಿಹಿಯಾದ ಹಾಲನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

3. ಅದು ಧಾನ್ಯವನ್ನು, ಒಣಹುಲ್ಲನ್ನು, ಹಸಿ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಕೂಡ ತಿನ್ನುತ್ತಿದೆ

4. ಹಸುವಿನ ಹಾಲು ಮೊಸರು ಆಗುತ್ತದೆ

5. ಮೊಸರನ್ನು ಕಡಿದು ಮಜ್ಜಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ

6. ಮೊಸರಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಬೆಣ್ಣೆಯು ಆಗುತ್ತದೆ

7. ಬೆಣ್ಣೆಯ ದೆಸೆಯಿಂದ ತುಪ್ಪ ಆಗುತ್ತದೆ

8. ಹಸುವಿನಹಾಲು, ಮೊಸರು, ಮಜ್ಜಿಗೆ, ತುಪ್ಪವು ಕೂಡ ಪಥ್ಯವಾಗಿ ಯಿರುತ್ತವೆ

9. ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಹಸು ಪೂಜಿಸಲ್ಪಡುತ್ತ

10. ಹಸುವಿಗೆ ಎರಡು ಕೋಡುಗಳು ಯಿರುತ್ತವೆ

11. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಬಾಲ ಯಿರುತ್ತದೆ

12. ಅದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕಾಲುಗಳು ಯಿರುತ್ತವೆ

13. ಹಸುಗಳು ಬೆಳ್ಳಗೂ, ಕಪ್ಪಗೂ, ಕೆಂಪಗೂ ಯಿರುತ್ತವೆ

14. ಎಳೆ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ರೋಗಿಗಳು ಹಸುವಿನ ಹಾಲು ಕುಡಿಯುವರು

15. ಹಸುವಿನ ರ[illegible]ಗುತ್ತದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

F-8

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕಥೆಗಳು

I. मण्डूकः मूषिकश्च

1. कस्मिंश्चित् तटाके कोऽपि मण्डूकः अवर्तत।
2. तस्य तटाकस्य तीरे कश्चन मूषिकः वसति स्म।
3. कालक्रमेण मण्डूकः मूषिकश्च मित्रे अभवताम्।
4. कदाचित् मूषकः तटाके प्लवनं ऐच्छत्।
5. किन्तु सः प्लवनं न जानाति स्म।
6. अतः तौ आलोच्य रज्ज्वा स्वपादौ अबध्नीताम्।
7. मण्डूकः जले उत्प्लुत्य इतस्ततः प्लवते स्म।
8 तत्पादबद्धः मूषकः अपि तेन सह जले अचरत्।
9. इत्थं तौ चिराय जले प्लवनसुखं अन्वभवताम्।
10. तस्मिन् समये कश्चित् गृध्रः आकाशे डयते स्म।
11. सः जलोपरि प्लवमानं मूषकं अपश्यत्।
12. सः झटिति स्वपादाभ्यां तं जग्राह।
13. हन्त! मूषिकेन सह तत्पादबद्धः मण्डूकोऽपि लम्बते स्म।
14. गृध्रः मण्डूकमूषिकौ प्राप्य तुष्टः अभक्षयत्।
15. स्थलवासी मूषिकः जलवासिना मण्डूकेन सह मैत्रीं अकरोत्।
16. तेन उभावपि महत् मृत्युं प्राप्तवन्तौ।
17. अतः समयोरेव मैत्री शोभते।

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕತೆಗಳು

1. ಕಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಇಲಿ

1. ಒಂದಾನೊಂದು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಪ್ಪೆ ಯಿತ್ತು
2. ಆ ಕೆರೆಯ ಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಇಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು
3. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪೆ ಮತ್ತು ಇಲಿಯು ಮಿತ್ರರು ಆದವು
4. ಒಂದಾನೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲಿಯು ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಈಜಲು ಬಯಸಿತು
5. ಆದರೇ ಅದು ಈಜನ್ನು ತಿಳಿಯಲಾರದು
6. ಆದುದರಿಂದ ಅವೆರಡು ಆಲೋಚಿಸಿ ಹಗ್ಗದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾಲು ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂದವು
7. ಕಪ್ಪೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ಈಜುತ್ತಿತ್ತು
8. ಅದರ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಇಲಿಯೂ ಅದರಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಲ್ಲಿ ತಿರಿಗಿತು
9. ಈ ರೀತಿ ಅವೆರಡು ಬಹಳಹೊತ್ತು ನೀರಲ್ಲಿ ಈಜಿನ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವು
10. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಿಡುಗ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುತ್ತಿತ್ತು
11. ಅದು ನೀರಿನಮೇಲೆ ಈಜುತ್ತಿದ್ದ ಇಲಿಯನ್ನು ನೋಡಿತು
12. ಅದು ಬೇಗನೆ ತನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಆ ಇಲಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿತು
13. ಪಾಪ! ಇಲಿಯು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಕಪ್ಪೆಯೂ ಜೊತಾಡುತ್ತಿತ್ತು
14. ಗಿಡುಗ ಕಪ್ಪೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಇಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಂತೋಷಪಟ್ಟು ತಿಂದಿತು
15. ನೆಲದಮೇಲೆ ವಾಸಮಾಡುವ ಇಲಿ ನೀರಲ್ಲಿ ವಸಿಸುವ ಕಪ್ಪೆಯಜೊತೆ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಮಾಡಿತು
16. ಅದರಿಂದ ಎರಡೂ ಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಮರಣ ಹೊಂದಿದವು
17. ಆದುದರಿಂದ ಸಮಾನರಾಗಿ ಯಿರುವರಿಗೇ ಸ್ನೇಹವು ಶೋಭಿಸುತ್ತದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

2. संघे शक्तिः

1. कस्यचित् वृद्धस्य चत्वारः पुत्राः आसन् ।
2. ते सदा परस्परं कलहायमाना आसन् ।
3. बहुधा प्रयत्नमानोऽपि सः वृद्धः तेषु परस्परप्रीतिं कल्पयितुं अशक्तः अभवत् ।
4. कदाचित् सः वृद्धः मरणतल्पे अवर्तत ।
5. पुत्राः सर्वे तत्तल्पस्य परिसरे आसन् ।
6. वृद्धः तेषु कंचित् आहूय 'काष्ठबन्धं एकं आनय' इति आज्ञापयत् ।
7. सः तथैव काष्ठबन्धं आहरत् ।
8. वृद्धः पुत्रेषु एकैकं आहूय, "काष्ठबन्धं एनं भञ्जय" इत्युवाच ।
9. किन्तु, कोपि तं भंजयितुं न अशक्नोत् ।
10. ततः सः वृद्धः, 'तं काष्ठबन्धं उन्मुच्य एकैकं काष्ठं भंजयत' इत्यवोचत् ।
11. तेषु एकैकोपि एकैकं काष्ठमादाय क्षिप्रं, विना श्रमेण अभंजयत् ।
12. तदा वृद्धः अवदत्, "पुत्राः! एकैकं काष्ठं युष्माभिः सुलभतया भग्नम् । न काष्ठबन्धः ।
13. अतः यूय सदा सङ्घीभवत । तदा न कोऽपि युष्मान् बाधेत" इति ।
14. एवं सङ्घे शक्तिं तेभ्यः अबोधयत् ।

Sri Vidyadharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ

1. ಒಬ್ಬ ಮುದುಕನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು
2. ಅವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರಸ್ಪರ ಜಗಳವಾಡುತ್ತ ಯಿದ್ದರು
3. ಅನೇಕವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿಯೂ ಆ ಮುದುಕನು ಅವರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೀತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಅಶಕ್ತನಾದನು
4. ಒಂದಾನೊಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮುದುಕ ಮರಣಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದನು
5. ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರು ಅವನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಹತ್ತಿರ ಇದ್ದರು
6. ಮುದುಕ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪುತ್ರನನ್ನು ಕರೆದು 'ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಬಾ' ಎಂದು ಆಜ್ಞಾಪಿಸಿದನು
7. ಅವನು ಅದೇರೀತಿ ಒಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನು ತಂದನು
8. ಮುದುಕ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೊಬ್ಬನನ್ನಾಗಿ ಕರೆದು, "ಈ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಮುರಿ" ಎಂದು ಹೇಳಿದನು
9. ಆದರೆ ಯಾವ ಒಬ್ಬನೂ ಆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಮುರಿಯಲು ಶಕ್ತನಾಗಲಿಲ್ಲ
10. ಅನಂತರ ಆ ಮುದುಕ 'ಆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಒಂದೊಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನಾಗಿ ಮುರಿಯಿರಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿದನು
11. ಆ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬನೂ ಒಂದೊಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೇಗನೆ ಶ್ರಮವಿಲ್ಲದೆ ಮುರಿದನು
12. ಆಗ ಮುದುಕ ಹೇಳಿದನು, "ಎಲೈ ಪುತ್ರರೇ! ಒಂದೊಂದು ಕಟ್ಟಿಗೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ಆಗಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹೊರೆಯು ಮುರಿಯಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲ
13. ಆದುದರಿಂದ ನೀವು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಘೀಭಾವದಿಂದಯಿರಿ. ಆಗ ಯಾವನೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಾಧಿಸಲಾರನು" ಎಂದ.
14. ಹೀಗೆ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದನು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

सम्भाषणम् (अङ्गानि उद्दिश्य)

प्रश्नः : इदं किम् ?

ಪ್ರಶ್ನೆ : ಇದು ಏನು ?

उत्तरम् : इदं मम शरीरम् ।

ಉತ್ತರ : ಇದು ನನ್ನ ಶರೀರವು

प्र : शरीरस्य भागाः के

ಪ್ರ : ಶರೀರದ ಭಾಗಗಳು ಯಾವವು ?

उ : शरीरस्य भागाः शिरः, कण्ठः, उरः, उदरं, हस्तौ, पादौ, अङ्गुलयः इत्यादयः

ಉ : ಶರೀರದ ಭಾಗಗಳು ತಲೆ, ಕಂಠ, ಎದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ, ಕೈಗಳು, ಕಾಲುಗಳು, ಬೆರಳುಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳು.

प्र : तव शिरसि किं किं वर्तते ?

ಪ್ರ : ನಿನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗವಿದೆ ?

उ : मम शिरसि द्वे नेत्रे, द्वौ कर्णौ, एका नासिका, मुखं, जिह्वा, दन्ताः एवमादयः वर्तन्ते ।

ಉ : ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳು, ಎರಡು ಕಿವಿಗಳು, ಒಂದು ಮೂಗು, ಬಾಯಿ, ನಾಲಿಗೆ, ಹಲ್ಲುಗಳು ಇವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

प्र : त्वं नेत्राभ्यां किं करोषि ?

ಪ್ರ : ನೀನು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ ?

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

उ : अहं नेत्राभ्यां पश्यामि ।
ಉ : ನಾನು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನೋಡುವೆನು

प्र : त्वं कर्णाभ्यां किं करोषि ?
ಪ್ರ : ನೀನು ನಿನ್ನ ಕಿವಿಗಳಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ ?

उ : अहं कर्णाभ्यां शृणोमि ।
ಉ : ನಾನು ಕಿವಿಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ

प्र : त्वं नासिकया किं करोषि ?
ಪ್ರ : ನೀನು ಮೂಗಿನಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ ?

उ : अहं नासिकया जिघ्रामि ।
ಉ : ನಾನು ಮೂಗಿನಿಂದ ವಾಸನೆ ನೋಡುತ್ತೇನೆ

प्र : त्वं वदनेन किं करोषि ?
ಪ್ರ : ನೀನು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ ?

उ : अहं वदनेन अन्नं भक्षयामि ।
ಉ : ನಾನು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ

प्र : त्वं जिह्वया किं करोषि ?
ಪ್ರ : ನೀನು ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ ?

उ : अहं जिह्वया रसयामि ।
ಉ : ನಾನು ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ರುಚಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ

प्र : त्वं दन्तैः किं करोषि ?
ಪ್ರ : ನೀನು ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ ?

उ : अहं दन्तैः चर्वयामि ।
ಉ : ನಾನು ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಅಗಿಯುತ್ತೇನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

प्र : त्वं पादाभ्यां किं करोषि ?
ಪ್ರ: ನೀನು ನಿನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ ?

उ : अहं पादाभ्यां चरामि ।
ಉ: ನಾನು ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತೇನೆ

प्र : त्वं हस्ताभ्यां किं करोषि ?
ಪ್ರ: ನೀನು ಕೈಗಳಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ ?

उ : अहं हस्ताभ्यां वस्तूनि गृह्णामि ।
ಉ: ನಾನು ಕೈಗಳಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

प्र : त्वं अङ्गुलीभिः किं करोषि ?
ಪ್ರ: ನೀನು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿ ?

उ : अहं अङ्गुलीभिः गणयामि ।
ಉ: ನಾನು ಬೆರಳುಗಳಿಂದ ಎಣಿಸುತ್ತೇನೆ

प्र : कण्ठः कुत्र वर्तते ?
ಪ್ರ: ಕುತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ ?

उ : कण्ठः शिरसः अधस्तात् वर्तते ।
ಉ: ಕುತ್ತಿಗೆ ತಲೆಗೆ ಕೆಳಗಿನಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದೆ

प्र : कण्ठस्य अधस्तात् किं किं वर्तते ।
ಪ್ರ: ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಳಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಅವಯವವಿದೆ ?

उ : कण्ठस्य अधस्तात् उरः, उदरं, हस्तौ, पादौ एते वर्तन्ते ।
ಉ: ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ, ಕೈಗಳು, ಕಾಲುಗಳು ಇವು ಇವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

क्रीडाङ्गणम्

ಆಟದ ಮೈದಾನ

प्रश्नः इदं किम् ?
ಪ್ರಶ್ನೆ: ಇದು ಏನು ?

उत्तरम् : इदं क्रीडाङ्गणम् ।
ಉತ್ತರ: ಇದು ಆಟದ ಮೈದಾನ

प्र : क्रीडाङ्गणे बालाः किं कुर्वन्ति ?
ಪ್ರ: ಆಟದ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ?

उ : क्रीडाङ्गणे बालाः क्रीडन्ति ।
ಉ: ಆಟದ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ಆಟ ಆಡುತ್ತಾರೆ

प्र : बालाः कथं क्रीडन्ति ?
ಪ್ರ: ಹುಡುಗರು ಹೇಗೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ?

उ : बालाः कन्दुकैः क्रीडन्ति ।
ಉ: ಹುಡುಗರು ಚೆಂಡುಗಳಿಂದ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

प्र : सः बालः किं करोति ?
ಪ್ರ: ಆ ಹುಡುಗ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ?

उ : सः बालः वक्रदण्डेन कन्दुकं ताडयति ।
ಉ: ಆ ಹುಡುಗನು ಸೊಟ್ಟ ಕೋಲಿಂದ ಚೆಂಡನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

प्र : अन्यः किं करोति ?
ಪ್ರ: ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ?

उ : अन्यः स्वदण्डेन कन्दुक प्रतिरुणद्धि ।
ಉ: ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ತನ್ನ ಕೋಲಿಂದ ಚೆಂಡನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

प्र : अहो ! इदानीं किं आसीत् ?
ಪ್ರ: ಆಹಾ ! ಈಗ ಏನು ಆಯಿತು ?

उ : कन्दुकः उभौ अपि वञ्चयित्वा धावितः ।
ಉ: ಚೆಂಡು ಇಬ್ಬರನ್ನು ಮೋಸಮಾಡಿ ಓಡಿಹೋಯಿತು

प्र : अयं अपरः कुतो धावति ?
ಪ್ರ: ಈ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಏಕೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ?

उ : अयं कन्दुकं ग्रहीतुं धावति ।
ಉ: ಇವನು ಚೆಂಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

प्र : कुतः सर्वे बालाः करतालं कुर्वन्ति ?
ಪ್ರ: ಯಾಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗರು ಕೈ ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

उ : अयमपि कन्दुक अगृहीत्वा पतितः । अतः सर्वे हसन्ति, करतालं कुर्वन्ति च ।
ಉ: ಇವನು ಕೂಡ ಚೆಂಡನ್ನು ಹಿಡಿಯದೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದನು. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರು ನಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಚಪ್ಪಾಳೆಯೂ ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

सूर्यः

ಸೂರ್ಯನು

तात : बाल ! सूर्यः कस्यां दिशि उदेति ?
ತಂದೆ: ಎಲೈ ಹುಡುಗನೇ! ಸೂರ್ಯನು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸುತ್ತಾನೆ?

सुत : तात ! सूर्यः प्राच्यां दिशि उदेति ।
ಮಗ: ತಂದೆಯೇ! ಸೂರ್ಯ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉದಯಿಸುತ್ತಾನೆ

तात : सः कस्यां दिशि अस्तं गच्छति ?
ತಂದೆ: ಸೂರ್ಯ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಮಿಸುತ್ತಾನೆ?

सुत : सः प्रतीच्यां दिशि अस्तं गच्छति ।
ಮಗ: ಸೂರ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಮಿಸುತ್ತಾನೆ

तात : सूर्येण अस्माकं किं प्रयोजनम् ?
ತಂದೆ: ಸೂರ್ಯನಿಂದ ನಿಮಗೆ ಏನು ಉಪಯೋಗ?

सुत : सूर्यः अस्माकं प्रकाशं उष्णं च यच्छति ।
ಮಗ: ಸೂರ್ಯ ನಮಗೆ ಬೆಳಕನ್ನೂ, ಬಿಸಿಯನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ

तात : सूर्यप्रकाशेन किं भवति ?
ತಂದೆ: ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಏನು ಆಗುತ್ತದೆ?

सुत : सूर्यप्रकाशेन अन्धकारः नश्यति ।
ಮಗ: ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಿಂದ ಕತ್ತಲು ಕಳೆಯುತ್ತದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

तात : सूर्यस्य उष्णः किं करोति ?

ತಂದೆ: ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ?

सुत : सूर्यस्य उष्णः प्राणिनः रक्षति । किं च सूर्यः उष्णकिरणैः मेघान् जनयति ।

ಮಗ: ಸೂರ್ಯನ ಬಿಸಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸೂರ್ಯ ತನ್ನ ಬಿಸಿ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಮೇಘಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

तात : सूर्यदेवं कुतः जनाः पूजयन्ति ?

ತಂದೆ: ಸೂರ್ಯದೇವತೆಯನ್ನು ಯಾತಕ್ಕೆ ಜನರು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ?

सुत : सूर्यः ग्रहाणां अधिपः । अपि च स्वकिरणैः लोकान् रक्षति । अतः जनाः तं पूजयन्ति ।

ಮಗ: ಸೂರ್ಯ ಗ್ರಹಗಳಿಗೆ ರಾಜ. ಅದಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಲೋಕಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಜನರು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸೂರ್ಯದೇವತೆಯ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳು

आदित्यः, सविता, सूर्यः,
खगः, पूषा, गभस्तिमान् ।
सुवर्ण सदृशः, भानुः,
हिरण्यरेताः, दिवाकरः ॥

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

रामायणकथा

1. अयोध्यायां दशरथः नाम राजा आसीत् ।
2. तस्य तिस्रः भार्याः आसन् ।
3. ताः क्रमेण कौसल्या, कैकेयी, सुमित्रा च ।
4. एतासु भार्यासु चत्वारः कुमाराः अजायन्त ।
5. तेषु प्रथमः रामः कौसल्यायाः पुत्रः ।
6. द्वितीयः भरतः कैकेय्याः पुत्रः ।
7. तृतीय-चतुर्थौ लक्ष्मणशत्रुघ्नौ सुमित्रायाः पुत्रौ ।
8. रामः पितुः आज्ञया वनं अगच्छत् ।
9. तेन सह लक्ष्मणः, सीता च अगच्छताम् ।
10. रावणो नाम राक्षसः वने सीतां अहरत् ।
11. सः तां लङ्कानगरे अस्थापयत् ।
12. रामः कपिराजेन सुग्रीवेण, हनुमता च सख्यं अकरोत् ।
13. हनुमान् समुद्रं उल्लङ्घ्य लङ्कायां सीतां अपश्यत् ।
14. वानराः समुद्रे सेतुं अबध्नन् ।
15. रामः लङ्कां गत्वा सर्वान् राक्षसान् रावणं च जघान ।
16. ततः सः सीतया सह अयोध्यां प्राप ।
17. अयोध्यां रामस्य पट्टाभिषेकः अभवत् ।

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ರಾಮಾಯಣ ಕಥೆ

---

1. ಅಯೋಧ್ಯಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ದಶರಥನೆಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು
2. ಅವನಿಗೆ ಮೂವರು ಹೆಂಡರು ಇದ್ದರು.
3. ಅವರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೌಸಲ್ಯೆ, ಕೈಕೇಯಿ, ಸುಮಿತ್ರೆ ಎಂಬವರು.
4. ಈ ಹೆಂಡರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಹುಟ್ಟಿದರು.
5. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇಯವನಾದ ರಾಮನು ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಪುತ್ರ.
6. ಎರಡನೇಯವನಾದ ಭರತನು ಕೈಕೇಯಿಯ ಮಗನು.
7. ಮೂರನೆಯ ನಾಲ್ಕನೆಯವರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶತ್ರುಘ್ನರು ಸುಮಿತ್ರೆಯ ಮಕ್ಕಳು.
8. ರಾಮ ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಂದ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದನು.
9. ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು, ಸೀತೆಯೂ ಹೋದರು.
10. ರಾವಣನೆಂಬ ರಾಕ್ಷಸನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದನು.
11. ಅವನು ಆ ಸೀತೆಯನ್ನು ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟನು.
12. ರಾಮ ವಾನರ ರಾಜನಾದ ಸುಗ್ರೀವನ ಕೂಡಲು, ಹನುಮಂತನ ಕೂಡಲು ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.
13. ಹನುಮಂತನು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟಿ ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸೀತೆಯನ್ನು ನೋಡಿದನು.
14. ವಾನರರು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು.
15. ರಾಮ ಲಂಕೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸಮಸ್ತರಾಕ್ಷಸರನ್ನೂ, ರಾವಣನನ್ನೂ ಕೊಂದನು.
16. ಅನಂತರ ಆ ರಾಮನು ಸೀತೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಬಂದನು.
17. ಅಯೋಧ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮನಿಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕವು ಆಯಿತು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

भागवतकथा

1. मथुरानगरे उग्रसेन इति राजा आसीत् ।

2. तस्य कंसः इति पुत्रः, देवकी इति पुत्री च अभवताम् ।

3. कंसः क्रूरः, राक्षसगुणसहितश्च ।

4. सः भगिन्याः विवाहं वसुदेवेन सह अकारयत् ।

5. तौ दम्पती रथे उपवेश्य कंसः स्वयं रथं अचालयत् ।

6. मध्येमार्गं 'रे कंस ! तव भगिन्याः अष्टमः गर्भः त्वां हनिष्यति' इति अशरीरिशब्दं कंसः अशृणोत् ।

7. एतत् श्रुत्वा कंसः भगिनीं, वसुदेवं च कारागृहे न्यक्षिपत् ।

8. देवक्याः पुत्रान् जातमात्रान् कंसः जघान ।

9. अष्टमगर्भं जातं पुत्रं वसुदेवः कंसभयात् नन्दगोपगृहं प्रापयति स्म ।

10. तत्र बलरामकृष्णौ अवर्धताम् ।

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

11. कंसः तौ हन्तुं राक्षसान् प्रैषयत् ।

12. पूतनाशकटासुरप्रभृतीन् राक्षसान् सर्वान् रामकृष्णौ अमारयताम् ।

13. श्रीकृष्णः स्वमातुलं कंसं अमारयत ।

14. पश्चात् शिशुपाल-दन्तवक्रादीन् बहून् राक्षसांश्च अहनत् ।

15. श्रीकृष्णः रुक्मिणीसत्यभामादिकाः अनेकसहस्रसंख्याकाः स्त्रियः उपयेमे ।

16. सः पाण्डवानां साहाय्यं अकरोत् ।

17. सः अर्जुनस्य सारथ्यमपि अकरोत् ।

18. अर्जुनः भारतयुद्धे दुर्योधनादीन् बहून् दुष्टान् अमारयत् ।

19. श्रीकृष्णः एवं बहून् दुर्जनान् हत्वा भुभारं अहरत् ।

वसुदेवसुतं देवं
कंसचाणूरमर्दनम् ।
देवकीपरमानन्दं
कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಭಾಗವತ ಕಥೆ

1. ಮಥುರಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರಸೇನನೆಂಬ ರಾಜ ಇದ್ದನು.

2. ಅವನಿಗೆ ಕಂಸನೆಂಬ ಮಗನೂ, ದೇವಕಿ ಎಂಬ ಮಗಳೂ ಇದ್ದರು.

3. ಕಂಸನು ಕ್ರೂರನೂ ರಾಕ್ಷಸಗುಣ ಉಳ್ಳವನೂ ಆಗಿದ್ದನು.

4. ಅವನು ತಂಗಿಯನ್ನು ವಸುದೇವನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದನು.

5. ಆ ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ತೇರಲ್ಲಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕಂಸನು ತಾನೇ ತೇರನ್ನು ನಡಿಸಿದನು.

6. ಮಾರ್ಗ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 'ಎಲೈ ಕಂಸನೇ! ನಿನ್ನ ತಂಗಿಯ ಎಂಟನೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವನು' ಎಂಬ ಆಕಾಶವಾಣಿಯನ್ನು ಕಂಸನು ಕೇಳಿದನು.

7. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಕಂಸನು ತಂಗಿಯನ್ನೂ ವಸುದೇವನನ್ನೂ ಸೆರೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟನು.

8. ದೇವಕಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿದಕೂಡಲೇ ಕಂಸನು ಕೊಂದನು.

9. ಎಂಟನೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗನನ್ನು ವಸುದೇವ ಕಂಸನ ಭಯದಿಂದ ನಂದಗೋಪನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದ.

10. ಅಲ್ಲಿ ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

11. ಕಂಸನು ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು.

12. ಪೂತನೆ, ಶಕಟಾಸುರ ಮೊದಲಾದ ಸಮಸ್ತರಾಕ್ಷಸರನ್ನು ಬಲರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಕೊಂದರು.

13. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ಸೋದರಮಾವನಾದ ಕಂಸನನ್ನು ಕೊಂದನು.

14. ಅನಂತರ ಶಿಶುಪಾಲ, ದಂತವಕ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ರಾಕ್ಷಸರನ್ನೂ ಕೊಂದನು.

15. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ರುಕ್ಮಿಣಿ, ಸತ್ಯಭಾಮೆ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ಸಾವಿರ ಲೆಕ್ಕವುಳ್ಳ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದನು.

16. ಅವನು ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದನು.

17. ಅವನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ಸಾರಥ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿದನು.

18. ಅರ್ಜುನನು ಭಾರತದಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ದುರ್ಯೋಧನ ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ದುಷ್ಟರನ್ನು ಕೊಂದನು

19. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಅನೇಕರಾದ ದುಷ್ಟರನ್ನು ಕೊಂದು ಭೂಭಾರ ಹೋಗಿಸಿದನು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

महाभारतकथा

1. हस्तिनापुरे धृतराष्ट्रः पाण्डुः इति द्वौ भ्रातरौ अवर्तेताम् ।
2. धृतराष्ट्रः अन्धः, पाण्डुः पाण्डुरोगी ।
3. ज्येष्ठः धृतराष्ट्रः कनिष्ठाय पाण्डवे अर्धराज्यं अयच्छत् ।
4. धृतराष्ट्रस्य दुर्योधनादयः शतं पुत्राः अभवन् ।
5. पाण्डोः धर्मराजः, भीमसेनः, अर्जुनः, नकुलः, सहदेवः इति पञ्च तनयाः आसन् ।
6. द्रौपदी पाण्डवानां धर्मपत्नी आसीत् ।
7. दुर्योधनः द्यूतेन पाण्डवानां राज्यं अपाहरत् ।
8. राज्यभ्रष्टाः पाण्डवाः द्रौपद्या सह वनं अगच्छन् ।
9. ते वने बहूनि कष्टानि अन्वभवन् ।
10. द्वादशवर्षपर्यन्तं ते वने न्यवसन् ।
11. त्रयोदशे वर्षे अज्ञातवासं विराटनगरे अकुर्वन् ।
12. चतुर्दशे वर्षे 'पुनः राज्यं प्रत्यर्पय' इति ते दुर्योधनं अपृच्छन् ।
13. लोभी दुर्योधनः राज्यं दातुं नैच्छत् ।
14. ततः कौरवपाण्डवानां मध्ये कुरुक्षेत्रे महत् युद्धं अभूत् ।
15. भगवान् श्रीकृष्णः पाण्डवानां पक्षे आसीत् ।
16. सः अर्जुनस्य रथसारथिश्च अभवत् ।
17. भीष्मद्रोणादयः दुर्योधनपक्षीयाः सर्वे अर्जुनेन मारिताः ।
18. दुर्योधन-दुश्शासनादयः भीमेन सहताः ।
19. ततः धर्मराजः पट्टाभिषेकमङ्गलं अन्वभवत् ।

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಮಹಾಭಾರತ ಕತೆ

---

1. ಹಸ್ತಿನಾಪುರದಲ್ಲಿ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು, ಪಾಂಡುವು ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರಿದ್ದರು.

2. ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಹುಟ್ಟುಕುರುಡನು. ಪಾಂಡುವು ಪಾಂಡು ರೋಗಿ.

3. ಹಿರಿಯವನಾದ ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನು ಕಿರಿಯವನಾದ ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಅರ್ಧ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟನು.

4. ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರನಿಗೆ ದುರ್ಯೋಧನ ಮೊದಲಾಗಿ ನೂರುಜನ ಮಕ್ಕಳು ಜನಿಸಿದರು.

5. ಪಾಂಡುವಿಗೆ ಧರ್ಮರಾಜ, ಭೀಮಸೇನ, ಅರ್ಜುನ, ನಕುಲ, ಸಹದೇವ ಎಂದು ಐದುಜನ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರು.

6. ದ್ರೌಪದಿ ಪಾಂಡವರಿಗೆ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

7. ದುರ್ಯೋಧನನು ಜೂಜಿನಿಂದ ಪಾಂಡವರ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಅಪಹರಿಸಿದನು.

8. ರಾಜ್ಯಭ್ರಷ್ಟರಾದ ಪಾಂಡವರು ದ್ರೌಪದಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋದರು.

9. ಅವರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬಹು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದರು.

10. ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಅವರು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡಿದರು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

11. ಹದಿಮೂರನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾತವಾಸವನ್ನು ವಿರಾಟರಾಜನ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು.

12. ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 'ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ಕೊಡು' ಎಂದು ಅವರು ದುರ್ಯೋಧನನನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

13. ಜಿಪುಣನಾದ ದುರ್ಯೋಧನನು ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಲು ಇಷ್ಟಪಡಲಿಲ್ಲ.

14. ಅನಂತರ ಕೌರವ ಪಾಂಡವರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯಿತು.

15. ಭಗವಂತನಾದ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು ಪಾಂಡವರ ಕಡೆ ಇದ್ದನು.

16. ಅವನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ರಥಸಾರಥಿಯಾಗಿಯೂ ಇದ್ದನು.

17. ಭೀಷ್ಮ, ದ್ರೋಣ ಮೊದಲಾಗಿ ದುರ್ಯೋಧನನ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೆಲ್ಲರು ಅರ್ಜುನನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

18. ದುರ್ಯೋಧನ, ದುಶ್ಶಾಸನ ಮೊದಲಾದವರು ಭೀಮನಿಂದ ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟರು.

19. ಅನಂತರ ಧರ್ಮರಾಜ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಂಗಳವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದನು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಅನುವಾದಗಳು:

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವದಿಸಿ

पितुः आज्ञानुवर्ती परशुरामः

पुरा जमदग्निर्नाम मुनिः आसीत्। तस्य त्रयः पुत्राः अभवन्। तेषु कनिष्ठः परशुरामः। तस्य जननी कदाचित् विकृतमानसा भूत्वा होमाय तीर्थं उचिते काले न आहृतवती। तस्याः मनोविकारं ज्ञात्वा जमदग्निः तां हन्तुं पुत्रान् आदिशत्।

प्रथमौ द्वावपि सुतौ मातृहननं अन्याय्यं इति मत्वा तूष्णीं अभवताम्। तेन नितान्तं क्रुद्धो जमदग्निः परशुरामं अब्रवीत्—"वत्स, अग्रजौ मातरं च मारय" इति। सः पितुराज्ञां शिरसा वहन्, तथैव जननीं सोदरौ च हत्वा पितरमुपजगाम।

तेन कर्मणा अतिप्रीतो जमदग्निः, "वत्स, वरं वृणीष्व" इति व्याजहार। तदा परशुरामः, "मम माता अग्रजौ च सजीवाः उत्तिष्ठेयुः" इति वरं वव्रे। जमदग्निरपि "तथास्तु" इत्युक्त्वा कमण्डलुजलेन तान् अजीवयत्। पश्यत, पितुः आज्ञानुवर्तनेन परशुरामः पितृप्रीतिं, स्वजननीं, ज्येष्ठौ च सर्वं प्राप्तवान्। अतः—"आज्ञा गुरूणां अविचारणीया।"

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವದಿಸಿ:

ಶೂರ್ಪಣಖಿಯ ಉಪಾಖ್ಯಾನ

ಶೂರ್ಪಣಖಿ ರಾವಣನ ತಂಗಿ. ಒಂದು ದಿನ ರಾಮ ಮತ್ತು ಸೀತೆ ಅವರ ಪರ್ಣಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಪರ್ಣಶಾಲೆಯ ಹೊರಗೆ ಸೌದೆಯನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದನು ಶೂರ್ಪಣಖೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಅವರನ್ನು ನೋಡಿದಳು. ಅವಳು ರಾಮನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದಳು.

ಅವಳು ಅವರ ಹತ್ತಿರಹೋಗಿ "ಸ್ವಾಮೀ! ನಾನು ರಾವಣನ ತಂಗಿ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಶೂರ್ಪಣಖೆ. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ದಯವಮಾಡಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸು" ಎಂದಳು. ಆದರೆ ರಾಮನು "ನೋಡು, ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ನನ್ನೊಡನೆ ಇದ್ದಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಿಂತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಯಿಲ್ಲ. ನೀನು ಹೋಗಿ ಅವನನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವನು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಆಮೇಲೆ ಶೂರ್ಪಣಖೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದಳು. ಅವಳು "ನಿಮ್ಮಣ್ಣ ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತೇನ" ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಣನು "ಓ ಮೂಢ ಹೆಂಗಸೇ! ನಾನು ರಾಮನ ಸೇವಕ. ನೀನು ಒಬ್ಬ ಸೇವಕನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗಲು ಬಯಸುತ್ತೀಯಾ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದನು.

ಶೂರ್ಪಣಖಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಯೋಚಿಸಿದಳು. ಅವಳು ರಾಮನ ಬಳಿಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬಂದು ಮತ್ತೆ ತನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿದಳು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೀತೆ ನಕ್ಕಳು. ಶೂರ್ಪಣಖೆ ಕೋಪ ದಿಂದ ಸೀತೆಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲು ಓಡಿದಳು. ಆದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನು ಕೂಡಲೆ ಶೂರ್ಪಣಖಿಯ ಮೂಗು ಮತ್ತು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಖಡ್ಗದಿಂದ ತುಂಡರಿಸಿದನು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

"परधर्मः भयावहः"

कस्यचित् रजकस्य गृहे गर्दभः कुक्कुरश्च अभवताम्। कस्यांचित् रात्रौ केचित् चोराः तस्य रजकस्य गृहं अविशन्। तान् कुक्कुरः गर्दभश्च अपश्यताम्। कुक्कुरः भषणं अकृत्वा तूष्णीं अभवत्। तं दृष्ट्वा गर्दभः आह—"मित्र, चोराः स्वमिनः गृहे प्रविशन्ति। कुतः त्वं तूष्णीं तिष्ठसि?" इति।

कुक्कुरः प्रत्यवदत्—"विशन्तु ते यथेच्छम्। अयं कथं स्वामी? मह्यं पर्याप्तं अन्नं न यच्छति। प्रत्युत पदे पदे ताडयति" इति।

एतत् प्रत्युत्तरं असहमानः सः गर्दभः, स्वामिनं उत्थापयितु उच्चैः अक्रोशत्। अनेन गर्दभस्वरेण भीताः चोराः झटिति तस्मात् गृहात् बहिः पलायामासुः। सुखसुप्तः रजकः रासभरावेण निद्राभङ्गं आप। स उत्थाय यदा गृहं परितः पश्यति तदा रासभ एव तत्र तिष्ठति स्म। सः अतिक्रोधेन स्वनिद्राभङ्गकारिणं तं रासभं महता लगुडेन शिरसि अताडयत्। पश्यत! अपरिचितजनप्रवेशं दृष्ट्वा भषणं कुक्कुरस्य कर्म न गर्दभस्य। यतः गर्दभः अन्यकर्म कृतवान् अतः दण्डाहतिं अन्वभवत्। अत एव वदन्ति—"परधर्मो भयावहः" इति।

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವದಿಸಿ:

ತೋಳ ಮತ್ತು ಕೊಕ್ಕರೆ

ಒಂದುಬಾರಿ ತೋಳ ಒಂದು ಆಡನ್ನು ಕೊಂದು ತಿಂದಿತು. ಒಂದು ಮೂಳೆ ಅದರ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿತು. ಅಧಿಕವಾದ ನೋವಿನಿಂದ ಅದು ಕೂಗುತ್ತಾ ಕಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಲೆದಾಡಿತು. ಒಂದು ಕೊಕ್ಕರೆಪಕ್ಷಿಯನ್ನು ನೋಡಿ "ಮಿತ್ರನೇ! ನಿನ್ನ ಉದ್ದವಾದ ಕುತ್ತಿಗೆಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ನನ್ನ ಗಂಟಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಮೂಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಬಿಡು. ನೀನು ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ನಿನಗೊಂದು ಭಾರಿ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವೆನು" ಎಂದು ಬೇಡಿತು.

ಆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆ ಪಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಉದ್ದವಾದ ಕುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ತೋಳದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಆ ಮೂಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟಿತು.

ತೋಳ ನೋವಿನಿಂದ ಪಾರಾಯಿತು. ಪಕ್ಷಿ, ತೋಳ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೇಳಿತು. ಆದರೆ ತೋಳ ಕೋಪದಿಂದ "ಎಲೈ! ನೀನೆಂತಹ ಮೂಢನು! ನಿನ್ನ ಕುತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಹಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಡಿಯುದೇಯಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರಾಣದೊಡನೆ ಬಿಟ್ಟೆ. ಇದೇ ನಿನಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬಹುಮಾನವಲ್ಲವೇ?" ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿತು.

ಆ ಪಕ್ಷಿ ಆ ಕ್ರೂರಪ್ರಾಣಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಡುತ್ತಾ ಹೊರಟು ಹೋಯಿತು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ :

स्वर्णाण्डजननी हंसी

कस्यचित् कृषीवलस्य कुटीरे काचित् हंसी अभवत् । सा प्रतिदिनं एकं स्वर्णाण्डं जनयति स्म । बहुकुटुम्बी स कृषीवलः तं स्वर्णाण्डं आपणे विक्रीय तल्लब्धेन धनेन भोजनादिसामग्रीः क्रीत्वा कुटुम्बं पोषयन्नास्त ।

कस्मिंश्चिद्दिने स कृषीवलः स्वमनसि एवमचिन्तयत — "अहो अस्याः हंस्याः अण्डेन यथाकथञ्चित् नित्यजीवनं करोमि । न अन्यानिव धनी भवामि । हंसी तु मह्यं प्रतिदिनं एकं स्वर्णाण्डं नियमेन ददाति । सत्यम्, अस्याः उदरे बहूनि अण्डानि स्युः । यदि अहं अस्याः उदरं दारयेयं तर्हि एकदैव मे बहूनि स्वर्णाण्डानि लभ्येरन् । तानि सर्वाणि विक्रीय तल्लब्धेन धनेन बहूनि दुर्लभानि पण्यानि क्रीयेय । तानि लाभाय विक्रीय धनवान् भविष्यामि ।" इति ।

एवं निश्चित्य सः तां हंसीं अखण्डयत् । हन्त ! तस्याः उदरे किमपि अण्डं स नापश्यत् । सः स्वमूर्खतां प्रति पश्चात्तापं अभजत ।

"लुब्धस्य लब्धं किंचिदपि नश्यति ।"

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವದಿಸಿ:

ಬು ದ್ಧಿ ವ ಂ ತ ನಾ ದ ಪ್ರ ಯಾ ಣಿ ಕ

ಬೇಸಗೆಕಾಲದ ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ಕಾಡಿನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದನು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನವಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಎಲ್ಲ ಸರೋವರಗಳು ಮತ್ತು ನದಿಗಳು ಒಣಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಕಾರಣ ಅವನಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.

ಕೊನೆಗೆ ಅವನು ಒಂದು ತೆಂಗಿನ ಮರದ ಬಳಿಗೆ ಬಂದನು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳಿದ್ದವು. ಆ ಮರವು ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಆ ಕಾಯಿಗಳು ನಿಲುಕಲಿಲ್ಲ.

ಆ ಮರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂಗಗಳಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಆ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಪ್ರಯಾಣಿಕನು ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಆಲೋಚಿಸಿದನು. ಅವನು ಕೆಲವು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಡಬಿಡದೆ ಬೀಸಿದನು.

ಅನಂತರ, ಇತರರನ್ನು ಅನುಕರಣಮಾಡುವ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ಆ ಮಂಗಗಳು ಕೆಲವು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಪ್ರಯಾಣಿಕನ ಕಡೆ ಎಸೆದವು. ಅವನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡನು. ಅದರ ಸಿಹಿಯಾದ ನೀರಿನಿಂದ ತನ್ನ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದನು.

ಸಮಯಾಲೋಚನೆಯು ಮಾನವನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮಿತ್ರನೆಂತಹುದು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನುವದಿಸಿ:

युक्तिशाली जम्बुकः

रात्रौ इतस्ततः सञ्चरन् कश्चित् जम्बुकः कूपे पपात। तस्मात् कूपात् उत्तरितुं तस्य शक्तिः नासीत। सः कथञ्चित् पुरः पादाभ्यां यत्किञ्चित् आलम्ब्य आप्रभातं अन्तरेव अवर्तत।

प्रभाते गृहस्य किङ्करी जलमुद्धर्तुं तं कूपं जगाम। सा रज्जु घटे बद्ध्वा, अन्तर्मोक्तुं अवनमन्ती कूपस्थितं शृगालं अपश्यत्। ततः सा गत्वा गृहे स्थितान् पुरुषान् आजुहाव।

ते कूपतीरमागत्य घटीयन्त्रपात्रं उभयतो रज्ज्वा बद्ध्वा अन्तरमुञ्चन्। जलेन साकं स शृगालः पात्रे अपतत्। किन्तु स युक्तिशाली स्वपादान् प्रसार्य चक्षुषी निमील्य मृताभिनयं कुर्वन् तस्मिन् जले काष्ठवत् पुप्लुवे।

सर्वे तं मृतममत्यन्त। एवं मन्यमानास्तेतत्पात्रमुद्धृत्य जलेन सह तं भूमौ अपवर्जयामासुः। स तु क्षणं मृतवत् स्थित्वा पश्यत्स्वेव तेषु झटिति एकेन प्लुतेन सन्निहितं इक्षुक्षेत्रं प्राविशत्।

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಅನುವದಿಸಿ:

ಸಮಾನವಾಗದ ಸ್ನೇಹ

ಒಂದು ಕರಡಿ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಇದ್ದರು. ಅವರಿಬ್ಬರು ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಅವರಿಬ್ಬರು ಒಂದು ಮರದ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ನಿದ್ದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದರೂ ಒಂದು ನೊಣ ಅವನ ಮುಖದ ಸುತ್ತ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ ನಿದ್ದೆ ಹೋಗಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಇದ್ದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ಕರಡಿ "ನನ್ನ ಮಿತ್ರನನ್ನು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಈ ನೊಣವನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವೆ" ನೆಂದು ಯೋಚಿಸಿತು. ಹೀಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತ ಅದು ತನ್ನ ಕಾಲಿನಿಂದ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಮುಖದ ಮೇಲಿದ್ದ ನೊಣವನ್ನು ಹೊಡೆಯಿತು. ಆ ಏಟು ನೊಣವನ್ನೇನೋ ಕೊಂದಿತು. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆ ಮನುಷ್ಯನ ಮುಖವನ್ನು ಗಾಯಮಾಡಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಸಮಾನವಲ್ಲದ ಸ್ನೇಹವು ಯಾವಾಗಲು ಅಪಾಯಕರ.

ವಿದ್ಯೆ ಧನಕ್ಕಿಂತಲು ಹೆಚ್ಚಾದುದು

ಒಬ್ಬ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಿಗೆ ಇರ್ವರು ಪುತ್ರರಿದ್ದರು. ಆತನು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲ ಹಿರಿಯಮಗನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟನು. ಕಿರಿಯಮಗನಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತನು ತನ್ನ ಕಿರಿಯಮಗನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಟ್ಟನು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯಮಗನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಅವನು ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಂದೆಯಾದನು.

ಅವನು ತನ್ನ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂಸಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬಡವನಾದನು. ಆದರೆ ಕಿರಿಯಮಗನು ತನ್ನ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವಿಸಿದನು. ವಿದ್ಯಾವಂತನು ಯಾವಾಗಲೂ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಿದ್ಯೆ

विद्या ददाति विनयं विनयाद्याति पात्रताम् ।
पात्रत्वाद्धनमाप्नोति धनाद्धर्मं ततः सुखम् ॥

ವಿದ್ಯೆ ವಿನಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ವಿನಯದಿಂದ ಮಾನವನು ಸತ್ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಪಾತ್ರತೆಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹಣದಿಂದ ಧರ್ಮವನ್ನು ಅದರಿಂದ ಸುಖವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

सुखार्थी चेत्त्यजेद्विद्यां विद्यार्थी चेत्त्यजेत्सुखम् ।
सुखार्थिनः कुतो विद्या कुतो विद्यार्थिनः सुखम् ? ॥

ಮಾನವನು ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುವಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಬಯಸುವಲ್ಲಿ ಸುಖವನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುವವನಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಹೇಗೆ ಲಭಿಸೀತು? ವಿದ್ಯೆ ಬಯಸುವವನಿಗೆ ಸುಖವು ಹೇಗೆ ಲಭಿಸೀತು?

आचार्यात् पादमादत्ते पादं शिष्यः स्वमेधया ।
पादं सब्रह्मचारिभ्यः पादं कालक्रमेण च ॥

ಶಿಷ್ಯ ಗುರುವಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಕಾಲುಭಾಗ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲುಭಾಗ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲುಭಾಗ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಕಡೆಯಿಂದ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲುಭಾಗ ಸ್ವಲ್ಪಕಾಲ ಕಳೆದ ನಂತರ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾನೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

विद्वत्त्वं च नृपत्वं च नैव तुल्यं कदाचन ।
स्वदेशे पूज्यते राजा विद्वान् सर्वत्र पूज्यते ॥

ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿ ಇರೋಣ ರಾಜನಾಗಿ ಇರೋಣ ಇವೆರೆಡು ಪರಸ್ಪರ ಸಮಾನವಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಆಗಲಾರದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ರಾಜ ತನ್ನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಡುವನು. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾವಂತನು ಸಮಸ್ತದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಡುವನು.

पुस्तकस्था च या विद्या परहस्ते च यद्धनम् ।
कार्यकाले समुत्पन्ने न सा विद्या न तद्धनम् ॥

ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯೆಯೂ, ಇತರರ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಹಣವೂ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒದಗದೆ ಹೋದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅವೆರಡೂ ಇದ್ದರೂ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಾಯವೆ

नास्ति विद्यासमं चक्षुः नास्ति सत्यसमं तपः ।
नास्ति रागसमं दुःख नास्ति त्यागसमं सुखम् ॥

ವಿದ್ಯೆಗೆ ಸಮವಾದ ನೇತ್ರವಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಮವಾದ ತಪಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಇಚ್ಛಾಕ್ಕೆ ಸಮವಾದ ದುಃಖವಿಲ್ಲ. ತ್ಯಾಗಕ್ಕೆ ಸಮವಾದ ಸುಖವಿಲ್ಲ.

ದುರ್ಜನರ ಪರಿಹಾರ

त्यज दुर्जनसंसर्गं भज साधु समागमम् ।
कुरु पुण्यमहोरात्र स्मर नित्यमनित्यताम् ॥

ದುಷ್ಟರೊಂದಿಗೆ ಸಹವಾಸವನ್ನು ಬಿಡು. ಸಜ್ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಗಮವನ್ನು ಮಾಡು. ರಾತ್ರಿ, ಹಗಲು ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡು. ದೇಹ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲವೆಂದು ನಿರಂತರ ಸ್ಮರಣೆಮಾಡುತ್ತಿರು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

दुर्जनः परिहर्तव्यो विद्ययालङ्कृतोऽपिसन् ।
मणिना भूषितः सर्पः किमसौ न भयङ्करः ? ॥

ವಿದ್ಯಾವಂತನಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ದುಷ್ಟನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತ್ಯಜಿಸಲ್ಪಡ ಬೇಕು ಸರ್ಪವು ತನ್ನ ಶಿರಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಾಣಿಕ್ಯದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರೂ ಜನರಿಗೆ ಭಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವದಿಲ್ಲವೆ ?

दुर्जनेन समं सख्यं द्वेषं वापि न कारयेत् ।
उष्णो दहति चाङ्गारः शीतः कृष्णायते करम् ॥

ದುಷ್ಟನೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹವನ್ನಾಗಲಿ ವಿರೋಧವನ್ನಾಗಲಿ ಮಾಡ ಬಾರದು. ಕೆಂಡವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಕೈಯನ್ನು ಸುಡುತ್ತದೆ. ಇದ್ದಲವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದರೆ ಕೈಗೆ ಮಸಿ ಹತ್ತುತ್ತದೆ.

उपदेशो हि मूर्खाणां प्रकोपाय न शान्तये ।
पयःपानं भुजङ्गानां केवलं विषवर्धनम् ॥

ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೋಪವೇ ಬರುವದು ಹೊರತು ಶಾಂತಗುಣ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಪಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಲು ಕುಡಿಸಿ ದರೂ ಅದರಿಂದ ವಿಷವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ

काकः कृष्णः पिकःकृष्णः को भेदः पिककाकयोः ।
वसन्तकाले सम्प्राप्ते काकः काकः पिकः पिकः ॥

ಕಾಗೆ ಮತ್ತು ಕೋಗಿಲೆ ಎರಡೂ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಕಪ್ಪಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಭೇದವೇನು ? ವಸಂತ ಋತುವು ಬಂದಾಗ ಕೋಗಿಲೆ ಮಧುರವಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತದೆ. ಕಾಗೆ ಕರ್ಣಕಠೋರವಾಗಿ ಕೂಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಇವೆರಡಕ್ಕು ಭೇದ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

छायामन्यस्य कुर्वन्ति स्वय तिष्ठन्ति चातपे ।
फलन्ति च परार्थेषु नात्महेतोर्महाद्रुमाः ॥

ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳು ತಾವು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿಯೇ ಸದಾ ಇರುತ್ತಾ ಇತರರಿಗೆ ನೆರಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಹಾಗೆಯೇ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ ಆಗಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸ್ವಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ.

उपकारिषु यः साधुः साधुत्वे तस्य को गुणः ।
अपकारिषु यः साधुः स साधुः सद्भिरुच्यते ॥

ತನಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವನು ಸಾಧುವಾಗಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವದು ಅಷ್ಟೇನು ವಿಶೇಷವಲ್ಲ. ಆದರೆ ತನಗೆ ಅಪಕಾರಮಾಡದವರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧುವಾಗಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುವವನನ್ನು ಸಜ್ಜನರು ಸಾಧುವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ

गुणवज्जनसंसर्गात् याति नीचोऽपि गौरवम् ।
पुष्पमालानुषङ्गेण सूत्रं शिरसि धार्यते ॥

ಸುಗುಣವಂತರ ಸಹವಾಸದ ದೆಸೆಯಿಂದ ನೀಚನೂ ಸಹ ಗೌರವಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಾನೆ. ಹೂಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ನಾರನ್ನು ಸಹ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವರಲ್ಲವೇ !

विकृतिं नैव गच्छन्ति सङ्गदोषेण साधवः ।
आवेष्टितं महासर्पैः चन्दनं न विषायते ॥

ಸಜ್ಜನರು ಸಹವಾಸದೋಷದಿಂದ ಎಂದಿಗಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವದಿಲ್ಲ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಚಂದನವೃಕ್ಷವು ಸರ್ಪಗಳಿಂದ ಸುತ್ತಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗೂ ವಿಷಯುಕ್ತವು ಆಗಲಾರದು ಅಲ್ಲವೇ !

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

महानुभावसंसर्गः कस्य नोन्नतिकारकः ।
रथ्याम्बु जाह्नवीसङ्गात् त्रिदशैरपि वन्द्यते ॥

ಮಹಾತ್ಮರೊಂದಿಗೆ ಸಹವಾಸ ಯಾರಿಗೆ ದೊಡ್ಡಸ್ಥಿತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲಾರದು ? ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದ ಮಳೆಯನೀರು ಗಂಗಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ದೇವತೆಗಳಿಂದಲೂ ವಂದಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಸುಪುತ್ರ

अजातमृतमूर्खाणां मृताजातौ सुतौ वरम् ।
सकृद्दुःखकरावाद्यौ, अन्तिमस्तु पदे पदे ॥

ಹುಟ್ಟದೇಯಿರುವನು, ಸತ್ತವನು, ಮೂರ್ಖನು, ಎಂಬ ಮೂರು ವಿಧ ಪುತ್ರರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು, ಎರಡನೇ ಪುತ್ರರು ಮೇಲು ಯಾಕೆಂದರೇ ಇವರು ಒಂದಾವರ್ತಿ ಮಾತ್ರವೇ ದುಃಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವರು. ಆದರೆ ಮೂರನೇ ಪುತ್ರನು ಮಾತ್ರ ಪದೇ ಪದೇ ದುಃಖವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವನು.

वरमेको गुणी पुत्रो न च मूर्खशतान्यपि ।
एकश्चन्द्रः तमो हन्ति न च तारागणोऽपि च ॥

ಗುಣವಂತನಾದ ಪುತ್ರನು ಒಬ್ಬನಿದ್ದರೂ ಸಾಕು. ದಡ್ಡರು ನೂರು ಜನರಿದ್ದರೂ ಉಪಯೋಗವೇನು ? ಚಂದ್ರನೊಬ್ಬನೇ ಕತ್ತಲು ನೀಗಲು ಸಾಕು. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಕತ್ತಲು ನೀಗಿಸಲಾರವು.

एकेनापि सुवृक्षेण पुष्पितेन सुगन्धिना ।
वासितं तद्वनं सर्वं सुपुत्रेण कुलं तथा ॥

ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೂಗಳು ಬಿಟ್ಟು, ಸುಗಂಧಯುಕ್ತವಾದ ಒಳ್ಳೆಯ ಮರವು ಒಂದೇ ಇದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ವನವೆಲ್ಲವೂ ಸುವಾಸನೆ ಉಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಹೇಗೆ ಇರುವುದೊ ಅದೇ ರೀತಿ ಸುಪುತ್ರನು ಒಬ್ಬನಿದ್ದರೂ ಅವನಿಂದ ಅವನ ವಂಶ ವೆಲ್ಲವೂ ಕೀರ್ತಿವಂತವಾಗುತ್ತದೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಉಪದೇಶ ವಾಕ್ಯಗಳು

सत्यं वद

ಸತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳು

धर्मं चर

ಧರ್ಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಿಸು

मातृदेवो भव

ತಾಯಿಯನ್ನು ದೈವದಂತೆ ನೋಡು

पितृदेवो भव

ತಂದೆಯನ್ನು ದೇವರಂತೆ ತಿಳಿ

आचार्यदेवो भव

ಗುರುವನ್ನು ದೇವರಂತೆ ಭಾವಿಸು

अतिथिदेवो भव

ಅತಿಥಿಯನ್ನು ದೇವರಂತೆ ಭಾವಿಸು

अन्नं न निन्द्यात्

ಆಹಾರವನ್ನು ನಿಂದಿಸಬಾರದು

श्रद्धया देयम्

ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ದಾನ ಮಾಡಬೇಕು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

अश्रद्धया अदेयम्

ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಲ್ಲದೆ ದಾನ ಮಾಡಬಾರದು

कर्मणि एव अधिकारः ते

ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ನಿನಗೆ ಅಧಿಕಾರ

गौरवं प्राप्यते दानात्

ದಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗೌರವ ಬರುತ್ತದೆ

सर्वं परवशं दुःखम्

ಪರಾಧೀನವಾದ ಸಮಸ್ತವೂ ದುಃಖದಾಯಕವು

सर्वं आत्मवशं सुखम्

ನಮ್ಮವಶವಾದ ಸಮಸ್ತವೂ ಸುಖದಾಯಕವು

मातासमं नास्ति शरीरपोषणम्

ಶರೀರ ಪೋಷಣೆಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಾಯಿಗೆ ಸಮವಾದುದು ಇಲ್ಲ

चिन्तासमं नास्ति शरीरशोषणम्

ಶರೀರವನ್ನು ಶೋಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆಗೆ ಸಮವಾದುದಿಲ್ಲ

भार्यासमं नास्ति शरीरतोषणम्

ಶರೀರವನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಸಮವಿಲ್ಲ

विद्यासमं नास्ति शरीरभूषणम्

ಶರೀರಕ್ಕೆ ಭೂಷಣವಾದುದು ವಿದ್ಯೆಗಿಂತ ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

परोपकाराय सतां विभूतयः

ಸತ್ಪುರುಷರ ಸಂಪತ್ತುಗಳು ಇತರರ ಉಪಕಾರಕ್ಕೇ ಉಪಯುಕ್ತ ವಾಗುವುವು

सन्तोषतुल्यं धनं अस्ति नान्यत्

ಸಂತೋಷಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಧನವು ಮತ್ತೊಂದಿಲ್ಲ

कालः करोति कार्याणि

ಕಾಲ ಸಮಸ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ

अति परिचयात् अवज्ञा

ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಚಯದ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ

अरक्षितं तिष्ठति दैवरक्षितम्

ಯಾರ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲದವನಿಗೆ ದೇವರು ರಕ್ಷಕನಾಗಿರುವನು

श्वः कार्यं अद्य कुर्वीत

ನಾಳೆ ಮಾಡಬೇಕಾದನ್ನು ಈ ದಿನವೇ ಮಾಡಬೇಕು

सत्सङ्गत्वे निस्सङ्गत्वम्

ಸಜ್ಜನರ ಸಹವಾಸಮಾಡಿದರೆ ಅನಿತ್ಯವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಆಶೆ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

कुर्यात् आहारं प्राणसन्धारणार्थम्

ಪ್ರಾಣಧಾರಣಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಭುಜಿಸಬೇಕು

संहतिः कार्यसाधिका

ಸಮೂಹವಾಗಿ ಸೇರಿದರೆ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆ ಆಗುತ್ತದೆ

न बन्धुमध्ये धनहीनजीवनम्

ಧನಹೀನವಾಗಿ ತನ್ನ ಬಂಧುಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಕೂಡದು

न वदति सुजनः करोत्येव

ಸತ್ಪುರುಷನಾದವನು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೇಳದೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವನು

कि जीवितेन पुरुषस्य निरक्षरेण

ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲದ ಪುರುಷನ ಜೀವಿತವು ವ್ಯರ್ಥ

गतानुगतिको लोकः

ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನರು ಒಬ್ಬ ಹೇಗೆ ಮಾಡುವನೋ ಅದರಂತೆಯೇ ಮತ್ತೊಬ್ಬನು ಕಾರಣ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು

विधिरहो बलवानिति मे मतिः

ದೈವವು ಅತಿ ಬಲವುಳ್ಳದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

दुःखिते कुरु दयाम्

ದುಃಖಪಡುವವನಲ್ಲಿ ದಯೆಯನ್ನು ತೋರಿಸು

सततं वाग्भूषणं भूषणम्

ವಾಕ್ಯ ಎಂಬ ಭೂಷಣ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಭೂಷಣ

विद्याविहीनः पशुः

ವಿದ್ಯೆಯಿಲ್ಲದವನು ಪಶುವಿಗೆ ಸಮಾನನು

लोकाः समस्ताः सुखिनो भवन्तु

ಸರ್ವ ಜನರೂ ಸುಖಿಗಳಾಗಿ ಇರಲಿ

सर्वे भद्राणि पश्यन्तु

ಎಲ್ಲ ಜನರೂ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಲಿ

ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः

ಓಂ ಶಾಂತಿ, ಶಾಂತಿ, ಶಾಂತಿ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಐದನೆಯ ಭಾಗ

ಧಾತುಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು

(धातवः क्रियापदानि च)

ಒಂದು ಮರದ ಭಾಗಗಳಾದ ಕೊಂಬೆಗಳು, ರೆಂಬೆಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು, ಪುಷ್ಪಗಳು, ಎಲೆಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳು ಅದರ ಬೇರುಗಳಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಜನಿಸುತ್ತವೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪದಗಳು—ನಾಮವಾಚಕಗಳು, ಸರ್ವನಾಮಗಳು, ಅವ್ಯಯಗಳು, ವಿಶೇಷಣಗಳು, ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು ಮೊದಲಾದ ಯಾವತ್ತೂ ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳು ಮೂಲಧಾತುಗಳಿಂದಲೇ ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2,000 ಧಾತುಗಳುಂಟು. ಇದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳು ಜನಿಸಿವೆ.

ಈ ಧಾತುಗಳು ಹತ್ತು ವಿಕರಣಗಳಾಗಿ ಭಾಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಒಂದೊಂದು ವಿಕರಣಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಕರಣ ಪ್ರತ್ಯಯ ಉಂಟು.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಧಾತುಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಧಾತುಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಸಂಸ್ಕೃತ ಕ್ರಿಯಾಗಳ ವಿಭಾಗಗಳು

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಧಾತುಗಳು (1) ಆತ್ಮನೇಪದಿ (2) ಪರಸ್ಮೈಪದಿ (3) ಉಭಯಪದಿಗಳೆಂದು ಮೂರು ವಿಧಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರತಿ ಧಾತುವಿಗೂ ಪತ್ತು ಲಕಾರಗಳುಂಟು. ಅದು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತ	ಕನ್ನಡ
1. लट्	ವರ್ತಮಾನಕಾಲ
2. लङ्	
3. लुङ्	ಭೂತಕಾಲ
4. लिट्	
5. लुट्	
6. लृट्	ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ
7. लृङ्	
8. विधिलिङ्	ವಿಧಿ
9. आशीर्लिङ्	ಆಶೀರ್ವಾದ
10. लोट्	ವಿಧಿ ಮತ್ತು ಆಶೀರ್ವಾದ

ಗಮನಿಸಿ :—ಮುಂದಿನ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವರ್ತಮಾನಕಾಲದಲ್ಲಿಯು, ಭೂತ (ಲಙ್) ಕಾಲದಲ್ಲಿಯು, ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿಯು (ಲೃಟ್) ವಿಧಿ (ವಿಧಿ ಲಿಙ್) ಯಲ್ಲಿಯು ರೂಪಗಳು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕಾಲವಾಚಕ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು

ವರ್ತಮಾನಕಾಲ

	ಪರಸ್ಮೈಪದ			ಆತ್ಮನೇಪದ		
ಪ್ರಥಮ ಪುರುಷ	ति	तः	अन्ति	ते	इते	अन्ते
ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ	सि	थः	थ	से	इथे	ध्वे
ಉತ್ತಮ ಪುರುಷ	मि	वः	मः	इ	वहे	महे

ಭೂತಕಾಲ

प्र.	त्	ताम्	अम्	त	इतां	अन्त
म.	स्	तम्	त	थाः	इथां	ध्वम्
उ.	अम्	व	म	इ	वहि	महि

ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ

प्र.	स्यति	स्यतः	स्यन्ति	स्यते	स्येते	स्यन्ते
म.	स्यसि	स्यथः	स्यथ	स्यसे	स्येथे	स्यध्वे
उ.	स्यामि	स्यावः	स्यामः	स्ये	स्यावहे	स्यामहे

ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ

प्र.	तु, तात्	तां	अन्तु	ताम्	इताम्	अन्ताम्
म.	–, तात्	तं	त	स्व	इथाम्	ध्वम्
उ.	आनि	आव	आम	ऐ	आवहै	आमहै

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪರಸ್ಮೈಪದ ಧಾತುಗಳು

गम् (गच्छ्) ಗಮ್ (ಗಚ್ಛ್) = ಹೋಗು

ವರ್ತಮಾನಕಾಲ

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಪ್ರ.	गच्छति ಗಚ್ಛತಿ ಅವನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ	गच्छतः ಗಚ್ಛತಃ ಅವರಿಬ್ಬರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ	गच्छन्ति ಗಚ್ಛಂತಿ ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
ಮ.	गच्छसि ಗಚ್ಛಸಿ ನೀನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿ	गच्छथः ಗಚ್ಛಥಃ ನೀವಿಬ್ಬರು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಿರಿ	गच्छथ ಗಚ್ಛಥ ನೀವು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಿರಿ
ಉ.	गच्छामि ಗಚ್ಛಾಮಿ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	गच्छावः ಗಚ್ಛಾವಃ ನಾವಿಬ್ಬರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	गच्छामः ಗಚ್ಛಾಮಃ ನಾವು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

ಭೂತಕಾಲ

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಪ್ರ.	अगच्छत् ಅಗಚ್ಛತ್ ಅವನು ಹೋದನು	अगच्छताम् ಅಗಚ್ಛತಾಂ ಅವರಿಬ್ಬರು ಹೋದರು	अगच्छन् ಅಗಚ್ಛನ್ ಅವರು ಹೋದರು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಮ.	अगच्छः ಅಗಚ್ಛಃ ನೀನು ಹೋದಿ	अगच्छतम् ಅಗಚ್ಛತಂ ನೀವಿಬ್ಬರು ಹೋದಿರಿ	अगच्छत ಅಗಚ್ಛತ ನೀವು ಹೋದಿರಿ
ಉ.	अगच्छम् ಅಗಚ್ಛಂ ನಾನು ಹೋದೆನು	अगच्छाव ಅಗಚ್ಛಾವ ನಾವಿಬ್ಬರು ಹೋದೆವು	अगच्छाम ಅಗಚ್ಛಾಮ ನಾವು ಹೋದೆವು

ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಪ್ರ.	गमिष्यति ಗಮಿಷ್ಯತಿ ಅವನು ಹೋಗುವನು	गमिष्यतः ಗಮಿಷ್ಯತಃ ಅವರಿಬ್ಬರು ಹೋಗುವರು	गमिष्यन्ति ಗಮಿಷ್ಯಂತಿ ಅವರು ಹೋಗುವರು
ಮ.	गमिष्यसि ಗಮಿಷ್ಯಸಿ ನೀನು ಹೋಗುವಿ	गमिष्यथः ಗಮಿಷ್ಯಥಃ ನೀವಿಬ್ಬರು ಹೋಗುವಿರಿ	गमिष्यथ ಗಮಿಷ್ಯಥ ನೀವು ಹೋಗುವಿರಿ
ಉ.	गमिष्यामि ಗಮಿಷ್ಯಾಮಿ ನಾನು ಹೋಗುವೆನು	गमिष्यावः ಗಮಿಷ್ಯಾವಃ ನಾವಿಬ್ಬರು ಹೋಗುವೆವು	गमिष्यामः ಗಮಿಷ್ಯಾಮಃ ನಾವು ಹೋಗುವೆವು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಪ್ರ.	गच्छतु गच्छतात्	गच्छताम्	गच्छन्तु
	ಗಚ್ಛತು ಗಚ್ಛತಾತ್	ಗಚ್ಛತಾಂ	ಗಚ್ಛಂತು
	ಅವನು ಹೋಗಲಿ	ಅವರಿಬ್ಬರು ಹೋಗಲಿ	ಅವರು ಹೋಗಲಿ
ಮ.	गच्छ गच्छतात्	गच्छतम्	गच्छत
	ಗಚ್ಛ ಗಚ್ಛತಾತ್	ಗಚ್ಛತಂ	ಗಚ್ಛತ
	ನೀನು ಹೋಗು	ನೀವಿಬ್ಬರು ಹೋಗಿರಿ	ನೀವು ಹೋಗಿರಿ
ಉ.	गच्छानि	गच्छाव	गच्छाम
	ಗಚ್ಛಾನಿ	ಗಚ್ಛಾವ	ಗಚ್ಛಾಮ
	ನಾನು ಹೋಗುತ್ತೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ	ನಾವು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಆತ್ಮನೇಪದ ಧಾತುರೂಪಗಳು

वृत् (ವೃತ್) = ಇರು

ವರ್ತಮಾನಕಾಲ

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಪ್ರ.	वर्तते ವರ್ತತೇ ಅವನು ಇರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ	वर्तेते ವರ್ತೇತೇ ಅವರಿಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ	वर्तन्ते ವರ್ತಂತೇ ಅವರು ಇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
ಮ.	वर्तसे ವರ್ತಸೇ ನೀನು ಇರುತ್ತಿದ್ದಿ	वर्तेथे ವರ್ತೇಥೇ ನೀವಿಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ	वर्तध्वे ವರ್ತಧ್ವೇ ನೀವು ಇರುತ್ತಿದ್ದೀರಿ
ಉ.	वर्ते ವರ್ತೇ ನಾನು ಇರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	वर्तावहे ವರ್ತಾವಹೇ ನಾವಿಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	वर्तामहे ವರ್ತಾಮಹೇ ನಾವು ಇರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

ಭೂತಕಾಲ

ಪ್ರ.	अवर्तत ಅವರ್ತತ ಅವನು ಇದ್ದನು	अवर्तेताम् ಅವರ್ತೇತಾಂ ಅವರಿಬ್ಬರು ಇದ್ದರು	अवर्तन्त ಅವರ್ತಂತ ಅವರು ಇದ್ದರು
ಮ.	अवर्तथाः ಅವರ್ತಥಾಃ ನೀನು ಇದ್ದಿ	अवर्तेथां ಅವರ್ತೇಥಾಂ ನೀವಿಬ್ಬರು ಇದ್ದಿರಿ	अवर्तध्वम् ಅವರ್ತಧ್ವಂ ನೀವು ಇದ್ದಿರಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಉ.	अवर्ते ಅವರ್ತೇ ನಾನು ಇದ್ದೆ	अवर्तावहि ಅವರ್ತಾವಹಿ ನಾವಿಬ್ಬರು ಇದ್ದೆವು	अवर्तामहि ಅವರ್ತಾಮಹಿ ನಾವು ಇದ್ದೆವು
		ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ	
ಪ್ರ.	वर्तिष्यते ವರ್ತಿಷ್ಯತೇ ಅವನು ಇರುವನು	वर्तिष्येते ವರ್ತಿಷ್ಯೇತೇ ಅವರಿಬ್ಬರು ಇರುವರು	वर्तिष्यन्ते ವರ್ತಿಷ್ಯಂತೇ ಅವರು ಇರುವರು
ಮ.	वर्तिष्यसे ವರ್ತಿಷ್ಯಸೇ ನೀನು ಇರುವಿ	वर्तिष्येथे ವರ್ತಿಷ್ಯೇಥೇ ನೀವಿಬ್ಬರು ಇರುವಿರಿ	वर्तिष्यध्वे ವರ್ತಿಷ್ಯಧ್ವೇ ನೀವು ಇರುವಿರಿ
ಉ.	वर्तिष्ये ವರ್ತಿಷ್ಯೇ ನಾನು ಇರುವೆ	वर्तिष्यावहे ವರ್ತಿಷ್ಯಾವಹೇ ನಾವಿಬ್ಬರು ಇರುವೆವು	वर्तिष्यामहे ವರ್ತಿಷ್ಯಾಮಹೇ ನಾವು ಇರುವೆವು
		ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ	
ಪ್ರ.	वर्तताम् ವರ್ತತಾಂ ಅವನು ಇರಲಿ	वर्तेताम् ವರ್ತೇತಾಂ ಅವರಿಬ್ಬರು ಇರಲಿ	वर्तन्ताम् ವರ್ತಂತಾಂ ಅವರು ಇರಲಿ
ಮ.	वर्तस्व ವರ್ತಸ್ವ ನೀನು ಇರು	वर्तेथाम् ವರ್ತೇಥಾಂ ನೀವಿಬ್ಬರು ಇರಿರಿ	वर्तध्वम् ವರ್ತಧ್ವಂ ನೀವು ಇರಿರಿ
ಉ.	वर्तै ವರ್ತೈ ನಾನು ಇರುತ್ತೇನೆ	वर्तावहै ವರ್ತಾವಹೈ ನಾವಿಬ್ಬರು ಇರುತ್ತೇವೆ	वर्तामहै ವರ್ತಾಮಹೈ ನಾವು ಇರುತ್ತೇವೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

कृ (कर्) ಕೃ (ಕರ್) = ಮಾಡು

(ಉಭಯಪದಿ)

ಪ ರ ಸ್ಮೈ ಪ ದ ರೂ ಪ ಗ ಳು

ವರ್ತಮಾನಕಾಲ

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಪ್ರ.	करोति ಕರೋತಿ ಅವನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ	कुरुतः ಕುರುತಃ ಅವರಿಬ್ಬರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ	कुर्वन्ति ಕುರ್ವಂತಿ ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
ಮ.	करोषि ಕರೋಷಿ ನೀನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿ	कुरुथः ಕುರುಥಃ ನೀವಿಬ್ಬರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ	कुरुथ ಕುರುಥ ನೀವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ
ಉ.	करोमि ಕರೋಮಿ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	कुर्वः ಕುರ್ವಃ ನಾವಿಬ್ಬರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	कुर्मः ಕುರ್ಮಃ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

ಭೂತಕಾಲ

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಪ್ರ.	अकरोत् ಅಕರೋತ್ ಅವನು ಮಾಡಿದನು	अकुरुतां ಅಕುರುತಾಂ ಅವರಿಬ್ಬರು ಮಾಡಿದರು	अकुर्वन् ಅಕುರ್ವನ್ ಅವರು ಮಾಡಿದರು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಮ.	अकरोः ಅಕರೋಃ ನೀನು ಮಾಡಿದಿ	अकुरुतं ಅಕುರುತಂ ನೀವಿಬ್ಬರು ಮಾಡಿದಿರಿ	अकुरुत ಅಕುರುತ ನೀವು ಮಾಡಿದಿರಿ
ಉ.	अकरवम् ಅಕರವಂ ನಾನು ಮಾಡಿದೆ	अकुर्व ಅಕುರ್ವ ನಾವಿಬ್ಬರು ಮಾಡಿದೆವು	अकुर्म ಅಕುರ್ಮ ನಾವು ಮಾಡಿದೆವು

ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ

ಪ್ರ.	करिष्यति ಕರಿಷ್ಯತಿ ಅವನು ಮಾಡುವನು	करिष्यतः ಕರಿಷ್ಯತಃ ಅವರಿಬ್ಬರು ಮಾಡುವರು	करिष्यन्ति ಕರಿಷ್ಯಂತಿ ಅವರು ಮಾಡುವರು
ಮ.	करिष्यसि ಕರಿಷ್ಯಸಿ ನೀನು ಮಾಡುವಿ	करिष्यथः ಕರಿಷ್ಯಥಃ ನೀವಿಬ್ಬರು ಮಾಡುವಿರಿ	करिष्यथ ಕರಿಷ್ಯಥ ನೀವು ಮಾಡುವಿರಿ
ಉ.	करिष्यामि ಕರಿಷ್ಯಾಮಿ ನಾನು ಮಾಡುವೆನು	करिष्यावः ಕರಿಷ್ಯಾವಃ ನಾವಿಬ್ಬರು ಮಾಡುವೆವು	करिष्यामः ಕರಿಷ್ಯಾಮಃ ನಾವು ಮಾಡುವೆವು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಪ್ರ.	करोतु, कुरुतात् ಕರೋತು, ಕುರುತಾತ್ ಅವನು ಮಾಡಲಿ	कुरुताम् ಕುರುತಾಂ ಅವರಿಬ್ಬರು ಮಾಡಲಿ	कुर्वन्तु ಕುರ್ವಂತು ಅವರು ಮಾಡಲಿ
ಮ.	कुरु, कुरुतात् ಕುರು, ಕುರುತಾತ್ ನೀನು ಮಾಡು	कुरुतम् ಕುರುತಂ ನೀವಿಬ್ಬರು ಮಾಡಿರಿ	कुरुत ಕುರುತ ನೀವು ಮಾಡಿರಿ
ಉ.	करवाणि ಕರವಾಣಿ ನಾನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ	करवाव ಕರವಾವ ನಾವಿಬ್ಬರು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ	करवाम ಕರವಾಮ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

अस् (ಅಸ್) = ಇರು

ಪ ರ ಸ್ಮೈ ಪ ದಿ

ವರ್ತಮಾನಕಾಲ

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಪ್ರ.	अस्ति	स्तः	सन्ति
	ಅಸ್ತಿ	ಸ್ತಃ	ಸಂತಿ
	ಅವನು	ಅವರಿಬ್ಬರು	ಅವರು
	ಇರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ	ಇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ	ಇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
ಮ.	असि	स्थः	स्थ
	ಅಸಿ	ಸ್ಥಃ	ಸ್ಥ
	ನೀನು	ನೀವಿಬ್ಬರು	ನೀವು
	ಇರುತ್ತಿದ್ದಿ	ಇರುತ್ತಿರುವಿರಿ	ಇರುತ್ತಿರುವಿರಿ
ಉ.	अस्मि	स्वः	स्मः
	ಅಸ್ಮಿ	ಸ್ವಃ	ಸ್ಮಃ
	ನಾನಿರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರಿರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ	ನಾವಿರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ

ಭೂತಕಾಲ

ಪ್ರ.	आसीत्	आस्ताम्	आसन्
	ಆಸೀತ್	ಆಸ್ತಾಂ	ಆಸನ್
	ಅವನಿದ್ದನು	ಅವರಿಬ್ಬರಿದ್ದರು	ಅವರಿದ್ದರು
ಮ.	आसीः	आस्तम्	आस्त
	ಆಸೀಃ	ಆಸ್ತಂ	ಆಸ್ತ
	ನೀನು ಇದ್ದಿ	ನೀವಿಬ್ಬರಿದ್ದಿರಿ	ನೀವಿದ್ದಿರಿ
ಉ.	आसम्	आस्व	आस्म
	ಆಸಮ್	ಆಸ್ವ	ಆಸ್ಮ
	ನಾನು ಇದ್ದೆ	ನಾವಿಬ್ಬರಿದ್ದೇವು	ನಾವಿದ್ದೇವು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಭವಿಷ್ಯತ್ಕಾಲ

ಪುರುಷ	ಏಕವ.	ದ್ವಿವ.	ಬಹುವ.
ಪ್ರ.	भविष्यति	भविष्यतः	भविष्यन्ति
	ಭವಿಷ್ಯತಿ	ಭವಿಷ್ಯತಃ	ಭವಿಷ್ಯಂತಿ
	ಅವನು ಇರುವನು	ಅವರಿಬ್ಬರಿರುವರು	ಅವರಿರುವರು
ಮ.	भविष्यसि	भविष्यथः	भविष्यथ
	ಭವಿಷ್ಯಸಿ	ಭವಿಷ್ಯಥಃ	ಭವಿಷ್ಯಥ
	ನೀನು ಇರುವಿ	ನೀವಿಬ್ಬರಿರುವಿರಿ	ನೀವಿರುವಿರಿ
ಉ.	भविष्यामि	भविष्यावः	भविष्यामः
	ಭವಿಷ್ಯಾಮಿ	ಭವಿಷ್ಯಾವಃ	ಭವಿಷ್ಯಾಮಃ
	ನಾನಿರುವೆನು	ನಾವಿಬ್ಬರಿರುವೆವು	ನಾವಿರುವೆವು

ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ

ಪ್ರ.	अस्तु, स्तात्	स्ताम्	सन्तु
	ಅಸ್ತು, ಸ್ತಾತ್	ಸ್ತಾಂ	ಸಂತು
	ಅವನು ಇರಲಿ	ಅವರಿಬ್ಬರಿರಲಿ	ಅವರಿರಲಿ
ಮ.	एधि, स्तात्	स्तम्	स्त
	ಏಧಿ, ಸ್ತಾತ್	ಸ್ತಂ	ಸ್ತ
	ನೀನು ಇರು	ನೀವಿಬ್ಬರಿರಿ	ನೀವಿರಿ
ಉ.	असानि	असाव	असाम
	ಅಸಾನಿ	ಅಸಾವ	ಅಸಾಮ
	ನಾನು ಇರುತ್ತೇನೆ	ನಾವಿಬ್ಬರಿರುತ್ತೇವೆ	ನಾವಿರುತ್ತೇವೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪ್ರಯೋಗಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿವೆ. (1) ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗಃ (कर्तरि प्रयोग:) (2) ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗಃ (कर्मणि प्रयोग:) (3) ಭಾವೇ ಪ್ರಯೋಗಃ (भावे प्रयोग:) ಭಾವೇ ಪ್ರಯೋಗ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ. ಕರ್ತರಿ, ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಕೆಳಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

ಪ್ರಯೋಗ	ಕರ್ತೃ	ಕರ್ಮ	ಕ್ರಿಯೆ
	अहं	पाठं	पठामि
ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ	ಅಹಂ	ಪಾಠಂ	ಪಠಾಮಿ
	ನಾನು	ಪಾಠವನ್ನು	ಓದುತ್ತಿದ್ದೇನೆ
	मया	पाठः	पठ्यते
ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ	ಮಯಾ	ಪಾಠಃ	ಪಠ್ಯತೇ
	ನನ್ನಿಂದ	ಪಾಠ	ಓದಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ

ಗಮನಿಸಿ:— ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಕರ್ತೃ ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕರ್ಮ ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೂ, ಕ್ರಿಯಾಪದ ಕರ್ತ್ರರ್ಥಕವಾಗಿಯೂ ಇರುವುವು. ಕರ್ತೃವಿರುವ ವಚನದಲ್ಲಿಯೇ ಕ್ರಿಯೆಯಿರುವುದು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳು

(ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ) / (ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ)

पिता बालं नयति
ಪಿತಾ ಬಾಲಂ ನಯತಿ
ತಂದೆ ಹುಡುಗನನ್ನು ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

पित्रा बालः नीयते
ಪಿತ್ರಾ ಬಾಲಃ ನೀಯತೇ
ತಂದೆಯಿಂದ ಹುಡುಗ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

अश्वाः जलं पिबन्ति
ಅಶ್ವಾಃ ಜಲಂ ಪಿಬಂತಿ
ಕುದುರೆಗಳು ನೀರನ್ನು ಕುಡಿಯುತ್ತಿವೆ

अश्वैः जलं पीयते
ಅಶ್ವೈಃ ಜಲಂ ಪೀಯತೇ
ಕುದುರೆಗಳಿಂದ ನೀರು ಕುಡಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ

गजः कासारं तरति
ಗಜಃ ಕಾಸಾರಂ ತರತಿ
ಆನೆ ಸರಸ್ಸನ್ನು ದಾಟುತ್ತಿದೆ

गजेन कासारः तीर्यते
ಗಜೇನ ಕಾಸಾರಃ ತೀರ್ಯತೇ
ಆನೆಯಿಂದ ಸರಸ್ಸು ದಾಟಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ

अग्निः गृहं दहति
ಅಗ್ನಿಃ ಗೃಹಂ ದಹತಿ
ಬೆಂಕಿ ಮನೆಯನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿದೆ

अग्निना गृहं दह्यते
ಅಗ್ನಿನಾ ಗೃಹಂ ದಹ್ಯತೇ
ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಮನೆ ಸುಡಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ

अहं गृहं पश्यामि
ಅಹಂ ಗೃಹಂ ಪಶ್ಯಾಮಿ
ನಾನು ಮನೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

मया गृहं दृश्यते
ಮಯಾ ಗೃಹಂ ದೃಶ್ಯತೇ
ನನ್ನಿಂದ ಮನೆಯು ನೋಡಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಕರ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗ)	(ಕರ್ಮಣಿ ಪ್ರಯೋಗ)
भटः देशं त्यजति	भटेन देशः त्यज्यते
ಭಟಃ ದೇಶಂ ತ್ಯಜತಿ	ಭಟೇನ ದೇಶಃ ತ್ಯಜ್ಯತೇ
ಭಟನು ದೇಶವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ	ಭಟನಿಂದ ದೇಶವು ಬಿಡಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ
भृत्यः भारं वहति	भृत्येन भारः उह्यते
ಭೃತ್ಯಃ ಭಾರಂ ವಹತಿ	ಭೃತ್ಯೇನ ಭಾರಃ ಉಹ್ಯತೇ
ಸೇವಕನು ಭಾರವನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ	ಸೇವಕನಿಂದ ಭಾರವು ಒಯ್ಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ
धाता नरान् सृजति	धात्रा नराः सृज्यते
ಧಾತಾ ನರಾನ್ ಸೃಜತಿ	ಧಾತ್ರಾ ನರಾಃ ಸೃಜ್ಯಂತೇ
ಬ್ರಹ್ಮ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ	ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದ ಮನುಷ್ಯರು ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ
अहं अन्नं खादामि	मया अन्नं खाद्यते
ಅಹಂ ಅನ್ನಂ ಖಾದಾಮಿ	ಮಯಾ ಅನ್ನಂ ಖಾದ್ಯತೇ
ನಾನು ಅನ್ನವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಿದ್ದೇನೆ	ನನ್ನಿಂದ ಅನ್ನವು ತಿನ್ನಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕೆಲವು ವರ್ತಮಾನಕಾಲದ ಕರ್ತ್ರರ್ಥಕ, ಕರ್ಮಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯಾಪದಗಳು

(ಧಾತುವು)	(ಕರ್ತ್ರರ್ಥಕ)	(ಕರ್ಮಾರ್ಥಕ)
गम् (गच्छ्)	गच्छति	गम्यते
ಗಮ್ (ಗಚ್ಛ್)	ಗಚ್ಛತಿ	ಗಮ್ಯತೇ
पठ्	पठति	पठ्यते
ಪಠ್	ಪಠತಿ	ಪಠ್ಯತೇ
त्यज्	त्यजति	त्यज्यते
ತ್ಯಜ್	ತ್ಯಜತಿ	ತ್ಯಜ್ಯತೇ
दह्	दहति	दह्यते
ದಹ್	ದಹತಿ	ದಹ್ಯತೆ
पा (पिब्)	पिबति	पीयते
ಪಾ (ಪಿಬ್)	ಪಿಬತಿ	ಪೀಯತೇ
कृ (कर्)	करोति	क्रियते
ಕೃ (ಕರ್)	ಕರೋತಿ	ಕ್ರಿಯತೇ
दा (यच्छ्)	यच्छति	दीयते
ದಾ (ಯಚ್ಛ್)	ಯಚ್ಛತಿ	ದೀಯತೇ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಧಾತುವು)	(ಕರ್ತ್ರರ್ಥಕ)	(ಕರ್ಮಾರ್ಥಕ)
वह् ವಹ್	वहति ವಹತಿ	उह्यते ಉಹ್ಯತೇ
दृश् (पश्य्) ದೃಶ್ (ಪಶ್ಯ್)	पश्यति ಪಶ್ಯತೇ	दृश्यते ದೃಶ್ಯತೇ
स्था (तिष्ठ्) ಸ್ಥಾ (ತಿಷ್ಠ್)	तिष्ठति ತಿಷ್ಠತಿ	स्थीयते ಸ್ಥೀಯತೇ
नी (नय्) ನೀ (ನಯ್)	नयति ನಯತಿ	नीयते ನೀಯತೇ
भू (भव्) ಭೂ (ಭವ್)	भवति ಭವತಿ	भूयते ಭೂಯತೇ
लिख् ಲಿಖ್	लिखति ಲಿಖತಿ	लिख्यते ಲಿಖ್ಯತೇ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕೆಲವು ಧಾತುಜನ್ಯಪದಗಳು ಮತ್ತು ಅವ್ಯಯಗಳು

(a) (1) ಧಾತುಗಳಿಗೆ (ಪರಸ್ಮೈಪದಿ) ತುದಿಯಲ್ಲಿ 'ಅತ್' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೇ ಶತ್ರಂತ ಪದಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. (2) ಆತ್ಮನೇ ಪದ ಧಾತುಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ 'ಆನ' ಅಥವಾ 'ಮಾನ' ಸೇರಿಸಿದರೇ ಶಾನಜಂತಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಉದಾ :—(1) गच्छ् + अत् = गच्छत्
ಗಚ್ಛ್ + ಅತ್ = ಗಚ್ಛತ್ = ಹೋಗುತ್ತಿರುವನು

ಉದಾ :—(2) लभ् + मान = लभमान
ಲಭ್ + ಮಾನ = ಲಭಮಾನ = ಹೊಂದಿರುವವನು

(b) ಧಾತುವುಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ 'ತುಮುನ್' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೇ ತುಮುನ್ನಂತ ಅವ್ಯಯಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಉದಾ :— गम् + तुम् = गन्तुम्
ಗಮ್ + ತುಮ್ = ಗಂತುಂ = ಹೋಗುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ

(c) ಧಾತುಗಳಿಗೆ ತುದಿಯಲ್ಲಿ 'ತ್ವಾ' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೇ ಕ್ತ್ವಾರ್ಥಕ ಅವ್ಯಯಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಉದಾ :— श्रु + त्वा = श्रुत्वा
ಶ್ರು + ತ್ವಾ = ಶ್ರುತ್ವಾ = ಕೇಳಿ

(d) ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಸರ್ಗಗಳು ಸೇರಿದಲ್ಲಿ 'ತ್ವಾ' ಕ್ಕೆ ಬದಲು 'ಯ' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವದು.

ಉದಾ :— अनु + भू + य = अनुभूय
ಅನು + ಭೂ + ಯ = ಅನುಭೂಯ = ಅನುಭವಿಸಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(e) (1) ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ತ, ತವತ್ ಸೇರಿದಲ್ಲಿ ಕರ್ತ್ರರ್ಥಕ ನಿಷ್ಠಾಂತ ಶಬ್ದಗಳೆಂದು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಉದಾ:— ಗತಃ, ಗತವಾನ್ = ಹೋದವನು ಮೊ॥

(2) 'ತ' ಎಂಬುದು ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಾಗ ಧಾತುವಿಗೆ ಭೂತಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಾರ್ಥಕವೂ ಆಗುವುದು.

ಉದಾ:— ಕೃ + ತಂ = ಕೃತಂ = ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು

(f) ಧಾತುವಿಗೆ ವಿಧ್ಯರ್ಥದಲ್ಲಿ ತುದಿಯಲ್ಲಿ 'ತವ್ಯ' 'ಅನೀಯ' ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು ಸೇರಿದಲ್ಲಿ ಕರ್ಮಾರ್ಥಕ ತವ್ಯಾಂತ, ಅನೀಯರಂತ ಶಬ್ದಗಳು ಆಗುವುವು.

ಉದಾ:— ಗಂ + ತವ್ಯಂ = ಗಂತವ್ಯಂ = ಹೋಗಲ್ಪಡಬೇಕು
ಕೃ + ಅನೀಯಂ = ಕರಣೀಯಂ = ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕು

ಗಮನಿಸಿ :— ಇದುವರೆಗು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟ ಧಾತುನಿಷ್ಪನ್ನಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(a) ಶತೃಂತಶಬ್ದಗಳಿಂದ ವಾಕ್ಯಗಳು

(ಕರ್ತೃ)	(ಶತೃಂತಶಬ್ದ)	(ಕ್ರಿಯೆ)
रामः	गच्छन्	अवर्तत
ರಾಮಃ	ಗಚ್ಛನ್	ಅವರ್ತತ
ರಾಮ	ಹೋಗುತ್ತಾಯಿರುವನಾಗಿ	ಇದ್ದನು
सीता	वदन्ती	अभवत्
ಸೀತಾ	ವದಂತೀ	ಅಭವತ್
ಸೀತೆ	ಮಾತನಾಡುತ್ತಾಯಿರುವಳಾಗಿ	ಇದ್ದಳು
बालः	क्रीडन्	अपश्यत
ಬಾಲಃ	ಕ್ರೀಡನ್	ಅಪಶ್ಯತ್
ಹುಡುಗ	ಆಡುತ್ತಾಯಿರುವನಾಗಿ	ನೋಡಿದನು
कर्म	कुर्वन्	अपतत्
ಕರ್ಮ	ಕುರ್ವನ್	ಅಪತತ್
ಕೆಲಸವನ್ನು	ಮಾಡುತ್ತಾಯಿರುವವನಾಗಿ	ಬಿದ್ದನು
अहं	खादन्	अस्मि
ಅಹಂ	ಖಾದನ್	ಅಸ್ಮಿ
ನಾನು	ತಿನ್ನುತ್ತಾಯಿರುವನಾಗಿ	ಇದ್ದೇನೆ
सः	धावन्	पिबति
ಸಃ	ಧಾವನ್	ಪಿಬತಿ
ಅವನು	ಓಡುತ್ತಾಯಿರುವನಾಗಿ	ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಕರ್ತೃ)	(ಶತ್ರಂತಶಬ್ದ)	(ಕ್ರಿಯೆ)
त्वं	पिबन्	आगच्छसि
ತ್ವಂ	ಪಿಬನ್	ಆಗಚ್ಛಸಿ
ನೀನು	ಕುಡಿಯುತ್ತಾಯಿರುವವನಾಗಿ	ಬರುತ್ತಿದ್ದಿ
पुस्तकं	पश्यन्	लिखति
ಪುಸ್ತಕಂ	ಪಶ್ಯನ್	ಲಿಖತಿ
ಪುಸ್ತಕವನ್ನು	ನೋಡುಯಿರುವವನಾಗಿ	ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
कथां	कथयन्	अस्ति
ಕಥಾಂ	ಕಥಯನ್	ಅಸ್ತಿ
ಕತೆಯನ್ನು	ಹೇಳುತ್ತಾಯಿರುವವನಾಗಿ	ಇರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

ಗಮನಿಸಿ :—ವಿಶೇಷಣಗಳಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಶತ್ರಂತ ಪದಗಳು ವಿಶೇಷ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಲಿಂಗಗಳಾಗಿ ಆಗುವುವು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(b) ತುಮುನ್ನಂತ ಪದಗಳು (ಅವ್ಯಯಗಳು)

(ಕರ್ತೃ)	(ತುಮುನ್ನಂತ)	(ಕ್ರಿಯೆ)
अहं	गन्तुं	इच्छामि
ಅಹಂ	ಗಂತುಂ	ಇಚ್ಛಾಮಿ
ನಾನು	ಹೋಗುವದಕ್ಕೆ	ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ
मातरं	द्रष्टुं	गच्छति
ಮಾತರಂ	ದ್ರಷ್ಟುಂ	ಗಚ್ಛತಿ
ತಾಯಿಯನ್ನು	ನೋಡುವದಕ್ಕೆ	ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
माधवः	पठितुं	इच्छति
ಮಾಧವಃ	ಪಠಿತುಂ	ಇಚ್ಛತಿ
ಮಾಧವನು	ಓದುವದಕ್ಕೆ	ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
बालः	क्रीडितुं	आगच्छति
ಬಾಲಃ	ಕ್ರೀಡಿತುಂ	ಆಗಚ್ಛತಿ
ಹುಡುಗ	ಆಡುವದಕ್ಕೆ	ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
त्वं	कर्तुं	शक्नोषि
ತ್ವಂ	ಕರ್ತುಂ	ಶಕ್ನೋಷಿ
ನೀನು	ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ	ಶಕ್ತನಾಗುತ್ತಿದ್ದಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಕರ್ತೃ)	(ತುಮುನ್ನಂತ)	(ಕ್ರಿಯೆ)
सः	लिखितुं	पठति
ಸಃ	ಲಿಖಿತುಂ	ಪಠತಿ
ಅವನು	ಬರೆಯುವದಕ್ಕೆ	ಓದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
अहं	धावितुं	प्रयते
ಅಹಂ	ಧಾವಿತುಂ	ಪ್ರಯತೇ
ನಾನು	ಓದಲಿಕ್ಕೆ	ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ
गोपालः	खादितुं	गतवान्
ಗೋಪಾಲಃ	ಖಾದಿತುಂ	ಗತವಾನ್
ಗೋಪಾಲ	ತಿನ್ನುವದಕ್ಕೆ	ಹೋದನು
रामः	पठितुं	याति
ರಾಮಃ	ಪಠಿತುಂ	ಯಾತಿ
ರಾಮ	ಓದುವದಕ್ಕೆ	ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
जलं	पातुं	धावति
ಜಲಂ	ಪಾತುಂ	ಧಾವತಿ
ನೀರನ್ನು	ಕುಡಿಯುವದಕ್ಕೆ	ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(c) ಕ್ತ್ವಾ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು

(ಕರ್ತೃ)	(ಕ್ತ್ವಾಂತ)	(ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳು)
पाठशालां	गत्वा	पाठं पठति
ಪಾಠಶಾಲಾಂ	ಗತ್ವಾ	ಪಾಠಂ ಪಠತಿ
ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ	ಹೋಗಿ	ಪಾಠವನ್ನೋದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
पाठं	पठित्वा	पुस्तके लिखति
ಪಾಠಂ	ಪಠಿತ್ವಾ	ಪುಸ್ತಕೇ ಲಿಖತಿ
ಪಾಠವನ್ನು	ಓದಿ	ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
अन्नं	खादित्वा	सुखं निद्राति
ಅನ್ನಂ	ಖಾದಿತ್ವಾ	ಸುಖಂ ನಿದ್ರಾತಿ
ಅನ್ನವನ್ನು	ತಿಂದು	ಸುಖವಾಗಿ ನಿದ್ದೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
उद्याने	क्रीडित्वा	वेगेन धावति
ಉದ್ಯಾನೇ	ಕ್ರೀಡಿತ್ವಾ	ವೇಗೇನ ಧಾವತಿ
ಉದ್ಯಾನವನದಲ್ಲಿ	ಆಡಿ	ವೇಗ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
स्नानं	कृत्वा	भोजनं करोति
ಸ್ನಾನಂ	ಕೃತ್ವಾ	ಭೋಜನಂ ಕರೋತಿ
ಸ್ನಾನವನ್ನು	ಮಾಡಿ	ಊಟವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಕರ್ತೃ)	(ಕ್ತ್ವಾಂತ)	(ಕ್ರಿಯಾದಿಗಳು)
अत्र	स्थित्वा	सूर्यं पश्यति
ಅತ್ರ	ಸ್ಥಿತ್ವಾ	ಸೂರ್ಯಂ ಪಶ್ಯತಿ
ಇಲ್ಲಿ	ನಿಂತುಕೊಂಡು ಸೂರ್ಯನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ	
मार्गे	धावित्वा	पतति
ಮಾರ್ಗೇ	ಧಾವಿತ್ವಾ	ಪತತಿ
ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ	ಓಡಿ	ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
चन्द्रं	दृष्ट्वा	हसति
ಚಂದ್ರಂ	ದೃಷ್ಟ್ವಾ	ಹಸತಿ
ಚಂದ್ರನನ್ನು	ನೋಡಿ	ನಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
वने	अटित्वा	श्राम्यति
ವನೇ	ಅಟಿತ್ವಾ	ಶ್ರಾಮ್ಯತಿ
ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ	ತಿರುಗಾಡಿ	ಶ್ರಮಪಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
अहं	स्नात्वा	खादामि
ಅಹಂ	ಸ್ನಾತ್ವಾ	ಖಾದಾಮಿ
ನಾನು	ಸ್ನಾನಮಾಡಿ	ತಿನ್ನುತ್ತೇನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(d) ಲ್ಯಬಂತ ಅವ್ಯಯಗಳು

(ಕರ್ಮ)	(ಲ್ಯಬಂತಾವ್ಯಯ)	(ಕ್ರಿಯೆ)
अत्र	आगत्य	वदति
ಅತ್ರ	ಆಗತ್ಯ	ವದತಿ
ಇಲ್ಲಿಗೆ	ಬಂದು	ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
तं	अनुगम्य	करोति
ತಂ	ಅನುಗಮ್ಯ	ಕರೋತಿ
ಅವನನ್ನು	ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ	ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
पाठं	विलिख्य	दर्शयति
ಪಾಠಂ	ವಿಲಿಖ್ಯ	ದರ್ಶಯತಿ
ಪಾಠವನ್ನು	ಬರೆದು	ನೋಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
जलं	निपीय	गच्छति
ಜಲಂ	ನಿಪೀಯ	ಗಚ್ಛತಿ
ನೀರನ್ನು	ಕುಡಿದು	ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
देवं	संदृश्य	नमति
ದೇವಂ	ಸಂದೃಶ್ಯ	ನಮತಿ
ದೇವರನ್ನು	ಸಂದರ್ಶಿಸಿ	ನಮಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಕರ್ತೃ)	(ಲ್ಯಬಂತಾವ್ಯಯ)	(ಕ್ರಿಯೆ)
ग्रामात्	प्रस्थाय	आगच्छति
ಗ್ರಾಮಾತ್	ಪ್ರಸ್ಥಾಯ	ಆಗಚ್ಛತಿ
ಗ್ರಾಮದದಸೆಯಿಂದ	ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿ	ಹೋದನು
सहसा	प्रधाव्य	अपश्यत्
ಸಹಸಾ	ಪ್ರಧಾವ್ಯ	ಅಪಶ್ಯತ್
ಬೇಗ	ಓಡಿ	ನೋಡಿದನು
सर्वे	सम्भूय	तिष्ठन्ति
ಸರ್ವೇ	ಸಂಭೂಯ	ತಿಷ್ಠಂತಿ
ಎಲ್ಲರು	ಕಲಿತು	ನಿಂತಿಗುತ್ತಾರೆ
पादयोः	निपत्य	प्रार्थयते
ಪಾದಯೋಃ	ನಿಪತ್ಯ	ಪ್ರಾರ್ಥಯತೇ
ಪಾದಗಳಲ್ಲಿ	ಬಿದ್ದು	ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
मित्रं	सन्त्यज्य	गच्छामि
ಮಿತ್ರಂ	ಸಂತ್ಯಜ್ಯ	ಗಚ್ಛಾಮಿ
ಮಿತ್ರನನ್ನು	ಬಿಟ್ಟು	ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ

ಗಮನಿಸಿ:— ಈ [illegible] ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(e) ಕ್ತವತು ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಶಬ್ದಗಳು

(ಕರ್ತೃ)	(ಕರ್ಮಾದಿಗಳು)	(ಕ್ತವತ್ವಂತ)
गोपालः	पाठशालां	गतवान्
ಗೋಪಾಲಃ	ಪಾಠಶಾಲಾಂ	ಗತವಾನ್
ಗೋಪಾಲನು	ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ	ಹೋದನು
सः	ग्रामात्	आगतवान्
ಸಃ	ಗ್ರಾಮಾತ್	ಆಗತವಾನ್
ಅವನು	ಗ್ರಾಮದಜನಸೆಯಿಂದ	ಬಂದನು
रात्रौ	सम्यक्	पठितवान्
ರಾತ್ರೌ	ಸಮ್ಯಕ್	ಪಠಿತವಾನ್
ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ	ಚೆನ್ನಾಗಿ	ಓದಿದನು
गुरुः	स्नानं	कृतवान्
ಗುರುಃ	ಸ್ನಾನಂ	ಕೃತವಾನ್
ಗುರುವು	ಸ್ನಾನವನ್ನು	ಮಾಡಿದನು
चोरः	चोरयित्वा	धावितवान्
ಚೋರಃ	ಚೋರಯಿತ್ವಾ	ಧಾವಿತವಾನ್
ಕಳ್ಳ	ಕಳ್ಳತನಮಾಡಿ	ಓಡಿಹೋದನು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಕರ್ತ)	(ಕರ್ಮಾದಿಗಳು)	(ಕ್ತವತ್ವಂತ)
कुक्कुरः	कूपे	पतितवान्
ಕುಕ್ಕುರಃ	ಕೂಪೇ	ಪತಿತವಾನ್
ನಾಯಿ	ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ	ಬಿದ್ದಿತು
बलीवर्दः	तृणानि	खादितवान्
ಬಲೀವರ್ದಃ	ತೃಣಾನಿ	ಖಾದಿತವಾನ್
ಎತ್ತು	ಹುಲ್ಲನ್ನು	ತಿಂದಿತು
मयूरः	सर्पं	दृष्टवान्
ಮಯೂರಃ	ಸರ್ಪಂ	ದೃಷ್ಟವಾನ್
ನವಿಲು	ಹಾವನ್ನು	ನೋಡಿತು
रुग्णः	औषधं	पीतवान्
ರುಗ್ಣಃ	ಔಷಧಂ	ಪೀತವಾನ್
ರೋಗಿ	ಮದ್ದನ್ನು	ಕುಡಿದನು

ಸೂಚನೆ :— ಈ 'ಕ್ತವತು' ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಶಬ್ದಗಳು ವಿಶೇಷಣಗಳಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(f) ಭೂತಕಾಲಿಕ ಕ್ತಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಶಬ್ದಗಳು

(ಕರ್ತೃ)	(ಕರ್ಮ)	(ಕ್ತಪ್ರ. ಶಬ್ದಗಳು)
रामेण	ग्रामः	गतः
ರಾಮೇಣ	ಗ್ರಾಮಃ	ಗತಃ
ರಾಮನಿಂದ	ಗ್ರಾಮವು	ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟಿತು
बालेन	उद्याने	क्रीडितम्
ಬಾಲೇನ	ಉದ್ಯಾನೇ	ಕ್ರೀಡಿತಂ
ಹುಡುಗನಿಂದ	ತೋಟದಲ್ಲಿ	ಆಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು
मया	गृहे	स्थितम्
ಮಯಾ	ಗೃಹೇ	ಸ್ಥಿತಂ
ನನ್ನಿಂದ	ಮನೆಯಲ್ಲಿ	ಇರಲ್ಪಟ್ಟಿತು
त्वया	किं	कृतम्
ತ್ವಯಾ	ಕಿಂ	ಕೃತಂ ?
ನಿನ್ನಿಂದ	ಏನು	ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು ?
बालेन	सत्वरं	धावितम्
ಬಾಲೇನ	ಸತ್ವರಂ	ಧಾವಿತಂ
ಹುಡುಗನಿಂದ	ಬೇಗ	ಓಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಕರ್ತೃ)	(ಕರ್ಮ)	(ಕ್ತಪ್ರ. ಶಬ್ದಗಳು)
पित्रे	पत्रं	लिखितम्
ಪಿತ್ರೇ	ಪತ್ರಂ	ಲಿಖಿತಂ
ತಂದೆಗೋಸ್ಕರ	ಪತ್ರವು	ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು
सीता	हनुमता	दृष्टा
ಸೀತಾ	ಹನುಮತಾ	ದೃಷ್ಟಾ
ಸೀತೆಯು	ಹನುಮಂತನಿಂದ	ನೋಡಲ್ಪಟ್ಟಳು
वृक्षे	काकः	उपविष्टः
ವೃಕ್ಷೇ	ಕಾಕಃ	* ಉಪವಿಷ್ಟಃ
ಮರದಲ್ಲಿ	ಕಾಗೆ	ಕೂತಿತು
मत्स्यः	तटाके	पतितः
ಮತ್ಸ್ಯಃ	ತಟಾಕೇ	* ಪತಿತಃ
ಮೀನು	ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ	ಬಿದ್ದಿತು

---

* ಗಮನಿಸಿ :— ಕ್ತಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಶಬ್ದಗಳು ಕರ್ತ್ರರ್ಥಕವಾಗಿಯೂ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(೪) ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ ಕರ್ಮಾರ್ಥಕ 'ತವ್ಯ' ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ ಶಬ್ದಗಳು

(ಕರ್ತೃ)	(ಕರ್ಮ)	(ತವ್ಯಪ್ರ ಶಬ್ದಗಳು)
मया	सन्मार्गे	गन्तव्यम्
ಮಯಾ	ಸನ್ಮಾರ್ಗೇ	ಗಂತವ್ಯಂ
ನನ್ನಿಂದ	ಒಳ್ಳೇಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ	ಹೋಗಲ್ಪಡಬೇಕು
त्वया	उद्याने	क्रीडितव्यम्
ತ್ವಯಾ	ಉದ್ಯಾನೇ	ಕ್ರೀಡಿತವ್ಯಂ
ನಿನ್ನಿಂದ	ತೋಟದಲ್ಲಿ	ಆಡಲ್ಪಡಬೇಕು
वर्षासु	गृहे	स्थातव्यम्
ವರ್ಷಾಸು	ಗೃಹೇ	ಸ್ಥಾತವ್ಯಂ
ಮಳೆಕಾಲದಲ್ಲಿ	ಮನೆಯಲ್ಲಿ	ಇರಲ್ಪಡಬೇಕು
पुण्यं	कर्म	कर्तव्यम्
ಪುಣ್ಯಂ	ಕರ್ಮ	ಕರ್ತವ್ಯಂ
ಪುಣ್ಯವಾದ	ಕಾರ್ಯ	ಮಾಡಲ್ಪಡಬೇಕು
युद्धे	अशक्तैः	धावितव्यम्
ಯುದ್ಧೇ	ಅಶಕ್ತೈಃ	ಧಾವಿತವ್ಯಂ
ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ	ಶಕ್ತಿಹೀನರಿಂದ	ಓಡಲ್ಪಡಬೇಕು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಕರ್ತ)	(ಕರ್ಮ)	(ತವ್ಯಪ್ರ. ಶಬ್ದಗಳು)
शुद्धं	अन्नं	खादितव्यम्
ಶುದ್ಧಂ	ಅನ್ನಂ	ಖಾದಿತವ್ಯಂ
ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ	ಅನ್ನವು	ತಿನ್ನಲ್ಪಡಬೇಕು
अद्भुतं	नाटकं	द्रष्टव्यम्
ಅದ್ಭುತಂ	ನಾಟಕಂ	ದ್ರಷ್ಟವ್ಯಂ
ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾದ	ನಾಟಕವು	ನೋಡಲ್ಪಡಬೇಕು
रुग्णैः	औषधं	पातव्यम्
ರುಗ್ಣೈಃ	ಔಷಧಂ	ಪಾತವ್ಯಂ
ರೋಗಿಗಳಿಂದ	ಮದ್ದು	ಕುಡಿಯಲ್ಪಡಬೇಕು
सर्वैः	सत्यं	वक्तव्यम्
ಸರ್ವೈಃ	ಸತ್ಯಂ	ವಕ್ತವ್ಯಂ
ಎಲ್ಲರಿಂದಲು	ಸತ್ಯವು	ಹೇಳಲ್ಪಡಬೇಕು
माणवकैः	पाठः	पठितव्यः
ಮಾಣವಕೈಃ	ಪಾಠಃ	ಪಠಿತವ್ಯಃ
ಬಾಲರಿಂದ	ಪಾಠವು	ಓದಲ್ಪಡಬೇಕು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಉಪಸರ್ಗಗಳು

ಉಪಸರ್ಗಗಳು ಧಾತುಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. (1) ಇವು ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಧಾತುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ದೃಢಯಿಸುತ್ತವೆ. (2) ಆದರೇ ಇವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಧಾತುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತವೆ.

(1) शंस् (ಶಂಸ್) = ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡು, शस्तः (ಶಸ್ತಃ) = ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು, प्रशस्तः (ಪ್ರಶಸ್ತಃ) = ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. (2) हृ (हर) ಹರ್ = ಒಯ್ಯು. ಇದರ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅರ್ಥವು ಉಪಸರ್ಗಗಳಿಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿಚಿ ಎಂದು ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ:—

(a) प्रहारः (ಪ್ರಹಾರಃ) = ಪೆಟ್ಟು
(b) आहारः (ಆಹಾರಃ) = ಆಹಾರವು
(c) संहारः (ಸಂಹಾರಃ) = ಕೊಲ್ಲೋಣವು
(d) विहारः (ವಿಹಾರಃ) = ಆಟ ಆಡುವದು
(e) परिहारः (ಪರಿಹಾರಃ) = ಬಿಡೋಣವು

ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಶ್ಲೋಕ:

उपसर्गेण धात्वर्थो बलादन्यत्र नीयते ।
प्रहाराहार संहारविहार परिहारवत् ॥

ಧಾತುವಿಗೆ ಉಪಸರ್ಗವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೇ ಧಾತುವಿನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಅರ್ಥ ಬದಲಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟು, ಬೇರೇ ಅರ್ಥವು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಹಾರ, ಆಹಾರ, ಸಂಹಾರ, ವಿಹಾರ, ಪರಿಹಾರ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ತೋರುತ್ತದೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಉಪಸರ್ಗ)	(ಅರ್ಥ)	(ಉದಾಹರಣ)
अति ಅತಿ	= ಮಿಂಚಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ	अतिक्राम्यति ಅತಿಕ್ರಾಮ್ಯತಿ ದಾಟಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ
अधि ಅಧಿ	= ಅಧಿಕವಾಗಿ	अधिगच्छति ಅಧಿಗಚ್ಛತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಅಥವಾ ತಿಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
अनु ಅನು	= ಅನಂತರ, ಅನುಸರಿಸಿ, ಅದರಂತೆ	अनुयाति ಅನುಯಾತಿ ಹಿಂಬಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
अभि ಅಭಿ	= ಹತ್ತಿರ, ಅದಕ್ಕೆ, ವರೆಗು	अभिगच्छति ಅಭಿಗಚ್ಛತಿ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
अव ಅವ	= ಕೆಳಗೆ	अवरोहति ಅವರೋಹತಿ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
आ ಆ	= ಮೊದಲು, ವರೆಗೂ	आबाल्यात् ಆಬಾಲ್ಯಾತ್ ಬಾಲ್ಯ ಮೊದಲುಮಾಡಿ
आ ಆ		आगच्छति ಆಗಚ್ಛತಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
उद् ಉದ್	= ಮೇಲಕ್ಕೆ, ಹೆಚ್ಚಾಗಿ	उद्गच्छति ಉದ್ಗಚ್ಛತಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಉಪಸರ್ಗ)	(ಅರ್ಥ)	(ಉದಾಹರಣ)
उप		उपयाति
ಉಪ = ಹತ್ತಿರ, ಸೇರಿದಹಾಗೆ		ಉಪಯಾತಿ
		ಸಮೀಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
नि		निषीदति
ನಿ = ಕೆಳಗೆ, ಒಳಗೆ, ಮೇಲೆ		ನಿಷೀದತಿ
		ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
निस्, ನಿಸ್, निर्, ನಿರ್	= ಹೊರಗೆ	निष्क्रामति
		ನಿಷ್ಕ್ರಾಮತಿ
		ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
प्रति		प्रतिवदति
ಪ್ರತಿ = ಕುರಿತು, ಎದುರಾಗಿ		ಪ್ರತಿವದತಿ
		ಜವಾಬು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
प्र		प्रधावति
ಪ್ರ = ಮುಂಚೆ, ಮುಂದಕ್ಕೆ		ಪ್ರಧಾವತಿ
		ಮುಂದೆ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
वि		विस्मरति
ವಿ = ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಬೇರೆಮಾಡಿ		ವಿಸ್ಮರತಿ
		ಮರೆತು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ
सम्		सङ्गच्छते
ಸಂ = ಒಂದಿಗೆ, ಪರಸ್ಪರ		ಸಂಗಚ್ಛತೇ
		ಸೇರಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ವಿಧ್ಯರ್ಥಕ — ನಿಷೇಧಾರ್ಥಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು

(ವಿ. ಕ್ರಿ.)	(ನಿ. ಕ್ರಿ.)
त्वं गच्छ	त्वं मा गच्छ
ತ್ವಂ ಗಚ್ಛ	ತ್ವಂ ಮಾ ಗಚ್ಛ
ನೀನು ಹೋಗು	ನೀನು ಹೋಗಬೇಡ
त्वं आगच्छ	त्वं मा आगच्छ
ತ್ವಂ ಆಗಚ್ಛ	ತ್ವಂ ಮಾ ಆಗಚ್ಛ
ನೀನು ಬಾ	ನೀನು ಬರಬೇಡ
त्वं वद	त्वं मा वद
ತ್ವಂ ವದ	ತ್ವಂ ಮಾ ವದ
ನೀನು ಮಾತನಾಡು	ನೀನು ಮಾತನಾಡಬೇಡ
त्वं पठ	त्वं मा पठ
ತ್ವಂ ಪಠ	ತ್ವಂ ಮಾ ಪಠ
ನೀನು ಓದು	ನೀನು ಓದಬೇಡ
त्वं लिख	त्वं मा लिख
ತ್ವಂ ಲಿಖ	ತ್ವಂ ಮಾ ಲಿಖ
ನೀನು ಬರಿ	ನೀನು ಬರಿಯಬೇಡ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ವಿ. ಕ್ರಿ.)	(ನಿ. ಕ್ರಿ.)
त्वं तिष्ठ	त्वं मा तिष्ठ
ತ್ವಂ ತಿಷ್ಠ	ತ್ವಂ ಮಾ ತಿಷ್ಠ
ನೀನು ನಿಂತಿರು	ನೀನು ನಿಂತಿರಬೇಡ
त्वं कुरु	त्वं मा कुरु
ತ್ವಂ ಕುರು	ತ್ವಂ ಮಾ ಕುರು
ನೀನು ಮಾಡು	ನೀನು ಮಾಡಬೇಡ
त्वं पश्य	त्वं मा पश्य
ತ್ವಂ ಪಶ್ಯ	ತ್ವಂ ಮಾ ಪಶ್ಯ
ನೀನು ನೋಡು	ನೀನು ನೋಡಬೇಡ

ಗಮನಿಸಿ :—ವಿಧಿ, ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಟ್ ಲಕಾರದ ಮಧ್ಯಮ ಪುರುಷ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕೆಲವು ವರ್ಗೀಕೃತ ನಾಮಪದಗಳು

1. ಸಮಯ ಕಾಲಃ

क्षणः ಕ್ಷಣಃ	ಸೆಕೆಂಡು
मुहूर्तः ಮುಹೂರ್ತಃ	ಮುಹೂರ್ತ
अहोरात्रम् ಅಹೋರಾತ್ರಂ	ಹಗಲು ಮತ್ತು ರಾತ್ರಿ
पक्षः ಪಕ್ಷಃ	15 ದಿನಗಳು
शुक्लपक्षः ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷಃ	ಶುಕ್ಲಪಕ್ಷ
कृष्णपक्षः ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷಃ	ಕೃಷ್ಣಪಕ್ಷ
मासः ಮಾಸಃ	ತಿಂಗಳು
ऋतुः ಋತುಃ	ಋತುವು
अयनम् ಅಯನಂ	ಸೂರ್ಯನ ಚಲನೆ
उत्तरायणम् ಉತ್ತರಾಯಣಂ	ಬಿಸಿಲುಕಾಲ (6 ತಿಂಗಳು)

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

दक्षिणायनम् ದಕ್ಷಿಣಾಯನಂ	ಛಳಿಕಾಲ (6 ತಿಂಗಳು)
वत्सरः ವತ್ಸರಃ	ವರ್ಷ
प्रभातम्, प्रातः ಪ್ರಭಾತಂ, ಪ್ರಾತಃ	ಪ್ರಾತಃಕಾಲ
सायम् ಸಾಯಂ	ಸಾಯಂಕಾಲ
निशा, रात्रिः ನಿಶಾ, ರಾತ್ರಿಃ	ರಾತ್ರಿ
अद्य ಅದ್ಯ	ಈದಿನ
श्वः ಶ್ವಃ	ನಾಳೆ
ह्यः ಹ್ಯಃ	ನಿನ್ನೆ
प श्वः ಪರಶ್ವಃ	ನಾಳಿದ್ದು
दिनम् ದಿನಂ	ಹಗಲು
उषः ಉಷಃ	ಉಷಃಕಾಲ
अधुना ಅಧುನಾ	ಈವಾಗ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

2. ಋತುಗಳು ऋतवः

वसन्तः	
ವಸಂತಃ	ವಸಂತಋತುವು
ग्रीष्मः	
ಗ್ರೀಷ್ಮಃ	ಗ್ರೀಷ್ಮಋತುವು
वर्षाः	
ವರ್ಷಾಃ	ವರ್ಷಋತುವು
शरत्	
ಶರತ್	ಶರದೃತುವು
हेमन्तः	
ಹೇಮಂತಃ	ಹೇಮಂತಋತುವು
शिशिरः	
ಶಿಶಿರಃ	ಶಿಶಿರಋತುವು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

3. ತಿಂಗಳುಗಳು मासाः

चैत्रः ಚೈತ್ರಃ	ಚೈತ್ರಮಾಸ
वैशाखः ವೈಶಾಖಃ	ವೈಶಾಖಮಾಸ
ज्येष्ठः ಜ್ಯೇಷ್ಠಃ	ಜ್ಯೇಷ್ಠಮಾಸ
आषाढः ಆಷಾಢಃ	ಆಷಾಢಮಾಸ
श्रावणः ಶ್ರಾವಣಃ	ಶ್ರಾವಣಮಾಸ
भाद्रपदः ಭಾದ್ರಪದಃ	ಭಾದ್ರಪದಮಾಸ
आश्विनः ಆಶ್ವಿನಃ	ಆಶ್ವಯುಜಮಾಸ
कार्तिकः ಕಾರ್ತಿಕಃ	ಕಾರ್ತಿಕಮಾಸ
मार्गशीर्षः ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷಃ	ಮಾರ್ಗಶಿರಮಾಸ
पौषः ಪೌಷಃ	ಪುಷ್ಯಮಾಸ
माघः ಮಾಘಃ	ಮಾಘಮಾಸ
फाल्गुनः ಫಾಲ್ಗುನಃ	ಫಾಲ್ಗುಣಮಾಸ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

4. ವಾರಗಳು वासराः

भानुवासरः ಭಾನುವಾಸರಃ	ಭಾನುವಾರ
इन्दुवासरः ಇಂದುವಾಸರಃ	ಸೋಮವಾರ
भौमवासरः ಭೌಮವಾಸರಃ	ಮಂಗಳವಾರ
सौम्यवासरः ಸೌಮ್ಯವಾಸರಃ	ಬುಧವಾರ
गुरुवासरः ಗುರುವಾಸರಃ	ಗುರುವಾರ
शुक्रवासरः ಶುಕ್ರವಾಸರಃ	ಶುಕ್ರವಾರ
शनिवासरः ಶನಿವಾಸರಃ	ಶನಿವಾರ
सप्ताहः ಸಪ್ತಾಹಃ	ಒಂದುವಾರ (7 ದಿನಗಳು)

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

೮. ದಿಕ್ಕುಗಳು दिशः

पूर्वा, प्राची
ಪೂರ್ವಾ, ಪ್ರಾಚೀ — ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕು

दक्षिणा, अवाची
ದಕ್ಷಿಣಾ, ಅವಾಚೀ — ದಕ್ಷಿಣದಿಕ್ಕು

पश्चिमा, प्रतीची
ಪಶ್ಚಿಮಾ, ಪ್ರತೀಚೀ — ಪಶ್ಚಿಮದಿಕ್ಕು

उत्तरा, उदीची
ಉತ್ತರಾ, ಉದೀಚೀ — ಉತ್ತರದಿಕ್ಕು

ऐशानी
ಐಶಾನೀ — ಈಶಾನ್ಯಮೂಲೆ

आग्नेयी
ಆಗ್ನೇಯೀ — ಆಗ್ನೇಯಮೂಲೆ

नैरृता
ನೈಋತಾ — ನೈಋತ್ಯಮೂಲೆ

वायव्या
ವಾಯವ್ಯಾ — ವಾಯವ್ಯಮೂಲೆ

ಗಮನಿಸಿ:— ಈ ದಿಗ್ವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳೆಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗಗಳು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

6. ನವಗ್ರಹಗಳು नवग्रहाः

सूर्यः
ಸೂರ್ಯಃ ಸೂರ್ಯನು

चन्द्रः
ಚಂದ್ರಃ ಚಂದ್ರ

कुजः
ಕುಜಃ ಅಂಗಾರಕ

बुधः
ಬುಧಃ ಬುಧ

गुरुः
ಗುರುಃ ಗುರುವು

शुक्रः
ಶುಕ್ರಃ ಶುಕ್ರ

शनिः
ಶನಿಃ ಶನಿ

राहुः
ರಾಹುಃ ರಾಹುವು

केतुः
ಕೇತುಃ ಕೇತುವು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

7. ಬಣ್ಣಗಳು वर्णाः

शुक्लः ಶುಕ್ಲಃ	ಬಿಳಿ
नीलः ನೀಲಃ	ಕಪ್ಪು
पीतः ಪೀತಃ	ಅರಸಿನ
रक्तः ರಕ್ತಃ	ಕೆಂಪು
हरितः ಹರಿತಃ	ಎಲೆ ಹಸರು
कपिशः ಕಪಿಶಃ	ಎಳೆ ಹಸರು
धूसरः ಧೂಸರಃ	ಬೂದಿಬಣ್ಣ
शोणः ಶೋಣಃ	ಹೆಚ್ಚು ಕೆಂಪು
अरुणः ಅರುಣಃ	ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಂಪು
पाटलः ಪಾಟಲಃ	ರೋಜಾ ಬಣ್ಣ
कर्बुरः ಕರ್ಬುರಃ	ಚಿತ್ರವರ್ಣ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

೮. ರುಚಿಗಳು रसाः

मधुरः
ಮಧುರಃ — ಸಿಹಿ

अम्लः
ಅಮ್ಲಃ — ಹುಳಿ

लवणः
ಲವಣಃ — ಉಪ್ಪು

कटुः
ಕಟುಃ — ಖಾರ

कषायः
ಕಷಾಯಃ — ಒಗರು

तिक्तः
ತಿಕ್ತಃ — ಕಹಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

9. ಬಂಧುಗಳು बान्धवाः

माता ಮಾತಾ	ತಾಯಿ
पिता ಪಿತಾ	ತಂದೆ
मातामहः ಮಾತಾಮಹಃ	ತಾಯಿಯ ತಂದೆ
मातामही ಮಾತಾಮಹೀ	ತಾಯಿಯ ತಾಯಿ
पितामहः ಪಿತಾಮಹಃ	ತಂದೆಯ ತಂದೆ
पितामही ಪಿತಾಮಹೀ	ತಂದೆಯ ತಾಯಿ
पतिः ಪತಿಃ	ಗಂಡ
पत्नी ಪತ್ನೀ	ಹೆಂಡತಿ
पुत्रः ಪುತ್ರಃ	ಮಗ
पुत्री ಪುತ್ರೀ	ಮಗಳು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

शिशुः
ಶಿಶುಃ ಕೂಸು

ज्येष्ठभ्राता
ಜ್ಯೇಷ್ಠಭ್ರಾತಾ ಅಣ್ಣ

ज्येष्ठभगिनी
ಜ್ಯೇಷ್ಠಭಗಿನೀ ಅಕ್ಕ

कनिष्ठभ्राता
ಕನಿಷ್ಠಭ್ರಾತಾ ತಮ್ಮ

कनिष्ठभगिनी
ಕನಿಷ್ಠಭಗಿನಿ ತಂಗಿ

मातुलः
ಮಾತುಲಃ ಸೋದರಮಾವ

मातुलानी
ಮಾತುಲಾನೀ ಸೋದರಮಾವನ ಹೆಂಡತಿ

पितृव्यः
ಪಿತೃವ್ಯಃ ತಂದೆಯ ಸೋದರ

पितृष्वसा
ಪಿತೃಷ್ವಸಾ ಸೋದರ ಅತ್ತೆ

श्वश्रूः
ಶ್ವಶ್ರೂಃ ಅತ್ತೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

श्वशुरः
ಶ್ವಶುರಃ ಮಾವ

श्यालः
ಶ್ಯಾಲಃ ಭಾವ ಮೈದುನ

ननान्दा
ನನಾಂದಾ ಗಂಡನ ಸೋದರಿ (ಅತ್ತಿಗೆ ನಾದಿನಿ)

देवरः
ದೇವರಃ ಮೈದುನ

पौत्रः
ಪೌತ್ರಃ ಮಗನ ಮಗ

पौत्री
ಪೌತ್ರೀ ಮಗನ ಮಗಳು

दौहित्रः
ದೌಹಿತ್ರಃ ಮಗಳ ಮಗ

दौहित्री
ದೌಹಿತ್ರೀ ಮಗಳ ಮಗಳು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

10. ಮನೋಭಾವಗಳು मनोभावाः

आनन्दः
ಆನಂದಃ — ಸಂತೋಷ

कोपः
ಕೋಪಃ — ಕೋಪ

हासः
ಹಾಸಃ — ನಗೆ

रोदनम्
ರೋದನಂ — ಅಳುವುದು

दुःखम्
ದುಃಖಂ — ದುಃಖ

दया
ದಯಾ — ದಯೆ

विस्मयः
ವಿಸ್ಮಯಃ — ಆಶ್ಚರ್ಯ

भयम्
ಭಯಂ — ಭಯ

गर्वः
ಗರ್ವಃ — ಸೊಕ್ಕು

लज्जा
ಲಜ್ಜಾ — ನಾಚಿಕೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

क्षान्तिः
ಕ್ಷಾಂತಿಃ — ಸಹನೆ

असूया
ಅಸೂಯಾ — ಹೊಟ್ಟೆಗಿಚ್ಚು

प्रेमा
ಪ್ರೇಮಾ — ಪ್ರೀತಿ, ಪ್ರೇಮ

इच्छा
ಇಚ್ಛಾ — ಬಯಕೆ

कामः
ಕಾಮಃ — ಕಾಮ

चिन्ता
ಚಿಂತಾ — ಆಲೋಚನೆ

उत्कण्ठा
ಉತ್ಕಂಠಾ — ಅತ್ಯಂತಾಭಿಲಾಷೆ

उत्साहः
ಉತ್ಸಾಹಃ — ಉತ್ಸಾಹ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

11. ಮೃಗಗಳು मृगाः

सिंहः	ಸಿಂಹಃ	ಸಿಂಹ
व्याघ्रः	ವ್ಯಾಘ್ರಃ	ಹುಲಿ
वराहः	ವರಾಹಃ	ಹಂದಿ
वानरः	ವಾನರಃ	ಮಂಗ
भल्लूकः	ಭಲ್ಲೂಕಃ	ಕರಡಿ
महिषः	ಮಹಿಷಃ	ಎಮ್ಮೆ
शृगालः	ಶೃಗಾಲಃ	ನರಿ
बिडालः	ಬಿಡಾಲಃ	ಬೆಕ್ಕು
वृकः	ವೃಕಃ	ತೋಳ / ಓನಾಯಿ
हरिणः	ಹರಿಣಃ	[illegible]

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

शशः
ಶಶಃ ಮೊಲ

गजः
ಗಜಃ ಆನೆ

अश्वः
ಅಶ್ವಃ ಕುದುರೆ

वृषभः
ವೃಷಭಃ ಎತ್ತು

सारमेयः
ಸಾರಮೇಯಃ ನಾಯಿ

धेनुः
ಧೇನುಃ ಆಕಳು

उष्ट्रः
ಉಷ್ಟ್ರಃ ಒಂಟೆ

गर्दभः
ಗರ್ದಭಃ ಕತ್ತೆ

अजः
ಅಜಃ ಆಡು

वत्सः
ವತ್ಸಃ ಕರು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

೧೪. ಪಕ್ಷಿಗಳು ಖಗಾಃ

कोकिलः, पिकः
ಕೋಕಿಲಃ, ಪಿಕಃ ಕೋಗಿಲೆ

कपोतः
ಕಪೋತಃ ಪಾರಿವಾಳ

उलूकः
ಉಲೂಕಃ ಗೂಗೆ

कुक्कुटः
ಕುಕ್ಕುಟಃ ಕೋಳಿ

चटकः
ಚಟಕಃ ಗುಬ್ಬಿ

काकः
ಕಾಕಃ ಕಾಗೆ

गृध्रः
ಗೃಧ್ರಃ ಹದ್ದು, ಗಿಡುಗ

शुकः
ಶುಕಃ ಗಿಳಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

बकः
ಬಕಃ ಕೊಕ್ಕರೆ

गरुडः
ಗರುಡಃ ಗರುಡ

मयूरः
ಮಯೂರಃ ನವಿಲು

हंसः
ಹಂಸಃ ಹಂಸ

मधुपः
ಮಧುಪಃ ದುಂಬಿ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

13. ಶರೀರದ ಭಾಗಗಳು शरीरस्य भागाः

शरीरम्	
ಶರೀರಂ	ಶರೀರವು
शिरः	
ಶಿರಃ	ತಲೆ
वदनम्	
ವದನಂ	ಬಾಯಿ, ಮುಖ
कण्ठः	
ಕಂಠಃ	ಕುತ್ತಿಗೆ
करः	
ಕರಃ	ಕೈ
भुजः	
ಭುಜಃ	ಭುಜ
वक्षः	
ವಕ್ಷಃ	ಎದೆ
उदरम्	
ಉದರಂ	ಹೊಟ್ಟೆ
नाभिः	
ನಾಭಿಃ	ಹೊಕ್ಕಳು
ऊरुः	
ಊರುಃ	ತೊಡೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

जानुः ಜಾನುಃ	ಮೊಣಕಾಲು
पादः ಪಾದಃ	ಪಾದ
नेत्रम् ನೇತ್ರಂ	ಕಣ್ಣು
कर्णः ಕರ್ಣಃ	ಕಿವಿ
नासिका ನಾಸಿಕಾ	ಮೂಗು
मुखम् ಮುಖಂ	ಮುಖ
जिह्वा ಜಿಹ್ವಾ	ನಾಲಿಗೆ
दन्तः ದಂತಃ	ಹಲ್ಲು
अङ्गुली ಅಂಗುಲೀ	ಬೆರಳು
नखः ನಖಃ	ಉಗುರು
केशः ಕೇಶಃ	ಕೂದಲು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

14. ಭೂಷಣಗಳು भूषणानि

भूषणम्
ಭೂಷಣಂ ನಗೆ

किरीटम्
ಕಿರೀಟಂ ಕಿರೀಟ

चूडामणिः
ಚೂಡಾಮಣಿಃ ಶಿರೋರತ್ನ

कर्णिका
ಕರ್ಣಿಕಾ ಕಿವಿ ಉಂಗುರ

कुण्डलम्
ಕುಂಡಲಂ ಕಡಕು, ಕೋಡು

हारः
ಹಾರಃ ಸರ

एकावलिः
ಏಕಾವಲಿಃ ಏಕಾವಳಿ, ಹಾರ

मेखला
ಮೇಖಲಾ ಡಾಬು

कङ्कणम्
ಕಂಕಣಂ ಬಳೆ

अङ्गदः
ಅಂಗದಃ ಭುಜ ಕೀರ್ತಿ

नूपुरम्
ನೂಪುರಂ ಅಂದುಗೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

15. ವಸ್ತ್ರಗಳು, ಪ್ರಸಾಧನಗಳು

वस्त्राणि, प्रसाधनानि च

वस्त्रम्	
ವಸ್ತ್ರಂ	ಬಟ್ಟೆ
क्षौमम्	
ಕ್ಷೌಮಂ	ಪಟ್ಟುಬಟ್ಟೆ
कर्पटः	
ಕರ್ಪಟಃ	ಬಟ್ಟೆಯ ಚೀಲಿಕೆ
कम्बलः	
ಕಂಬಳಃ	ಕಂಬಳಿ
आहतम्	
ಆಹತಂ	ಒಗೆದ ಬಟ್ಟೆ
अनाहतम्	
ಅನಾಹತಂ	ಒಗೆಯದ ಬಟ್ಟೆ
दर्पणः	
ದರ್ಪಣಃ	ಕನ್ನಡಿ
प्रसाधनी	
ಪ್ರಸಾಧನೀ	ಹಣಿಗೆ (ಬಾಚಣಿಗೆ)
व्यजनम्	
ವ್ಯಜನಂ	ಬೀಸಣಿಗೆ
कञ्चुकः	
ಕಂಚುಕಃ	ಅಂಗಿ, ರವಿಕೆ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

16. ವಿಕಲಾಂಗರು विकलाङ्गाः

अन्धः
ಅಂಧಃ — ಕುರುಡ

बधिरः
ಬಧಿರಃ — ಕಿವುಡ

विग्रः, विनसः
ವಿಗ್ರಃ, ವಿನಸಃ — ಮೂಗಿಲ್ಲದವನು

कुब्जः
ಕುಬ್ಜಃ — ಗೂನಿ

पङ्गुः
ಪಂಗುಃ — ಕುಂಟ

खर्वः
ಖರ್ವಃ — ಗಿಡ್ಡ

मूकः
ಮೂಕಃ — ಮೂಗ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

17. ಕರ್ಮಕಾರಕರು कर्मकरा

तक्षकः
ತಕ್ಷಕಃ — ಬಡಿಗ

रजकः
ರಜಕಃ — ಅಗಸ

नापितः
ನಾಪಿತಃ — ಹಜಾಮ

स्वर्णकारः
ಸ್ವರ್ಣಕಾರಃ — ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗ

लोहकारः
ಲೋಹಕಾರಃ — ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೆಲಸಮಾಡುವವನು

तन्तुवायः
ತಂತುವಾಯಃ — ಸಾಲಿಗ

सौचिकः
ಸೌಚಿಕಃ — ದರ್ಜಿ

कुलालः
ಕುಲಾಲಃ — ಕುಂಬಾರ

मालाकारः
ಮಾಲಾಕಾರಃ — ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟುವವನು

चित्रकारः
ಚಿತ್ರಕಾರಃ — ಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವವನು

Sri Vidyabharathi Book Centre-Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

चर्मकारः
ಚರ್ಮಕಾರಃ ಸಮಗಾರ

व्याधः
ವ್ಯಾಧಃ ಬೇಡನು

नटः
ನಟಃ ನರ್ತಕನು

वैतनिकः
ವೈತನಿಕಃ ಕೂಲಿಯಾಳು

वार्तावहः
ವಾರ್ತಾವಹಃ ವಾರ್ತೆ ತರುವವನು

चोरः
ಚೋರಃ ಕಳ್ಳ

किङ्करः, सेवकः
ಕಿಂಕರಃ, ಸೇವಕಃ ಕೆಲಸದ ಆಳು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

18. ಧಾನ್ಯಗಳು धान्यानि

तण्डुलम्	
ತಂಡುಲಂ	ಅಕ್ಕಿ
गोधूमः	
ಗೋಧೂಮಃ	ಗೋಧಿ
आढकः	
ಆಢಕಃ	ತೊಗರಿಬೇಳೆ
चणकः	
ಚಣಕಃ	ಕಡಲೆ
मुद्गः	
ಮುದ್ಗಃ	ಹೆಸರು
राजमाषः	
ರಾಜಮಾಷಃ	ಅವರೆ
कुलुत्थः	
ಕುಲುತ್ಥಃ	ಹುರುಳಿ
तिलम्	
ತಿಲಂ	ಎಳ್ಳು
माषः	
ಮಾಷಃ	ಉದ್ದು

ಗಮನಿಸಿ:— ಈ ಒಂಭತ್ತು ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ 'ನವಧಾನ್ಯ' ವೆಂದು ಒಂದು ಹೆಸರಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

19. ಹಣ್ಣುಗಳು फलानि

आम्रं
ಆಮ್ರಂ — ಮಾವಿನಹಣ್ಣು

पनसं
ಪನಸಂ — ಹಲಸಿನಹಣ್ಣು

नारिकेलं
ನಾರಿಕೇಲಂ — ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ

द्राक्षा
ದ್ರಾಕ್ಷಾ — ದ್ರಾಕ್ಷೆಹಣ್ಣು

जम्बीरं
ಜಂಬೀರಂ — ನಿಂಬೇಹಣ್ಣು

कदली
ಕದಲೀ — ಬಾಳೇಹಣ್ಣು

जम्बूः
ಜಂಬೂಃ — ನೇರಳೇಹಣ್ಣು

आमलकं
ಆಮಲಕಂ — ನೆಲ್ಲೀಕಾಯಿ

बदरं
ಬದರಂ — ಬೋರೇಹಣ್ಣು

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

20. ಲೋಹಗಳು ಮತ್ತು ಖನಿಜಗಳು
लोहाः, खनिजाः च

सुवर्णं
ಸುವರ್ಣಂ ಬಂಗಾರ

रजतं
ರಜತಂ ಬೆಳ್ಳಿ

पित्तलं
ಪಿತ್ತಲಂ ಹಿತ್ತಾಳೆ

ताम्रं
ತಾಮ್ರಂ ತಾಮ್ರ

अयः
ಅಯಃ ಉಕ್ಕು

सीसं
ಸೀಸಂ ಸೀಸ

कांस्यं
ಕಾಂಸ್ಯಂ ಕಂಚು

त्रपु
ತ್ರಪು ತಗರ

पारदः
ಪಾರದಃ ಪಾದರಸ

अभ्रकं
ಅಭ್ರಕಂ ಅಭ್ರಕ

सुवर्णं, रजतं, ताम्रं, रीतिः कांस्यं, तथात्रपु ।
सीसं, कालायसं चैवं, अष्टौ लोहानि चक्षते ॥

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

21. ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳು

संख्यावाचकाः

(ಪುಂಲಿಂಗ)	(ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ)	(ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ)		
एकः	एका	एकं		
ಏಕಃ	ಏಕಾ	ಏಕಂ	ಒಂದು	1
द्वौ	द्वे	द्वे		
ದ್ವೌ	ದ್ವೇ	ದ್ವೇ	ಎರಡು	2
त्रयः	तिस्रः	त्रीणि		
ತ್ರಯಃ	ತಿಸ್ರಃ	ತ್ರೀಣಿ	ಮೂರು	3
चत्वारः	चतस्रः	चत्वारि		
ಚತ್ವಾರಃ	ಚತಸ್ರಃ	ಚತ್ವಾರಿ	ನಾಲ್ಕು	4
पञ्च				
ಪಂಚ			ಐದು	5
षट्				
ಷಟ್			ಆರು	6
सप्त				
ಸಪ್ತ			ಏಳು	7
अष्ट, अष्टौ				
ಅಷ್ಟ, ಅಷ್ಟೌ			ಎಂಟು	8
नव				
ನವ			ಒಂಭತ್ತು	9
दश				
ದಶ			ಹತ್ತು	10

ಗಮನಿಸಿ:—'ಏಕ' ಮೊದಲು 'ಚತುರ್' ವರೆಗೂ ಶಬ್ದಗಳು ಮೂರು ಲಿಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

एकादश ಏಕಾದಶ	ಹನ್ನೊಂದು	11
द्वादश ದ್ವಾದಶ	ಹನ್ನೆರಡು	12
त्रयोदश ತ್ರಯೋದಶ	ಹದಿಮೂರು	13
चतुर्दश ಚತುರ್ದಶ	ಹದಿನಾಲ್ಕು	14
पञ्चदश ಪಂಚದಶ	ಹದಿನೈದು	15
षोडश ಷೋಡಶ	ಹದಿನಾರು	16
सप्तदश ಸಪ್ತದಶ	ಹದಿನೇಳು	17
अष्टादश ಅಷ್ಟಾದಶ	ಹದಿನೆಂಟು	18
नवदश ನವದಶ	ಹತ್ತೊಂಭತ್ತು	19
विंशतिः ವಿಂಶತಿಃ (ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ)	ಇಪ್ಪತ್ತು	20
त्रिंशत् ತ್ರಿಂಶತ್	ಮುವ್ವತ್ತು	30

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

चत्वारिंशत्	ಚತ್ವಾರಿಂಶತ್	ನಲ್ವತ್ತು	40
पञ्चाशत्	ಪಂಚಾಶತ್	ಐವತ್ತು	50
षष्टिः	ಷಷ್ಟಿ :(ಸ್ತ್ರೀ)	ಅರವತ್ತು	60
सप्ततिः	ಸಪ್ತತಿ: (ಸ್ತ್ರೀ)	ಎಪ್ಪತ್ತು	70
अशीतिः	ಅಶೀತಿ: (ಸ್ತ್ರೀ)	ಎಂಭತ್ತು	80
नवतिः	ನವತಿ: (ಸ್ತ್ರೀ)	ತೊಂಭತ್ತು	90
शतं	ಶತಂ (ನಪುಂ.)	ನೂರು	100
सहस्रम्	ಸಹಸ್ರಂ (ನಪುಂ.)	ಸಾವಿರ	1000
लक्षम्	ಲಕ್ಷಂ (ನಪುಂ.)	ಲಕ್ಷ	100000
कोटिः	ಕೋಟಿಃ	ಕೋಟಿ	10000000

ಗಮನಿಸಿ :—'ವಿಂಶತಿ' ಮೊದಲು 'ಕೋಟಿ' ವರೆಗೂ ಸಂಖ್ಯಾವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳು ಏಕವಚನ ಉಳ್ಳವು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

22. ಸಂಖ್ಯೇಯವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳು

संख्येयवाचकाः

(ಪುಂಲಿಂಗ)	(ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ)	(ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ)
प्रथमः ಪ್ರಥಮಃ	प्रथमा ಪ್ರಥಮಾ	प्रथमं ಪ್ರಥಮಂ ಮೊದಲನೆಯ
द्वितीयः ದ್ವಿತೀಯಃ	द्वितीया ದ್ವಿತೀಯಾ	द्वितीयम् ದ್ವಿತೀಯಂ ಎರಡನೆಯ
तृतीयः ತೃತೀಯಃ	तृतीया ತೃತೀಯಾ	तृतीयम् ತೃತೀಯಂ ಮೂರನೆಯ
चतुर्थः ಚತುರ್ಥಃ	चतुर्थी ಚತುರ್ಥೀ	चतुर्थम् ಚತುರ್ಥಂ ನಾಲ್ಕನೆಯ
पञ्चमः ಪಂಚಮಃ	पञ्चमी ಪಂಚಮೀ	पञ्चमम् ಪಂಚಮಂ ಐದನೆಯ
षष्ठः ಷಷ್ಠಃ	षष्ठी ಷಷ್ಠೀ	षष्ठम् ಷಷ್ಠಂ ಆರನೆಯ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಪುಂಲಿಂಗ)	(ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ)	(ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ)
सप्तमः	सप्तमी	सप्तमम्
ಸಪ್ತಮಃ	ಸಪ್ತಮೀ	ಸಪ್ತಮಂ
		ಏಳನೆಯ
अष्टमः	अष्टमी	अष्टमम्
ಅಷ್ಟಮಃ	ಅಷ್ಟಮೀ	ಅಷ್ಟಮಂ
		ಎಂಟನೆಯ
नवमः	नवमी	नवमम्
ನವಮಃ	ನವಮೀ	ನವಮಂ
		ಒಂಭತ್ತನೆಯ
दशमः	दशमी	दशमम्
ದಶಮಃ	ದಶಮೀ	ದಶಮಂ
		ಹತ್ತನೆಯ
एकादशः	एकादशी	एकादशम्
ಏಕಾದಶಃ	ಏಕಾದಶೀ	ಏಕಾದಶಂ
		ಹನ್ನೊಂದನೆಯ
द्वादशः	द्वादशी	द्वादशम्
ದ್ವಾದಶ	ದ್ವಾದಶೀ	ದ್ವಾದಶಂ
		ಹನ್ನೆರಡನೆಯ
त्रयोदशः	त्रयोदशी	त्रयोदशम्
ತ್ರಯೋದಶಃ	ತ್ರಯೋದಶೀ	ತ್ರಯೋದಶಂ
		ಹದಿಮೂರನೆಯ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಪುಂಲಿಂಗ)	(ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ)	(ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ)
चतुर्दशः	चतुर्दशी	चतुर्दशम्
ಚತುರ್ದಶಃ	ಚತುರ್ದಶೀ	ಚತುರ್ದಶಂ
		ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ
पञ्चदशः	पञ्चदशी	पञ्चदशम्
ಪಂಚದಶಃ	ಪಂಚದಶೀ	ಪಂಚದಶಂ
		ಹದಿನೈದನೆಯ
षोडशः	षोडशी	षोडशम्
ಷೋಡಶಃ	ಷೋಡಶೀ	ಷೋಡಶಂ
		ಹದಿನಾರನೆಯ
सप्तदशः	सप्तदशी	सप्तदशम्
ಸಪ್ತದಶಃ	ಸಪ್ತದಶೀ	ಸಪ್ತದಶಂ
		ಹದಿನೇಳನೆಯ
अष्टादशः	अष्टादशी	अष्टादशम्
ಅಷ್ಟಾದಶಃ	ಅಷ್ಟಾದಶೀ	ಅಷ್ಟಾದಶಂ
		ಹದಿನೆಂಟನೆಯ
नवदशः	नवदशी	नवदशम्
ನವದಶಃ	ನವದಶೀ	ನವದಶಂ
		ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ
विंशः	विंशी	विंशम्
ವಿಂಶಃ	ವಿಂಶೀ	ವಿಂಶಂ
		ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

(ಪುಂಲಿಂಗ)	(ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ)	(ನಪುಂಸಕಲಿಂಗ)
त्रिंशः	त्रिंशी	त्रिंशम्
ತ್ರಿಂಶಃ	ತ್ರಿಂಶೀ	ತ್ರಿಂಶಂ
		ಮೂವತ್ತನೆಯ
चत्वारिंशः	चत्वारिंशी	चत्वारिंशम्
ಚತ್ವಾರಿಂಶಃ	ಚತ್ವಾರಿಂಶೀ	ಚತ್ವಾರಿಂಶಂ
		ನಲ್ವತ್ತನೆಯ
पञ्चाशः	पञ्चाशी	पञ्चाशम्
ಪಂಚಾಶಃ	ಪಂಚಾಶೀ	ಪಂಚಾಶಂ
		ಐವತ್ತನೆಯ
षष्टितमः	षष्टितमी	षष्टितमम्
ಷಷ್ಟಿತಮಃ	ಷಷ್ಟಿತಮೀ	ಷಷ್ಟಿತಮಂ
		ಅರವತ್ತನೆಯ
सप्ततितमः	सप्ततितमी	सप्ततितमम्
ಸಪ್ತತಿತಮಃ	ಸಪ್ತತಿತಮೀ	ಸಪ್ತತಿತಮಂ
		ಎಪ್ಪತ್ತನೆಯ
अशीतितमः	अशीतितमी	अशीतितमम्
ಅಶೀತಿತಮಃ	ಅಶೀತಿತಮೀ	ಅಶೀತಿತಮಂ
		ಎಂಭತ್ತನೆಯ
नवतितम	नवतितमी	नवतितमम्
ನವತಿತಮಃ	ನವತಿತಮೀ	ನವತಿತಮಂ
		ತೊಂಭತ್ತನೆಯ
शततमः	शततमी	शततमम्
ಶತತಮಃ	ಶತತಮೀ	ಶತತಮಂ
		ನೂರನೆಯ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

पादम्	
ಪಾದಂ	ಕಾಲು
अर्धम्	
ಅರ್ಧಂ	ಅರ್ಧ
पादोनम्	
ಪಾದೋನಂ	ಮುಕ್ಕಾಲು
सपादैकम्	
ಸಪಾದೈಕಂ	ಒಂದೂಕಾಲು
सार्धैकम्	
ಸಾರ್ಧೈಕಂ	ಒಂದೂವರೆ
पादोनद्वयम्	
ಪಾದೋನದ್ವಯಂ	ಒಂದೂಮುಕ್ಕಾಲು
सपादद्वयम्	
ಸಪಾದದ್ವಯಂ	ಎರಡೂಕಾಲು
सार्धद्वयम्	
ಸಾರ್ಧದ್ವಯಂ	ಎರಡೂವರೆ
पादोनत्रयम्	
ಪಾದೋನತ್ರಯಂ	ಎರಡೂಮುಕ್ಕಾಲು

ಸೂಚನೆ :—ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಇದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯುವದು.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳು

ಅಕಲಂಕ	निर्दोष	ನಿರ್ದೋಷ
ಅಕಸ್ಮಾತು	अकस्मात्	ಅಕಸ್ಮಾತ್
ಅಖಂಡ	पूर्ण	ಪೂರ್ಣ
ಅಗತ್ಯ	अवश्यं	ಅವಶ್ಯಂ
ಅಗಿ, ಅಗೆ	चर्वणम्	ಚರ್ವಣಂ
ಅಂಕೆ	अङ्कः	ಅಂಕಃ
ಅಂಗಡಿ	आपणः	ಆಪಣಃ
ಅಪ್ಪೈರು	अन्तः	ಅಂತಃ
ಇಕ್ಕಡೆ	उभयत्र	ಉಭಯತ್ರ
ಇಚ್ಛೆ	आशा	ಆಶಾ
ಇಂಚರ	मधुरकण्ठः	ಮಧುರಕಂಠಃ
ಇತ್ತ, ಅತ್ತ	इतस्ततः	ಇತಸ್ತತಃ
ಇನಿಯ	मधुर	ಮಧುರ
ಇಂತಿ, ಇಂತು	इति	ಇತಿ
ಇಂದು	अद्य	ಅದ್ಯ
ಇಂಪು	सुखम्	ಸುಖಂ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಈಕೆ	इयम्	ಇಯಂ
ಈಗ	इदानीम्	ಇದಾನೀಂ
ಈಗಾಗಲೇ	अधुनैव	ಅಧುನೈವ
ಉಕ್ಕು	अयः	ಅಯಃ
ಉಕ್ತಿ	उक्तिः	ಉಕ್ತಿಃ
ಉಗಿ	बाष्पम्	ಬಾಷ್ಪಂ
ಉಂಗುರ	अङ्गुलीयकम्	ಅಂಗುಲೀಯಕಂ
ಉಂಗುಷ್ಟ	अङ्गुष्ठः	ಅಂಗುಷ್ಠಃ
ಉಚ್ಚಾರ	उच्चारणम्	ಉಚ್ಚಾರಣಂ
ಉಡುಪು	वस्त्रम्	ವಸ್ತ್ರಂ
ಊಳಿಗ	सेवा	ಸೇವಾ
ಎಲೆ	पर्णम्	ಪರ್ಣಂ
ಏಣಿ	निश्श्रेणिः	ನಿಶ್ಶ್ರೇಣಿಃ
ಏಕ	एक	ಏಕ
ಏರ್ಪಡಿಸು	नियमनम्	ನಿಯಮನಂ
ಏಳು	उत्तिष्ठ	ಉತ್ತಿಷ್ಠ
ಒಗ್ಗು	कंसः	ಕಂಸಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಒಡಗೂಡು	एकीभावः	ಏಕೀಭಾವಃ
ಒಂಟಿ	एक	ಏಕ
ಒಂಟೆ	उष्ट्रः	ಉಷ್ಟ್ರಃ
ಒತ್ತಾಸೆ	साहाय्यम्	ಸಾಹಾಯ್ಯಂ
ಓಟ	पराजयः	ಪರಾಜಯಃ
ಓಡು	धावनं	ಧಾವನಂ
ಓಣಿ	वीथी	ವೀಥೀ
ಓದು	पठनम्	ಪಠನಂ
ಕತ್ತಲು	तमः	ತಮಃ
ಕತ್ತಿ	खड्गः	ಖಡ್ಗಃ
ಕನ್ನಡಿ	दर्पणः	ದರ್ಪಣಃ
ಕಬಳಿಸು	अतिसन्धानम्	ಅತಿಸಂಧಾನಂ
ಕೆಲಬಲ	सव्यापसव्य	ಸವ್ಯಾಪಸವ್ಯ
ಕ್ಷೇತ್ರ	क्षेत्रम्	ಕ್ಷೇತ್ರಂ
ಖಡ್ಗ	खड्गः	ಖಡ್ಗಃ
ಖ್ಯಾತಿ	ख्यातिः	ಖ್ಯಾತಿಃ
ಗಟ್ಟಿ	दृढं	ದೃಢ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಗಂಡ	पतिः	ಪತಿಃ
ಗಂಡು	पुरुष	ಪುರುಷ
ಗದ್ದುಗೆ	सिंहासनम्	ಸಿಂಹಾಸನಂ
ಗಂಧ	गन्धः	ಗಂಧಃ
ಗಾಯನ	गीतं	ಗೀತಂ
ಚಂದ	सौन्दर्यं	ಸೌಂದರ್ಯಂ
ಚಾಪೆ	कटः	ಕಟಃ
ಚಿಕ್ಕ	अणु	ಅಣು
ಚುಟುಕು	ह्रस्व	ಹ್ರಸ್ವ
ಚೂಪು	निशित	ನಿಶಿತ
ಚೇಳು	वृश्चिकः	ವೃಶ್ಚಿಕಃ
ಜನತೆ	जनता	ಜನತಾ
ಜನಾಂಗ	देशः	ದೇಶಃ
ಜಾಲಗಾರ	धीवरः	ಧೀವರಃ
ಜಿಪುಣ	कृपणः	ಕೃಪಣಃ
ಜೋಗು	निर्झरः	ನಿರ್ಝರಃ
ಝುಳಪಿಸು	तर्जनम्	ತರ್ಜನಂ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಟೊಂಗೆ	शाखा	ಶಾಖಾ
ಟೋಳಿ	समूहः	ಸಮೂಹಃ
ಠಕ್ಕು	वञ्चनम्	ವಂಚನಂ
ತಡೆ	सीमा, विघ्नः	ಸೀಮಾ, ವಿಘ್ನಃ
ತಾಯಿ	माता	ಮಾತಾ
ತಾರುಣ್ಯ	यौवनं	ಯೌವನಂ
ತಿನಿಸು	भोजनम्	ಭೋಜನಂ
ತಿಳಿಗೇಡು	मूढः	ಮೂಢಃ
ತುಪ್ಪ	घृतम्	ಘೃತಂ
ತುರಗ	तुरगः	ತುರಗಃ
ತೂರು	प्रविश	ಪ್ರವಿಶ
ದಟ್ಟಣೆ	समूहः	ಸಮೂಹಃ
ದಡ	तीरम्	ತೀರಂ
ದಡ್ಡತನ	आलस्यम्	ಆಲಸ್ಯಂ
ದಣಿವು	श्रमः	ಶ್ರಮಃ
ದುಬಾರಿ	द्विवारम्	ದ್ವಿವಾರಂ
ದುಮುಕು	पत	ಪತ
ದೂರು	दूषणम्	ದೂಷಣಂ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಧರಿಸು	धारय	ಧಾರಯ
ನಗ	भूषणम्	ಭೂಷಣಂ
ನಡು	चल	ಚಲ
ನಡೆ	गतिः	ಗತಿಃ
ನೆಂಟ	बान्धवः	ಬಾಂಧವಃ
ನತ್ತು	नासाभरणम्	ನಾಸಾಭರಣಂ
ನಿಜ	सत्यम्	ಸತ್ಯಂ
ನಫೆ	लाभः	ಲಾಭಃ
ನಯ	मृदु	ಮೃದು
ನಾಚಿಕೆ	लज्जा	ಲಜ್ಜಾ
ನಾಳೆ	श्वः	ಶ್ವಃ
ನುಂಗು	निगरणम्	ನಿಗರಣಂ
ನುಡಿ	वार्ता	ವಾರ್ತಾ
ನುಸುಳು	प्रविश	ಪ್ರವಿಶ
ನೂಲು	सूत्रम्	ಸೂತ್ರಂ
ನೇಣು	रज्जुः	ರಜ್ಜುಃ
ನೊರೆ	फेनः	ಫೇನಃ
ಪಂಕ್ತಿ	पङ्क्तिः	ಪಂಕ್ತಿಃ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

ಪಾಲಿಸು	पालय	ಪಾಲಯ
ಪಾಲು	भागः	ಭಾಗಃ
ಪೀಳಿಗೆ	परस्परा	ಪರಂಪರಾ
ಪುಕ್ಕಟೆ	निरर्थकम्	ನಿರರ್ಥಕಂ
ಪೇಟೆ	विपणिः	ವಿಪಣಿಃ
ಫಣಿ	सर्पः	ಸರ್ಪಃ
ಬಗೆ	विधा	ವಿಧಾ
ಬಡತನ	दारिद्र्यम्	ದಾರಿದ್ರ್ಯಂ
ಬತ್ತ	शालिः	ಶಾಲಿಃ
ಬಿಂಕ	पटाटोपः	ಪಟಾಟೋಪಃ
ಭಾಗ್ಯವಂತ	भाग्यवान्	ಭಾಗ್ಯವಾನ್
ಮಂಗ	वानरः	ವಾನರಃ
ರಂಧ್ರ	रन्ध्रम्	ರಂಧ್ರಂ
ಲಘು	लघु	ಲಘು
ಲಂಘನಂ	लंघनम्	ಲಂಘನಂ
ವಕ್ರ	वक्रम्	ವಕ್ರಂ
ವನ	वनम्	ವನಂ
ಹಣಿಗೆ	कङ्कतिका	ಕಂಕತಿಕಾ

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

NATIONAL INTEGRATION LANGUAGE SERIES

THROUGH ENGLISH

LEARN HINDI IN 30 DAYS
LEARN TAMIL IN 30 DAYS
LEARN TELUGU IN 30 DAYS
LEARN MALAYALAM IN 30 DAYS
LEARN KANNADA IN 30 DAYS
LEARN SANSKRIT IN 30 DAYS
LEARN MARATHI IN 30 DAYS
LEARN BENGALI IN 30 DAYS
LEARN GUJARATHI IN 30 DAYS
LEARN PUNJABI IN 30 DAYS
LEARN ORIYA IN 30 DAYS
LEARN URDU IN 30 DAYS
LEARN ARABIC IN 30 DAYS
LEARN FRENCH IN 30 DAYS

Also Learn all our National Languages in 30 days through your Mother Tongue

BALAJI PUBLICATIONS

103, PYCROFTS ROAD
CHENNAI - 600 014
Phone : 8532831 & 8532653

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Balaji's Educational Books
Through English

- Letter Writing
- English Conversation
- World's Great Speeches
- Improve Your English
- Book of Quatations
- Idiom & Phrases
- Book of Essays
- Topical Essays
- Proverbs & Expansions

Balaji's Medical Books
Through English

- Heart Attack
- Diabates
- Mother & Child
- Blood
- Blood Pressure
- Improve Your Health
- Know your Symptoms
- Accupuncture & Homeo Medicines.

Sri Vidyabharathi Book Cėntre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Balaji's Technical Books Through English

- ABC of Practical Electronics Part I
- ABC of Practical Electronics Part II
- ABC of Practical Electronics Part III
- ABC of Practical Electronics Part IV
- ABC of Practical Electronics Part V
- Screen Printing
- Electrical Guide
- Welders Guide
- Fitters Guide

Balaji's General Books Through English

- Yogasana for Everybody
- Meditation for Everybody
- Hypnotism for Everybody
- Astrology for Everybody
- Numerology
- Palmistry
- The Science in Numbers
- Numerlogy for your Business
- Poultry Farm Guide.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

NATIONAL INTEGRATION LANGUAGE SERIES

Students, Govt. Officials, Bank Employees, Businessmen, Politicians & others who want to converse with other state people in their language can do so easily with our language learning books.

English, Hindi, Telugu, Kannada, Malayalam, Sanskrit, Marathi, Bengali, Punjabi, Gujarathi, Oriya, Urdu can be learnt very easily though your mother tongue.

An Unique Publishing Concern of India.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri

CC-O. In Public Domain. Digitized by eGangotri

"BY LANGUAGES WE ARE MANY, BUT AS A NATION, WE ARE ONE."

BP

Balaji Publications
Chennai - 600 014.

Sri Vidyabharathi Book Centre, Sringeri